

Consequentiae Buridani ([Reprod.])

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

Buridan, Jean. Consequentiae Buridani ([Reprod.]). 1495.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

*La réutilisation non commerciale de ces contenus est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source.

*La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service.

Cliquez [ici](#) pour accéder aux tarifs et à la licence

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

*des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.

*des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment possible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter reutilisation@bnf.fr.

A. Burdari consequentia
B. Equisetum sylvaticum

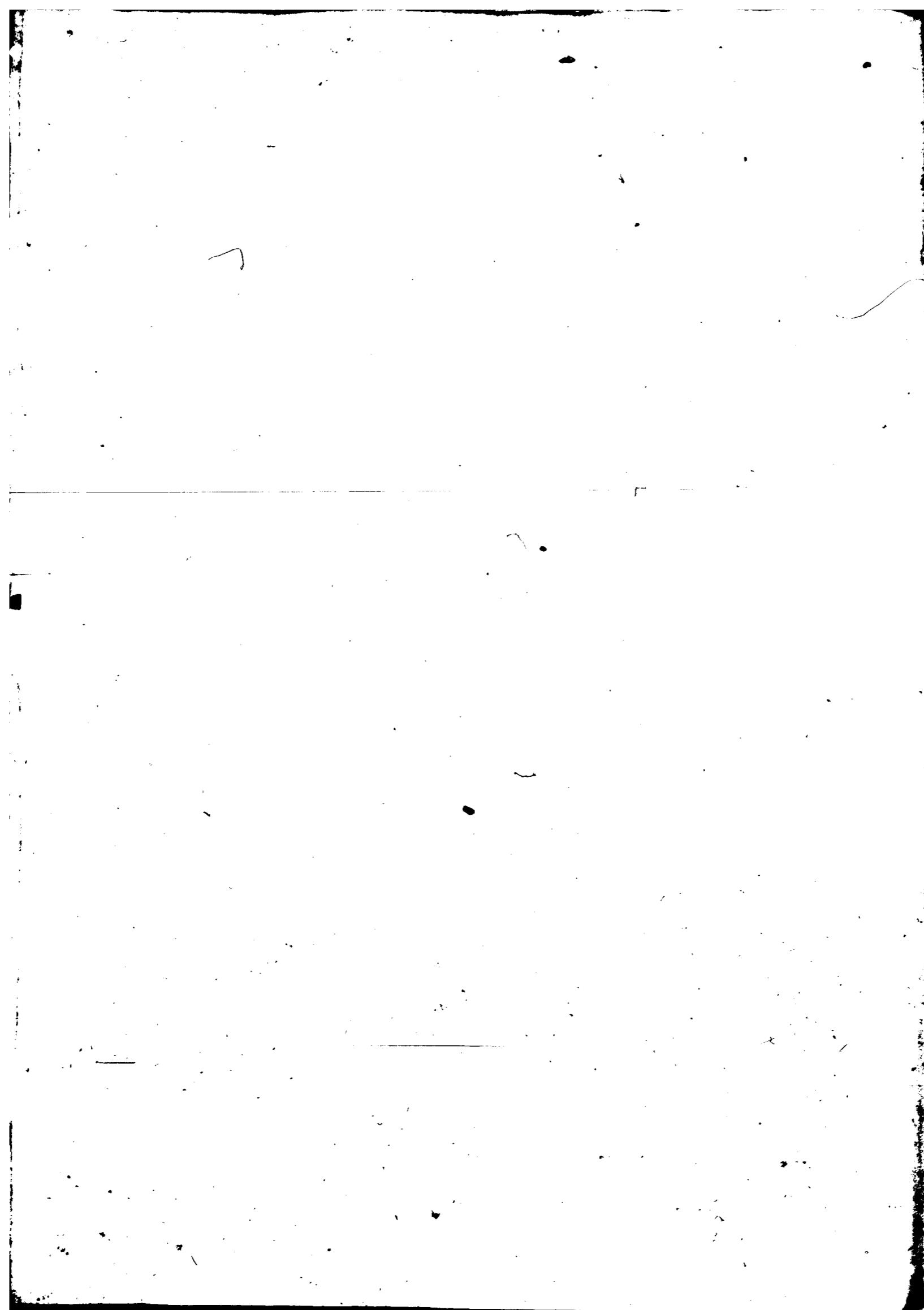
373

73

INC. 220-120.

Consequentie buridans.

N hoc libello velles
tractare de consequentiis tra-
ctando sicut possem causas ea
rū de quibus sufficiēter probare
sunt p̄ alios a postea loci. Sed
forte non sunt redacte in primis causas
earū per quas dicitur tenere et oportebit
aliqua p̄mittere et supponēdo ī isto p̄
mo capitulo volo determinare. Unde
propō vera dicitur vera et falsa et possibili-
tis possibilis et impossibilis impossibilis et
necessaria ergo necessaria. De hoc ergo
aliquā ex eo ponit nōm p̄pōem vera est
verā quia qualitercūq; ipsa significat
ita est in re significata vel in rebus signi-
ficatis et ego credo hec nō esse vera de
virtute sermonis qz si equus colui est
mortu⁹ qui bene ambulauit; ecce est vera
equus colui bene ambulauit et nō est in
re sicut ita propositio significat qz res
corrupe⁹ est vel ponam⁹ qz sic annihila-
ta tunc nihil est in re significata iō nec
ist⁹ modo ē mea ideo nec sic nec aliud
si bene hec propositio iō est vera quia
ita sicut in re sicut p̄pō significat sicut
ita hec propositio anticestus p̄dicabat
non qz ita est in re sicut hec propositio
significat si quia ita est in re sicut p̄pō
significat fore. Sicut hec est vera aliquid
p̄dūnūq; erit potest esse nō quia sic est
sicut propositio significat si quia sic p̄de
ēē sicut ipsa significat posse ēē, et sic p̄z
qz fīm diuersa ḡna p̄pōnum oportet di-
versi modo causas eis assignare qz quō
sine assignande in propositiis nibus affir-
matiis eā p̄te diligētes consideratores
accipere et p̄dicere et similes p̄t idē
de eis esse notū p̄tum ad causas falli-
tis earum Cum enī impossibile sit ean-
dem propositiōne esse simul verā et fa-
sam et quā ibet si formetur necesse sic
ēē verā vel falsam. necesse est modo cō-
tradictorio cām veritatis et cām falli-
tatis eiusdem propositiōis assignare erit.
ergo causa fallitatis affirmari ut de p̄fī
ti et de inesse qz non qualitercūq; ipsa

significat et ita est et de poterito quia
non qualitercūq; ipsa significat sicut
ita sicut et de possibili quia nō qualiter
cūq; significat posse esse ita potest esse
vel posse sicut ita ēē, et sic de aliis
modis circumstantiis. De negatiua sc̄d
dum est qz omis negativa habet vel ha-
bere p̄t aliquā sibi contradictria et qz
cūq; est cā veritatis vni⁹ propositiōis
illa est causa fallitatis sue contradictria
et eodū ideo impossibile est per
quācūq; virtutē qz sine simul vere vel
simul false ergo omis p̄positio negati-
ua et de inesse et de presenti vera ex eo
est vera qz non qualitercūq; affirmari
si sibi contradictria significaret esse
si p̄poneretur ita est et sic p̄portiona-
biliter de possibili aut necessario de p̄-
terio aut de futuro et omis negatiua
de inesse et de presenti falsa ex eo est qz
qualitercūq; affirmatio sibi contradic-
tria sicut et si p̄poneret ita est et sic
suo modo de aliis et de modis ib⁹ De hī
propō de inesse et de presenti possibili
ex eo dicitur possibilis qz qualitercūq;
significat et ita potest esse et necessaria
quia qualitercūq; significat et ita ne-
cessaria est et et sic de p̄terio et cū
est possibilis qz qualitercūq; significat
sicut ita possibile est sicut et suo modo
de aliis et hec non dispvero nec ampli⁹
declarō vel specifico si suppono et quia
nōa significant ad placitum iō p̄terior
sicut aliqui cōsueuerant loq; qz gratia
veritatis ad oēm cām veritatis cuius
cūq; ḡfis p̄pōnum exprimendā ego
de cetero veat hoc modo loquendi sc̄d qz
qualitercūq; significat ita est et audiē-
tes sensu capiant non sc̄dm p̄p̄terates
verbō:ū sed secundū et iżgētā p̄dicēo
rum hec ergo in primo capitulo suppo-
nōneur

Cāp̄lm sc̄dm de muletudine.

7) febo capitulo iterū q: ei⁹
dem p̄pōis cause p̄petr quā
ip̄a prop̄ redideret vera vel
falsa p̄fīt m̄tricālē ego etiā
supponā aliqua de h̄m̄i cārni m̄jstiu
dine aut paucitace s̄m diuersas suppo
nitiones termino:ū et dico p̄mo q̄ oīs
p̄pō de aliquo termino cōi non distri
buto habere vel habere p̄t aut s̄bi p̄t
m̄llis in forma plures cās veritatis q̄
prop̄ de eodā termino cōi distributo ce
teris similiter manentib⁹ et intelligo q̄
cās veritatis alicui⁹ p̄positionis quā
q̄lib⁹ sufficeret ad hoc q̄ p̄pō eēt vera
et hec suppositione non indiget probatio
ne s̄z dicit neq; s̄c est q̄ p̄pō de tercio
non distributo h̄z ex p̄e illius termini
tot causas veritatis vel habere potest
aut s̄bi consimilis l̄ formi p̄o quo ut
le termin⁹ supponit ḥ̄di gr̄i si dico h̄z
currit hec eēt vera s̄l solus sortes cur
reres et s̄c solus plato et s̄c de aliis c̄
non min⁹ s̄l om̄e s̄l simili⁹. H̄z illa de ter
mino distributo non p̄t et p̄e illi⁹ ter
mini habere n̄l vñi causam veritatis
s̄z q̄ p̄o oībus s̄l ita non solū prouo
que p̄o duobus et dicio ipsa vel s̄bi p̄t
m̄llis in formi q̄ illa homo est alius
nulli p̄t habere causam veritatis cui⁹
non possit eēt vera s̄l alia consimilia in
formi haberet ut h̄c equ⁹ est alal vel
hec aqua est calida et s̄c et forma p̄pō
nia non repugnat qn̄ quelz de aliquo
termino non distributo possit habere
plures causas veritatis q̄ illa de tercio
distributo ceteris paribus s̄ repugnat
et forma p̄positionis q̄ illa de termino
distributo habeat plures et h̄s sensus
intelligo de cetero per p̄pōem habere
plures causas veritatis vel pauciores.
H̄inde cōsimili modo dico de termino
non distributis q̄ p̄pō de tercio cōi
confuse supponēti h̄s plures veritatis
q̄ p̄positio de termino determinate sup
ponēti respectu distributi per cul⁹
distributionē confunditur id est non re

pognat s̄bi et forma p̄positio habere
plures s̄ econtra repugnat verbū gr̄a
vidēam⁹ differentiā inter illas duas p
ositiones omne. b. c̄l. a. et. a. c̄l. om̄e
b. constat q̄ illa. a. c̄l. om̄e. b. h̄z et p̄e
ipsius. a. et causas veritatis ad sensu
predictum quod sunt quā eēt vera s̄l
hoc. a. eēt om̄e. b. et simile s̄l illō alios
a. eēt om̄e b. et s̄c de aliis. sed illa oī
b. c̄l. a. similiter habet tot causas veri
tatis q̄a etiā eēt vera s̄l om̄e. b. eēt hoc
a. et similiter s̄l om̄e. b. eēt illud. a. et s̄c
de aliis. H̄z adhuc h̄s alia cās veritatis
q̄a hoc. b. eēt hoc. a. et illud alio. b. eēt illō
aliud. a. et tertium. b. tertiu. a. et s̄c de
aliis. H̄c enī hec eēt vera om̄is homo
est alal et hec causa veritati repugnat
determinate suppositioni. Deinde vlt̄ri⁹
dico q̄ s̄l ambo termini fuerint non di
stributi sed determinate supponētes tunc
sunt plures cause veritatis q̄ s̄l vñus
s̄l distributus et alter confusus sine di
stributione q̄b patet q̄ om̄is causa ve
ritatis sufficiēt ad hoc q̄ illa eēt vera
om̄e. b. est. a. sufficeret ad hoc q̄ illa
eēt vera. b. c̄l. a. et non ecōuerso ergo
plures causas veritatis habet p̄pō de
vtrōg termino non distributo et pauc
iores habet de vñi distributo et alter
oī confuso sine distributione et adhuc
pauciores q̄ tercio vñi distributot alio
deceriat sumpto sine distributione e
pauciores habentes de vtrōg termino
distributo et hec in l̄to secundo capitulo
supponantur.

Ende in tertio capitulo vldendis
est quid per consequentiā debeas
mus intelligere et q̄d per s̄as et q̄d per
ahs in omnibus enim scientiis oportet
precognoscere quid nos et ad hoc de
clarandum dico q̄ p̄pō dividitur in p
ositionem cathegoricā et hypothēticā
sequentia aut est p̄pō hypothētica cō
stituta ei ē et pluribus p̄positib⁹ cō
iunctis per dictionē s̄l vel per hanc di
ctionē ergo aut s̄bi equivalentē, dicte

enī dictiones designant p̄ appositionē
per eas conficerū vna sequat ad aliā
et in hoc difference qz hec dictio si desig-
nare p̄ seipso seipso eam īmediate sit an-
tecedēs et aliā sit consequēs si hec dic-
tio ergo designat ecōuerso et aliqui di-
cunt qz ois p̄pō eatis p̄pōthētīca. s. con-
tūgens plures propōnes per si vel per
ergo est vna consequēta et tūc consequē-
ta dividitur qz qdāz est vera et quedā
falsa Alii dicunt qz si sit falsa non debet
dicti consequēta si scilicet si sit vera et de-
hoc non est disputandum quia nomina sig-
nificāt ad placitū et siue sic siue nō sic
ego in hoc tractatu per hoc nōmē p̄pō
volo intelligere p̄pō. et qz aīs et p̄pō vo-
lo intelligere propōnes quartūna sequit
ad aliā vera seu bona p̄pō. Antecedens
autē consequēta relative dicuntur ad
inuicē ideo per inuicē scribi debent
Dicunt ergo multi qz p̄pōnūm duā
illa est antecedēs ad aliā quam p̄pōsi-
ble est et ē vērā illa alia non eritē vera
et illa est consequēta ad reliquā quā im-
possibile est vñ cōsequēta reliqua eritē
vērā ita qz omnis p̄pō ad oīm aliā p̄pō
positionē est antecedēs quā impossibile
est ē vērā illa alia non eritē vera. sed
hec deficit vel est incōpleta quia hic est
bona p̄pō omnis homo currit ergo ali-
qz homo currit et possibile est p̄pōmam
esse vērā sc̄dā non eritē. et ideo aliqz di-
cunt dictā descriptionē debere supple-
ri sic. illa p̄pō est antecedēs ad aliā p̄pō-
positionē quā impossibile est esse vērā
illa alia non eritē vērā illis simul fo-
rmatīs. H̄ adhuc dicoqz hec descrip-
tio non est bona/ quia hic non ē bona p̄pō
nulla p̄pō est negatiua ergo nullus a-
nimus currū et tamē secundū dicas de-
scriptionē op̄o:teret eam esse bonā er-
go et p̄pōmam p̄missam probō quia ex
op̄osito consequētis nō sequit̄ opto.
Istum antecedētis non enim sequit̄ qui-
dam animus currit ergo quedam p̄pō
est negatiua secunda autē premissa ma-
nifesta est quia p̄mā sc̄dā qz designatur

cē antecedēs impossibile est cē vērā
ergo impossibile est ipsa; et cē vērā alia
non eritē vērā id aliū alterū diffinitū di-
centes qz illa p̄pō est antecedēs ad
aliā qz sic se habet ad aliā qz impossibile ē
qualitercumqz ipsa significat sic eis qn
qualitercumqz illa alia significat sic sic ip-
sa simul p̄pōtis tamē adhuc illa de-
scriptio non ē vērā de virtute sermōis
qz supponit qz ois p̄pō vērā ex eo sic
vērā qz qualitercumqz significat ita est.
quod prius negatiū est tamē dictū fuit
qz hoc modo loquendi vēmū ad sensum
prius datus ideo sic illas descriptiones
concedam immo etiā sepe vēmū mō
loquendi sī p̄mā descriptionē p̄i? im-
probat̄ quia ipsa ī paucis consequētis
habet instantiā qz quocumqz mō loquē
di vēmū nī intendim? sensus p̄tac-
tum. consequēta autē p̄t sic describit.
Consequēta est p̄pō p̄pōthētīca ex an-
tecedētē et cōsequētē cōposita designāt
antecedēs esse antecedēs et p̄pō esse cō-
sequēta hec autē designatio sic per hāc
dictionē si vel p̄t hanc dictionē ergo
autē equivalentē et anē dictū fuit et hec
in tertio capitulo supponatur.

Einde in quarto capitulo suppo-
nendū est qdām dūtūlo consequē-
tū sc̄dā in materialē et formalē
consequētū formalē vocatur que in
omnibus terminis vī recentia forma cō-
simili. qz si vī exp̄esse loqui de vī for-
mōis consequētū formalē est cū om-
nis p̄pō simili in forma que form̄at̄ et
cēt bona consequētā vī quod est a. est
b. ergo quod est. b. est a. qz p̄pō mare
nullū ē cui non omnis consimilis in for-
ma est; bona consequētā vel sicut com-
muniter dicitur que non tenet in omnī
bus terminis forma consimili retenea
verbi gratia homo currū ergo animal
currīt quia in his terminis non valēt
equus ambulat̄ ergo lūgnū ambulat̄ et
videtur nisi qz nulla consequētā ma-
terialis esse cōducēt in inferendo nī p̄t
reductionē etiā ad formalē. Reduct
8. iii.

est ad formalē per additionē aliquās
ppōis necessarie vel aliquās ppositio-
nē necessariās quās oppō ad antecē-
dēs sumptū reddit pnam formalē ut
si dico hō currit ergo alī currit pbat
co consequētia per hoc q: oīs hō alī
burrīt, nā si omnis hō est alī et hō cur-
rit sequit formalī consequētia q: alī
currit sīc enī omēs pprimēmatis argu-
mentis nūtūr pbatr suās sequētias
si non sīne formālē, et q: de dulincrō
ne consequētia inceptiōq: volo vīra
dicereq: consequētia materialis que
dam vocant cōsequētiae simplē q: sim
pli loqndo sunt consequētiae bone cū
non sīne possiblē antecedēs ēē vera sīne
consequētia vel ēē ita rē, et alle vocant
consequētiae ut nūc q: non sunt simplē
ter loqndo bone q: possiblē est alī ēē
verum sīne consequētiae sī sunt bone ut
nūc q: possiblē est reb⁹ oīno se habet
albus ut nūc se h̄tē antecedēs ēē verus
sīc cōsequētiae et illis consequētia vīnt
sepe vulgāres v: si dicam⁹ cardinales
albus est elect⁹ in papā coadūdem⁹ er-
go vn⁹ magister in theologia est elect⁹
in papā et si dico ego video et alī hōlēm
sīc cōcludēs q: certe tu vides vñ falso
hōlēm. hec autē consequētia reducit ad
formalē q: additionē ppōis vere non ch
necessariē vel aliquās vere non tamē
nēc i p: ut in exēpliō positiōs q: cardina-
lis albus ē magister in theologia et q: tal
hō est vn⁹ falso h̄tē illo mō h̄tē ē bona
consequētia supposiōp: non sunt hōles
nisi fortes plato et Robert⁹ fortes cur-
rit plato currit et Robert⁹ currit ergo
omnis hō currit q: perficit consequētia
q: hanc verd oīs hō ē forte p plato v: ro-
bertus Et ē sc̄endē q: de hoc mō cōse-
qūtia ut nūc sunt pñia pmissive vñ
q: plato dicit forte sīne vīteris ad me da-
bo tibi equū. hec propō forte ē vera cō-
sequētia et forte est fals⁹ ppōis non pñia
qñ si alī est possiblē, s. q: fortes non
pōtē vītere ad platonē pñia est simplicit
vīra cōsequētia q: ad possiblē sed: ur

quodlib⁹ et p: dicitur sī ilī antecedēs
est fals⁹ non ch possiblē tīc consequē-
tia ē bonāt nūc q: ad omē fals⁹ sequi-
tur quodlib⁹ ut post dicit ob ch extenda-
m⁹ nomē consequētiae ut nūc ad pñias
ut nūc sīne de pīctio sīne de fūto aut
allo quoq: pīctio determinat⁹ q: ob ch
recedēs sit vīp. s. q: fortes vīlet ad pla-
tonē tīc forte ob: q: ad huc consequētia
ē vera q: g: vera sībī oppositias pē sic
tī formalē sī sc̄it q: qd plato vult facē
li futuro rōq: vīlē durātē poterit sī
cere et omnibus circūstantiis abstra-
ctis sc̄dm q: illud vult et ipō nō spēdi-
to ipē illud facēt qñ et qd vult et po-
tē illud facēt et hanc ppōemē modi
fices taliter q: sī vera sc̄dm nonū me
thapīsticē sī plato vult dare equū forti q:
ad se vītē qñ ad se vītē ergo plati-
to vībit e quū forti sī ergo he ppōnes
de vīlētē et pātē plato sīne vere
ipē plato dicebat forti vīra consequē-
tia et nūc sī si non erāt vere tīc plato
dicebat forti sim⁹ et ēē pñia et ipē plato
credebāt ad ppōes adūceas vel forti et hec
non ēē vīta. ipē mentiebat forti et hec
in quarto capitulo supponantur

Einde in q: capitulo etiā sup-
pono q: propō affirmatiū desig-
nat qidē sī p: quo termi supponit aut
fuit aut erit aut pōt ēē idē sc̄dm exigē
tīc propōnū sī ei dico. a. ē. b. designo
q: idē ille. a. r. b. t si dico q. a. fuit. b. de-
signo q. a. fuit idē. q. b. t sīcētē alius p:
pō aut negatiū oppōnū designat sīc
q: idē non sīc vel q: idē nō sīc aut erit
aut fuit etiā p: quo subiectū supponit
et p: quo predicatiū supponit et etiā po-
nāt totū sc̄dm exigētā pīcētē ser-
monis aliter dicere vīli et aliter de pīcē-
tētē ut q: nihil ē idē p: quo subiectū
supponit aliter p: quo predicatiū supponit
vel pāticulariter q: aliter p: quo
subiectū supponit non est idē aliter p:

quo predictis suppositis ideo si hec non posse r vera chimera est chimera quia subiectus pro uno supponit ideo pro nullo codice et ideo credo quod nulla proprie est vera cum alijs terminis pro uno supponit nisi prius praeterito futuro vel saltem possibilis unde has repente falsas chimerae et intelligibilis chimera est opinabilis chimera significatur per hoc nomine chimera posito quod impossibile sit esse chimera et non intendit ad presentis solvere dubitaciones quod possens adducti contra ista quod hoc erigeret specialiter tractatum et hinc concidentem tam non sequitur quod omnes proposito affirmativa de inesse et de phisi sic vera est termini supponit pro eo codice quod in proprie inferente se esse falsam potest et quod termini supponit pro codice et tam non est falsa verbigratia si alijs dicat propositum quam ego profero est falsa et causa est quod quis illa proprie de sua forma designat id est esse pro quo termini supponit et ita sic tam est enim hoc propter significationem predicationis nam quod non sit idem dicuntur est propositum dum enim est falsam designationem non esse idem pro quo et ceteris alijs propositum designat esse idem et non est idem et id est qualiter significat ita sit non tam qualiter est significat ita est et ideo est falsa et codice modo non oportet omnem propositum negare ut vero est ceteri termini non supponit pro codice quod instance est de illis quod negat se esse vera ut si dico profacio quod profero non est vera et super hanc materiam sündant sophismata quod vocant insolubilia sed quod nihil ad presentis plus loquo: tam non credo quod omnes affirmativa est vera cuius termini supponerent pro codice modo proportionali sive forme dum tam non formularer sive explicite nec consecutio vel implicite offeret se esse falsam et sic suo modo de negativa hec ergo quanto supponantur que si ab aliquibus non ponantur sicut et ea que prius supponita sunt et que postea supponentur non curio quia oportet ea concedere vel aliquae similia quilibet concessit eadem se

querentur que de consequentiis sit possibilium condidemos.

Exinde in sexto capitulo supponimus differentia est inter subiectum et predicatum in propositis talis quia semper predicatum sequitur con dictio verbi in supponendo pro effe verti gratia si dico homo erit albus ista est falsa postea quod omnes homines qui sunt essent albi dum tamen in futuro nullus est albus et sic de praeterito et similiter si tempus verbi determinatur dicendo homo erit die dominica albus ista est falsa licet nunc omnes hoiles sint albi et ceteri semper in tempore futuro praeter diem dominicam. Si autem nullus homo sit albus et die dominica nascetur unus albus illa est vera homo erit die dominica albus et sic suo modo de praeterito et de phisi sed subiectis propositionis non sic determinatur ad tempus verbi immo semper retinet suppositionem pro his de presenti. Et ultra si verbū sit alterius temporis ampliatur cum presentibus ad illa de tempore verbi ideo sequitur quod postea de verbo peregrinari aut futuri est portus habet secundum aristotelem duas causas veritatis et laboris sanabatur potest enim esse vera aut quod est laboris sanabatur aut quia quod est laborans sanabatur et b. erit. a. potest esse vera vel quia quod est b. erit. a. vel quia quod est b. erit a. et ita dico quod hoc verbum est presentis temporis quod est copula in propositione facie stricte supponere et subiectum et predicatum in propositionibus nullum predicatum aliud offeratur de quo posse dicere sed hec verba erit sicut et alia verba temporum consimilium determinans predicarum ad tempus suum et ampliante subiectum ad tempus suum cum tempore presenti et hoc est forte praedicatum appellare suam formam vel aliquid eius. Deinde quod possibilis est ad futura et omnino ad possibilium

Ideo sedetur hoc verbo potest ampliat superpositione subiecti ad omnia que possunt
Ideo b. potest e. a. h. duos sensus vel duas causas veritatis scilicet quod est et b.
potest e. a. vel qd quod potest esse. b. potest e. a. et non est et ita oportet dicere de
necessitate est et necesse est non est quia
exponit illis de impossibili et similiter
de non necessitate et non necessitate non est
quia exponit illis de possibili. Sed
terti omnes aut plurimi videntur illis
appositionibus tandem veris equis colini
est mortuus auctor meus est mortuus vel
talis papa aut talis rex. similiter multi
homines sunt generandi multa sunt ge
nerabilita et tunc modo nolla sit ro
sa tamquam rosa est intelligibilis et quod non
est memorabile et multa sunt possibilita
que nunquam sunt erunt vel fuerunt et quod
omnia idiomata videntur hoc modo lo
cationis Ideo videtur michi quod talia pre
dicata futuri reportis aut praeteriti am
pliat subiecta sicut verba praeteriti aut
futuri temporis similiter predicata no
tantis possibiliter sicut hoc verbum
potest. verbi gratia quicquid potest esse
ipsum est possibile quicquid potest generari
quidam est generabile sed subiecta non
ampliant predicata immo denudant ea
scilicet exigentiam verborum quod sequuntur
Ideo hec non est vera aliquod mortuum
est homo licet ista sit vera aliquid homo
est mortuus Itē nota qd adhuc sunt
quidam verba cuiuscunq; fuerint tempis
transcendentia in suos actos quos post
se regunt sunt indifferenter ad omnia tē
pus ut hec verba scio cognoscere intelli
go eo quod aliquid potest intelligi sine diffia
reportis. verbi gratia differentia inter
istas duas oides percurto equum combu
ro domini calefacio aquam et hunc et una
ge et istas ex alia greci intelligo rosam
fero sanitatem appeto bonum et hunc
quidam actus promovit verbo hic enumerato
rum transire necessario in rem primum
absque conceptu mediante. sed actus secundorum
verborum hic enumeratorum cadit

In res que non sunt concepti median
tibus carumque conceptibus forte induc
rentibus ad potest praeteriti et futurum
verbi gratia si intelligo hominem hunc sed
tur quod praetulerit habeo si conceptus si
non sedetur quod praetulerit sit ille hunc que
intelligo quod conceptus potest est absens
sicut praeteriti sicut futurorum et talia
verba ampliant illum actus ad praeterita
et ad futura immo et ad possibilia de
us enim aliqua intelligit quod nec sunt nec
fuerunt nec erunt sicut sunt possibilia. et
similiter verba designantia mediante co
gnitione actus appetendi vel promitterendi
vel debendi ampliant secundum exigentiam
ut promitto vel debeo tibi equum aut me
moror ad praeterita speculando futura
tē, et modo consimili verba passiva am
pliant subiecta sicut dicta verba. Ubi
est verbo dicere ut rosa intelligitur unde de
sideratur equus tibi promittere tē, et etiam
principia aut nomina inde descendenter si
stant predicata ampliant subiecta sicut
dicta verba. Unde est verbo dicere rosa
est intelligibilis licet nulla rosa sit.
equus generandus est tibi promissus vel
est promissibilis rose sunt tibi promise
et similiter loquendo quod nondum est
promissibile. Ex quibus manifestum est quod
tales propentes de verbis aut predicationis
ampliati sunt habent plures sensus aut
plures causas veritatis si subiectum sit sum
ptum sine distributione quod propentes de
verbis aut predicationis ampliati quod
hec b. est a. si predicatur non sit ampliarum
non haber causam veritatis nisi quod
est b. est a. sed hec b. erit a. habet causam
veritatis vel quod est b. erit a. vel quod
quod erit b. erit a. et hoc etiam homo est
mortuus hunc causas veritatis vel quia
est homo est mortuus vel quod est sicut
homo est mortuus hec autem homo est al
bus non haber causas veritatis nisi
predicatur seu ei simile. et ista a.
est intelligibile vel ista a. intelligitur hunc
causas veritatis quod vel quod est a. vel
qd fuit a. vel quod erit a. vel erit qd

pōt eē. a. est intelligibile. Unde si ut et manifestū est q̄ terminū ampliatioñ ad seipsum non ampliat s̄ se h̄. Neut magis commune ad m̄l cōe. Quodām̄ enī ampliatas supponit quantū est de forma p̄pōnis pro pluribus suppositis q̄ ipse non ampliatus. Item ad remē rationē dubet notandū est q̄ cum dico homo est mortu⁹ non oportet q̄ p̄dica s̄ supponat pro pluribus immo supponit propter pr̄teritis eo q̄ ipm̄ est p̄teriti temporis tamē oportet q̄ verbum ē p̄fī s̄ temporis supponat pro his q̄ respectu h̄tūsp̄tēntis sunt p̄terita et sic enim debet intelligi illud quod ante dicitur scilicet q̄ verbū trahit p̄dicatum ad tempus suum. H̄i enī p̄dicatum s̄c p̄sēntis temporis vel sine tempore supponit pro his pro rēpōrē verbū. Unde si dico animalia fuerunt in archa noe viventia iste terminū v̄lvenientia cuius sit p̄fīl temporis supponit pro his que eccl̄ erant p̄fīla. Si si dico t̄pē aristoteles animalia erant ḡhāndus iste terminus generadūscum sit futuri temporis supponit pro his que illo tempore erunt futura licet nō s̄t p̄terita v̄n sic manifestū est q̄ participi futuri temporis pōt supponere pro his que nec sunt p̄fīcī nec futura s̄t tam p̄terita et corruta tamē in ordine ad rēpus verbū erant futura et similiter ecōverso vt si dico animalia erant mortua hec ergo sequitur s̄t sine supposta.

Einde q̄ locuti sum⁹ de formā p̄positionis et de distinctione p̄ha sum in formales et materiales oportet septimo supponere qđ ad formā p̄fītū vel propositionis et quid ad materiam p̄nēre dicamus et dico q̄ in p̄posito p̄ ut de formā et materia hic loquimur per materiam propositionis aut consequētie intelligim⁹ terminos pure cathegētū matēicos sc̄s subiecta et p̄dicata circucriptis cathegōtīcīs s̄pī appōlūs p̄ que ipsa coniunguntur aut negantur s̄t distribuitur ve! ad certum modū

suppositis trahit s̄t ad formā p̄inere dicim⁹ totum residuum. H̄i copulas et cathegoriarum q̄ hypotheticarum p̄ positionum dicim⁹ ad formā p̄tinēre et negatiōes et signa et nōcru⁹ s̄t p̄ positionū q̄ terminorū et ordinē om̄lū p̄dictioñ adinuicē et relatiōes teritorum relativorū et modos significandi p̄nēres ad h̄tārem propositionis ut est descriptio et cōitas et multa q̄ dīlī genēs p̄pēr videre s̄t occurrāt. Verba gratia de p̄dictis p̄pēr diuersas copulas modalū abinuicē et ab illis deinceps ille sunt abinuicē diuerte formē et p̄pēr negationes et signa affīrmatiue sunt diuerte formē a negatiōis et vniuersales a p̄culatiib⁹ et p̄pēr cōtates et descriptioñ terminorū singulatīs p̄ positionē est alterū formē ab inde finita et p̄pēr numerū terminorū ille sunt diuertari formā homo est hō et h̄omo est asinus vel etiā iste p̄fī seu hypothētīcī propōdes omnia homo currit e:go aliquis homo currit et omnis hō currit ergo aliquid asin⁹ abulat. Similiter p̄pēr ordinē ille sunt diuerte formē omnis homo est animal et animal ē oīs homo et similiter ille consequētīcōē b. est. a. ergo. quoddā b. est. a. et omne b. est. i. ergo quoddā a. est. b. Itē p̄pēr relationē et copulationē hō currit hō non currit est alterius formē ab ista hō currit et ipse non currit p̄pēr q̄b̄ secūda et sua fo:ma est impossibilis et p̄ma nō. quādō alia occurrit p̄nēta ad formā videant diligētes et de obitq̄tate et rectitudine terminorū non enī est eadem forma dicere homīs ē asinus et homo est asinus.

Is suppositionib⁹ appono hec eē supponēda p̄fīta omnis contradicōtōnū vñā contradicōtōnū eē veras et abā falsam et impossibile eē ambas s̄t veras aut simul falsas. Item omni p̄positionē esseverā aut falsam est impossibile eē eandē simul verā et falsam. et istis suppositis alia cōcludentur. ¶

ma conclo ad oem ppdem impossibilem
oem alij seq t oem propo; necessaria
ad o; alia sed hec conclusio p qd njs
ahis t phis q; impossibile e aliquad pro
pone; impossibile e ver; vel e qualiter
cuiq; significat ita e; ergo impossibile est
qualitercuq; ipa significat ita e; no est
nre qualitercuq; quelz alia significat.
Hic oem propo; necessaria impossibi
le est non e; qualitercuq; ipa significat e;
go impossibile est non e; qualitercumq;
significat exiit qualitercuq; alia signifi
cat Et est notandum q; de phia ut nre mo
proportionali ponenda est conclusio seq
q; ad oem ppdem falsam ois alia sequi
tur consequentia ut nre et omis vera ad
omne alia sequitur etia consequentia ut
nre quia impossibile est rebus habenti
bus ut nre ppdem que e; vera non esse
vera ideo nec impossibile e; ipam e; vera
qualz alia non exiit vera t si s; semo
de ppterito vel de futuro tuc vocetur
consequentia ut tuc aut qualiter voluerit
nominare verbi gratia sequitur consequen
tia ut nre vel; ut tuc vel vi nre per tuc
si antichristus non generabur aristo
teles nunq; fuit. quia licet simpliciter
ut verum antichristus possibile est non
foe tamē impossible est q; rebus se ha
bituris sicut se habebunt ipse non erit
ipse ens erit t impossibile est q; ipse erit t
non erit. Q; Hic conclusio ad oem ppde
seq oem alia cuius contradictria non
potest stare simul cum ipa ad nullaro; p
possessione sequi alia cuius contradic
tria potest simul stare cum ipsa intelli
go per propositione stare id est ipam esse
verd vel id est q; qualitercuq; ipa signifi
cat ita e; per simul stare intelligo id est
q; qualitercuq; significat ita e; simul
ponam ergo q; impossibile sit cui propo
ne. a. stare. propositione. b. runc dico q;
ad. a. sequitur contradictria ipsius. b.
videlicet non. b. probatio quia vel a. no
potest stare et sic est impossibilis et sic
ad eam sequitur quelibet vel. a. potest sta
re et tuc necesse est stante. a. stare. b. vt

non. b. da semper cuiusli contradictria
altera p; vera. sed impossibile e; stante. a.
stare. b. vt possit e; ergo necesse e; stante
a. stante. b. et per consequens impossibi
le est stante. a. non stante no. b. ideo n
ad illi sequitur non. b. Q; Secunda ante
p; dicere conclusionis probat quia si illi
mul stant a et non. b. constat q; runc. a.
stante no stant. b. tamē. b. er non. b. non
stant simul ergo possibile est stante. a.
non stante. b. ergo ad. a. no sequitur. b.
Q; Tertia conclusio q; omnis bone conse
quentie ad contradictoria consequentias
sequitur contradictoria antecedentiar
omnis ppositio per modum consequentie
formata e; bona p;na si ad p;ditione de
signata consequentias sequitur contradic
tria designata antecedentias. Q; Hic
pars huius conclusionis sicut poni sub
tali forma omnis consequentia est bona
quando ex opposito consequentis sequitur
oppositum antecedentis sed hunc modum
non posui quia est; petitio principii de
virtute sermonis. Q; Sermo enim ille
iam ponit q; si ibi consequentia et co
sequens et antecedens ideo consequentia
bona prima ergo pars probatur ponen
do ad. a. sequi. b. t tuc dicim? q; ad. no
b. sequitur illi. a. quia vel sic e; vel pos
sibile est simul cum non. b. stante a. per
precedentem sed necesse est. a. stante stante
b. ergo simul stant. b. et non b. qd est
impossible. Q; Secunda pars conclusio
nis patet per idem. Omnis bone conse
quentie q; quid sequitur ad consequens
sequitur ad antecedens t ad quodcum
q; sequitur alia sequitur ad illud ad conse
quens. Et similiter negatiue quicquid
non sequitur ad antecedens non sequi
tur ad consequens et ad quodcumq; non
sequitur consequens ad illud non sequi
tur antecedens hec cōclusio huius quatuor
partes. Q; Prima pars patet quia si ad
a. sequatur. b. et ad. b. sequatur. c. tuc
impossible est stare. a. sine. b. t necessa
rio. b. stare simul cu c. ergo impossible
le est a. stare sine. c. et hoc est sequit.

Sexta pars patet quia si ad. a. sequatur. b. quod sit antecedens ad. c. dico q[uod] oportet. c. sequi ad. a. quia revertit prima pars conclusionis scilicet ad. a. sequitur. b. et ad. b. c. ergo ad. a. c. Tertia pars conclusionis est manifesta est quia ponam q[uod] ad. a. sequitur. b. et ad ipsos. a. non sequitur. c. quia non. c. potest stare cum. a. per secundam conclusionem ergo et cum. b. quia stante a stare. b. de necessitate ergo sequitur per secundam conclusionem q[uod] c. non sequeretur ad. b.

Quarta pars etiam patet ponendo q[uod] b. sit consequens ad. a. et q[uod] non sequitur ad. c. tunc dico q[uod] a. non sequitur ad. c. quia non b. stare. c. per secundam conclusionem et ad non b. sequitur non. a. q[uod] etiam conclusionem ergo non. a. stare. c. dico. a. non sequitur ad. c.

Sexta conclusio est impossibile est ex verbo sequi falsum vel ex possibili non impossibile. ex necessario non necessariu[m] probatur q[uod] si utr[um]q[ue] posse consequenter vel alter et alter puta antecedens vel consequens non sit forma sua nondum est. H[oc] si virtus formans per modum consequenter impossibile est ita e[st] sicut antecedens significat non existente ita sicut consequens significat hoc patet per diffinitio[n]es ergo impossibile est. sicut antecedens est verbo non exire consequenter vero ergo impossibile est ipsum est veru[m] illo exire falso idem prout de possibilitate quia si alius est possibile tunc possibile est ipse sicut significat quo posito oportet esse ita sicut consequens significat ergo consequens est possibile non impossibile q[uod] prout de necessitate quia impossibile est ait stare sine posse ergo si semper est necessare est stare antecedens semper necesse est stare consequens et hec consequens est se necessarium Ex hac conclusione per equivalentem inferitur q[uod] antecedente et consequente simul formans si antecedens est verum consequens est verum quia si possibile possibile et si necessarium necessariu[m] econverso si con-

sequens est simili alius est simili et si consequens est impossibile antecedens est impossibile et si consequens est non necesse antecedens est non necessaria. T[em]p[or]is non obstatib[us] pertinet q[uod] alius potest est vera et consequens non potest est vera. ut hec potest est vera ols propositum est affirmativa et non hec nulla propositum est negativa quia sequitur ad primam ideo est correlative sequitur q[uod] non est idem allegare propositum est possibile et propositum possit est vera vel est proprie[m] est impossibile et propositum non posse est vera quia hec est impossibilis nulla propositum est negativa q[uod] sequitur ad possibiliter et non potest est vera bis non obstatib[us] ex falsis vel impossibilibus sed vera et necessaria q[uod] primum dicitur est q[uod] ad impossibile sequitur quod. T[em]p[or]is hec quod concilio obicitur sophistice q[uod] hic est bona concilia filio gisticus omni currens est equus ols hoc est currens ergo ols hoc est equus et ramen utr[um]q[ue] promissariu[m] est possibilis tunc concilio est impossibilis solutio. neutra illarum promissariu[m] est totale antecedens ad dictum concilio immo antecedens est una copulativa ex illis duabus promissis postea sed hec o[ste]natur est equus et ols hoc est currens et hec copulativa est impossibilis sicut conclusio. **S**exta conclusio est. q[uod] ad quod propositum est aliud necessarium sibi appositum vel aliud necessarium sibi appositum sequitur aliud concilio ad eandem positionem sequitur eadem concilio sine appositione illius necessarie vel illarum necessiarium probat q[uod] si. b. sequitur ad illas necessarias sive. a. tunc ipsa est necessaria et sic sequitur ad quamlibet sicut vero. b. non sequitur ad illas necessarias sive. a. tunc vel a. est impossibilis et sic ad eandem sequitur quilibet vel .a. est possibilis vel impossibile est .a. stante non stare. b. et sic adhuc ad .a. sequitur b. vel possibile est .a. stare non stare. b. et sic hoc ponat aduersarius tunc quia non potest stare .a. quoniam simul stant. in necessarie sequitur quod possibile est .a. stante cum omnibus nec-

cessatio nō stare. b. ego. b. non sequitur
ad a. cujus quibusque sibi appositis quod
est contra possum et eodem modo dis-
ceret qd ad quacunque ppositionem cu mul-
tis veris appositis vel cu aliqua vera
apposita sequitur aliqua conclusio ad can-
dem probem sola sedetur eadem conclusio
consequentia ut nūc si non consequentia
scindit. Et hec probare proportionabiliter
sicut conclusio principialis. ¶ Septima
conclusio qd ad oēm copulariā ex dua
bus inuicem contradictoriis constiterat se
qui quālibet alia etiā consequentia for-
mali. Ex dictis statim patet qd ad tales
līmō triā ad omne ēplicatē contradi-
ctionum sequitur quēs qd omnis talis
est impossibilis. ¶ Operez videre quō
hec sit consequentia formalis dico er-
go qd ad illā copulariā omne b. est. a.
et quoddā. b. non est. a. sequitur quēs et
eodem modo in quibusque terminis tis
p̄na formet. p̄batio. pono gracia exem-
pli qd sequiat ergo baculus stat in angulo
Quia sequitur omne b. est. a. vel baculus
est in angulo qd ad quālibet sequit ipa-
met sub diſlunctione ad quālibet aliam
tūc ex ista et secunda p̄te p̄mit antea or-
guā sic. omne. b. est. a. vel baculus ē in
angulo et quoddā. b. non est. a. ergo ba-
culus stat in angulo et iste illogismus
tenet per locum a diuisione qd duobus
positis sub diſlunctione si alterū inseri-
mitur et reliquā concludit ergo de pri-
mo ad vi. iiii ex p̄mo ante seq̄batur di-
cta conclusio quia qdquid sequitur ad co-
sequēs sequitur ad alios et p̄pet talez de-
ductionē alio crediderunt qd eēt p̄nū
formalis pater est ergo baculus stat in
angulo s̄ hoc non est verū quia in aliis
terminis de forma non valeret ut r̄m de
est ergo alio est in stabulo nec est ver
quod illi dicebant dicebant ei illas co-
sequēntias ēēt formales r̄m patet est er-
go filius est r̄c. filius ē. ergo nō tantu
pater est in curia est formalis qd instat
in aliis terminis non enī sequitur tantu
deus ē ergo alius est. nec sequitur ens

ē ergo tisī vnu est. Item ex dicta dicta
sione apparet qd non omnis cōsequēntia
ex arte impossibili reducat ad consequē-
tiā formalē per additionē aliquā ne
cessarie qd si antecedens est impossibile
suum cōtradictoriū est necessariū quo
sibi addito erit consequēntia formalis
ad quodlibet ut dictū est īō manifestus
est illud quod aliquā narratur ita qd
declaratur hec p̄na nūl est ergo alio
currat ego dico qd declaratur qd hec est
necessaria alio est ex quo ea preceden-
te sequitur p̄positū et ē sicut de hac con-
sequētiā alius currat ergo alius mo-
vatur quare enī sequitur hec est necessa-
ria omne currēs mouetur vel latē hec
est necessaria si aliquid currat omne cur-
reps mouetur qd apposita antecedenti
cōsequēntia ē manifesta et formalis et
secunda etiā manifestū est qd omnis conse-
quentia ut nūc ex antecedente falso re-
ducatur ad consequēntiā formalē qd ad
ditionē aliquā vere sc̄s contradicto-
riū illi antecedenti. ¶ Iuxta hoc aliq̄
dubitable quomodo ēt consequēntia
omnis ad consequētēs necessariū redu-
etur ad formales ut alius currat ergo
deus est iustus dico qd hec p̄na reduceat
ad p̄nas de impossibili p̄terciā conclusio-
nē sequitur enī nullus deus ē iustus ergo
nullus alio currit. ergo r̄c. ¶ Octaua
dictio est. oēs p̄pōes h̄ntes cās veritatis
equales nūc adiuicē et easdē se mu-
tuo conseq̄. et oēa h̄ntes plures sequit
ad oēm h̄ntes pauciores et eqdēm aliq̄
bus illorū plurū s̄ non econuerso hoc
est qd solz dici nō ēēt bona p̄na et pluri-
bus causis veritatis ad vnu s̄ ēēt bona
p̄na et vna ad plures hec cōclio fūm di-
uta ē intelligēda nō solū de actu h̄ntis s̄
de possibillitate h̄ntis aut nō repugnan-
tia et si hoc ex forma p̄fōnis pueniat
erit p̄na formales et si nō s̄ erit s̄q̄ ipē
teriorē sicut ē de aliis h̄ntis currit et risiblē
currit tūc erunt p̄sequēntie formales
Ad loquendū de virtute sermonis pa-
ma qd cōclusionis probatur sic cēs du-

as p̄pōnes quatuor neutra p̄t habere
aliquā causam veritatis q̄ non sit cau-
sa veritatis alteri? smo alterius resol-
vēdo omnes duas p̄pōnes quatuor neu-
tra p̄t habere aliquā causam cēndi q̄
liter significat q̄ non sit t̄c. ad sensus
p̄s detersatos. Dicū est enī q̄ quocū
q̄ modo loquendi vīcremūr intellegere
mus sensus p̄s deters et hec de cetero
non repetem⁹. Hec ergo coniūlū
probatur reuērendo ad principia quia
manifestum est per se q̄ oīm̄ duarum
p̄pōnū impossibile ē esse qualiter vīca
significat non eritē qualiter alia signi-
ficat si oīa eadē et nūl a alia si cā cēn-
di sicut vīa significat et sicut alia sig-
nificant. Similiter secunda pars conclu-
sionis manifesta ē quia si nulla p̄t eē
causa cēndi sicut. a. significat q̄ noī sit
cā cēndi sicut. b. significat liceat eēdū
so sit possibile manifestū est q̄ non p̄t
a. eē vīū sine. b. vel eē steue. a. signifi-
cat qui t̄c. Et tertia pars eius p̄t q̄
si est aliqua causa veritatis ipsius. a. q̄
non sit causa veritatis. b. tūc vīū p̄t
eē a. sine. b. id eo non sequitur ex hac
conclusionē sequitur oīs equipollētie
et cōversioñē s̄p̄t. Et hoc specifica-
re et ad specificandum lequunt conclusioñē.
Nonā conclusioñē omnes p̄pōnes
et cōdem qualitatēs et de eiusē ter-
minis eōmodo supponēb⁹ et de eadē
copula se mutuo consequeb⁹. Si est quia
eoī sunt cōuse vīaria numero equa-
les et cēdē cā non possint diuersificari
causē veritatis vīa p̄pōnis ad plā-
nūl vel ex p̄te terminorū q̄a sunt diuer-
savel ex p̄te eosādem quia alter suppo-
nunt vel ex parte copule quia diuersa
vel ex p̄te qualitatēs p̄pōnis quod ite-
rum reduci p̄t ad copulā si aliquā di-
cat q̄ negatio negans sit determinatio
copole et confirmatū iterū quia si hec
conclusio ip̄dūretur hoc videretur eē
ex transpōe quod dicit non p̄t quia af-
firmativa significat hoc illi eē idem v̄
geo aliquo si sit particolaria vel p̄ quo

lib⁹ supposito si sit vīiversalis si opo-
tet si hoc sit idem illi q̄ illud sit idem
hūc ideo cōuersio non impedit et si
mūltū negatiua significat idem q̄ illi
illud sit idē hūc ideo cōuersio nō im-
pedit et similiter negatiua significat hoc
illi non eē idem et oporeat si hec illi nō
est idem q̄ illud hūc non sit idem.

Sub hac conclusionē continentur om-
nes equipollētie formales p̄positionū
cāthēgoricās de inesse immo etiam et
omnes equipollētie illarū de necessi-
tate ad illas de necessario et illarum de
possibili ad illas de possibili et sic de a-
liis modalibus p̄ter equipollēties il-
larum de contingenti per conversionē
in oppositā qualitatēm nā proprie dic-
tam cōversationem hec mutuo se cons-
equuntur tāq̄ equipollēties fortes
non currunt et non fortes currunt vīas
negatiue sumpta negatiue sit iste oīa
homo non currut et null⁹ homo currut
tāq̄ prima regulam eq̄uipollētūrum
et etiā iste dāc non null⁹ homo currut
et qđ im̄ homo currut vel non om̄is ho-
mo non currut et qđ im̄ homo non cur-
rit vel non qđim̄ homo currut et null⁹
lūshām̄ currut tūc s̄cūlām̄ regu-
lam eq̄uipollētūrum et etiā iste due
nō om̄is homo non currut et qđ im̄
homo currut vel non null⁹ homo non
currut et qđim̄ homo non currut per
tertiam regulam eq̄uipollētūrum.

Similiter iste equipolle-
rent cōfusib⁹ hominis nullus alius
currut et nullus hominis alius currut
et similiter iste due cōfusib⁹ contradi-
ctioñē altera pars est vera et nullus
contradictionis nullus pars est vera et
sic diceretur de omnibus aliis. Verbi
gratia in modis hūc equipollētē om-
ni. b. necesse est esse. a. et nullum. b. nō
necesse est esse. a. Similiter nullus. b.
possibile est esse. a. et qmne. b. non pos-
sibile est esse. a. et sic de aliis.

Item sub hac cōclusionē continentur
cōversioñē simplices sed de his ponā

Xclusiones ad magis manifestandum
veritatem. qd Decima conclusio ad oem pro
pdem de termino distributo sequi ppro
nem de eodem termino non h plures cas
veritatis qd de termino distributo ceteris
paribus per hoc conclusionem tenent
consequentes per subalternationem et con
uersiones universalis in particulares
sic etiam sequit nullius h ois alius currit et sic
de alio. Unde ex conclusio ad nullum ppro
nem de aliquo termino supponere cōfusio in
per distributionem termini pcedentis se
qui ppro nem de illo termino supponente
declarare non remota distributione si
sequit remota distributione hec conclu
sio ex eisdem terminis declarat sicut pce
dens et ideo non sequit omne. b. est. a.
ergo a est o. b. si sequitur ergo. a. est. b.
suppositis declarationibz dicendis post
sit non sedetur catuslibet hominis alius
currit ergo alius catuslibet ois cur
rit si bene sequeur ergo alius alicut ho
mio currit. Unde ex conclusio ad nullas
tolas consequentes et formales. b. fuit a
ergo qd est. b. fuit. a. vel. b. erit. a. ergo
qd est. b. est. a. si ecouerso et pfecto lo
males si alie pfecto sunt universales
neutrobz et consequetas formales.
Item nullas tales consequetas et for
males nulli quod est. b. est. a. ergo nul
lum. b. est. a. H ecouerso et formales
Si alie pfecto sunt particulars nega
tive neutrobz et pfectas formales.
Ita conclusio habet sex pfectulas pro pma
pater qd iste modus loquendi b. est. a. per
mittit distinctionem subiecti si pdicatur
si ampliatu ut homo est mortuus si iste
modus loquendi quod est. b. est. a. no per
mitte ampliationem subiecti. s. ifluga. b
trahitur ens et restrigitur ad presentia
per hoc verbum est pfecta tps qd prece
du ipsum si pdicatur si ampliatum
ista. est. a. habet plures causas veritas
ris qd ista quod est. b. est. a. et a pluribz
ad pauciores non erat bona pfectio

et ergo eodem modo patet secunda pars.
Pro qd et quarta notandum est qd ex clo
ne intelligim' qd fiat transpo terioris
sc subiecti et pdicari si transpositio
modorum loquendi. b. est. a. et quod est
b. est. a. sic ergo pbat illa pars qd ual
le sunt cause veritatis illius quod est ib
est a. qd non sutor illius illaneta sile
de terminis obtinens qd licet illa excede
tur in divinis quod est pater est filius si
homo non cedebat pater est filius si
hoc spale antea trinitas eo qd ipsa est si
mul trinitas et individualis unitas qd no
videtur ceteri pfecti genticles et protectores
quis nos sunt ad placitum qd vocabo tri
tias formales que non habebunt in
stantia nisi in illis terminis qd uis pro
patissime loquendo no debet dici forma
males Tercia pars conclusio ex hoc
pctis qd viri qd propositio haber aliquam
causam veritatis quod restqua non habet
quantia ista omne quod est b. est. a. licet
terminus si ampliatu habet tamē ve
ritatem si ita est pro oibz soli quā cau
sam veritatis non haberet ista dñe. b.
est. a. verbi gratia statim qd noe exiuit
archam verum erat omnis quicq homo
fuit in archa noe et non erat versu ois
homo fuit in archa seq' ur qd omni q
fuit homo fuit in archa. Unde plura
distribuuntur in ista emine. a. est. b. si
pdicatur si ampliatum qd in ista omne
quod est a. est. b. et a distributione pau
cloris non sequitur distributio plurior
ve omnis homo ergo omne animal si
militer ecouerso omne. b. est. a. habere
potest veritatem licet nulli si b. et ois
rosa est intelligibilis licet nulla si et
si et sic non haberet veritatem ista omne
quod est. b. est. a. Alie trempartes dicte
conclusionis probant per pdicatas tres p
mas partes huius conclusionis cu reg
ula conclusio. Noteandum est qd propositio
de subiecto ampliato qd pdicatur expo
nenda qd p disunctionem in subiecto tem
poris pntis ad tempus vel rega vel ad
quodvel ad que sit ampliatio ut. b. erit

q. quod est. b. vel b. erit. a. et homo est
mortuus q. est vel fuit homo est mortuus
et antichristus potest esse homo q. est vel
potest esse antichristus pote et homo et ra-
sa intelligit q. est vel erit vel potest esse ro-
sa intelligit manifestum est illa q. prop-
ter easdem causas non est consequentia for-
malis deest tertio adiacente ad est em
adiacens quia non sequitur papa est mo-
tus ergo papa est vel papa est creandus
q. papa est vel rosa est intelligibilis ergo
rosa est. sed sequitur papa est mortuus ergo
papa est vel fuit et suo modo de aliis.
¶ Tredicima conclusio in quibuscibz
propositis omnibus nō est predicari amplia-
tura consequentias tales esse bonas ut. b
et. a. ergo quod est. b. et. a. et ecdiuerso si
nulliter omne. b. est. a. ergo quod est. b. et
a. et ecdiuerso. Similiter in negatiis
quia nec passio nec aliter supponit ali-
quis certitudinem in una q. in alia et est eadem
copula et similiter in talibus ponenda est
valere consequentia de est tertio adiacente
adest secundo adiacens Decima quarti
conclusio est ad omnem universaliter vel
particulariter affirmativa illa deinde seq per
conversionem in terminis particulariter af-
firmativa et ad omnem universaliter nega-
tiva sequitur universaliter et particulariter re-
gredi et ad nullam particularem negatiuam
sequitur aliter gratia forme intelligat hec
modo dicitur ad negatiuam denegari modo
evidenter consuetudo formans illi ab aliis modis
consuetudine recte in quo negatio negans
predicatur ut nullus. b. et. a. quoddam
b. non est. a. Hoc modum inconsuetum voco
vel predicatur procedet negationem et ita
non distribueretur per ipsum ut omne b.
et. a. non est quoddam b. a. non est. In hoc eni-
modo consuetudo dicta conclusio nō habet
veritatem quia ad illam que est vera omis-
sol planeta non est nulla universalitas sed
est per conversionem propter hoc q. predica-
tur in alio non est distribueretur et in alio
qui fieret subiectus distribueretur vnde hec
est illa ola planeta sol non est. Sed a tunc
particulariter negatiuam b. isto modo in consue-
to

to sequitur semper a la griseolario negaria
q. sequitur si. b. a nō est q. a. b. non est cui
maneant idem termini et eadem suppo-
sitione terminorum iuxta nonam eadem usu
nō vel g. de modo consueto formandi pro-
positis declaratur hinc tendendo q. conve-
tione in terminis intelligimus transpositionem
minoris scilicet q. de subiecto fiat predicta-
tis et ecdiuerso quo supposito adhuc est
longa et difficultis declaratio propter multum
eiphas et diversitate formarum propinquum
delineat de quibus loquimur quarum distinc-
tiones sunt ponenda aut enim dicto q. p.
positio categorica debet habere sub-
iectum predictum et copulam et hec tria aut
quando in uno verbo implicite sunt re-
si dico tonat pluit grauidat vel etiam
si dico de vbo impensis curritur legit
loquitur aliquando aliud subiectum est
explicatum sed predictum et copula est ego
verboplicita sive re singula hodie cur-
rere. i. singulus est hodie currit deus te stu-
dere. i. deces est te studere hodie videt
sorteo. i. hodie est videt sortes Aliquid est
hec tria sive explicata ut ho est alb. et in
istis vobis est facilis persolvitur ab istis si
ciptam est dicam q. copula vel est physis
tempore praeteriti vel futuri si sit presentis
tunc et vobis termini sunt ampliatiu-
ad aliud tempore vel neuter est ampliatiu-
vel predictatum solum. Si neuter
sit ampliatiu- tunc manifesta est conuersio
universaliter negatiuam vel particulariter
affirmativa in subiectis quia ut ob
q. sunt id est termini et eadem modo sup-
ponentes et cum eis copula et ita mutuo
se consequuntur iuxta nonam conclusio-
nem et si ad particulariter affirmativa
sequitur particulariter illi etiam seq ut
ad universaliter Quia quicquid equatur
ad consequens sequitur ad antecedens si
ad universaliter affirmativa non sequitur
universaliter eo q. illud quod est predicta-
tum prime non distribueretur in prima et
distribueretur in secunda et similiter per
q. particulariter negatiuam non sequitur
quia subiectus non distribueretur et in

alii quādō fieret predicationi distribuere
tur. Deinde copula ex his adhuc p̄his
si predicationis sit ampliatio vel subjectus
vel etiā verumq; tunc vel pp̄d conuertē
da formatur sub hoc modo loquendi. b.
Et b. b. non est. 3. et sic de vniuersalib;
o vel sub lito modo loquendi quod
est. b. c. a. qd̄ d. b nō ē. 3. et sic d̄ enuer-
salibus. Ergo terminus rā in conuer-
tente qd̄ in conuersa formetur per quod ē
tunc reuertitur idem sicut si non ēē
termini ampliacioni quia per h̄c medī
loquendi prohibetur omnis ampliatio
subjecti per predicationis et ideo inserit qd̄
ille conuersiones per quod est sunt for-
male tenet enim tam in termis am-
pliatiuis qd̄ in non ampliatiuis. Si autē
propōdes conuerte de formetur sine qd̄
est et p̄dicatū sit ampliatio necesse est
conuertere affirmatiuis distinguendo
in subjecto propōnis conuertētis i p̄pus
p̄nū ad tēpus vel ad tempora ad quod
vel ad que fit ampliatio h̄c mo ē mor-
tius ergo mortuū ē vel fuit homo ro-
sa ē intelligibilis ergo intelligibile erit
fuit vel potest ēē rosa et sic de aliis alt-
ter procederetur a pluribus causis ve-
ritatis ad pauciores vel aliter p̄la pro-
positio h̄c est aliquā cām quā secunda vō
haberet et it non esset concedendum.
Si vniuersalis negativa si predicationis
ampliatio non indiget h̄c dīlunc-
tione dum tamē subjectus non sit am-
pliatio quia non mutatur supp̄d p̄e-
dicari p̄cise s; mutatur soloz subjecti
p̄me de ampliatio in non ampliatio. Nō
negative et distributione ē bona conse-
quentia negans enim quod est in p̄ius
negat quod est in minus et negans p̄is
lunctiam negat in quamlibet genere si
nullū quod est vel fuit. b. est. a. sequit
qd̄ nullū quod est. a. est. b et nullū quod
est a fuit b. Si dicte pp̄des forinent et
subjectum sit ampliatio et predicationis
non tēc affirmatiue conuertetur sine
dīlunctione et sine quod est qd̄ p̄cedit
a non ampliatio ad ampliatio. non disti-

buto Ideo à priorsbus causis veritatis ad plures est bona consequentia. Si universalis negativa indiger conuertit ponendo in subiecto conuertentis quod est ad prohibendis amptiones ut nullus mortuus est homo et non nullus quod est homo est mortuus aliter procedet a distributione minore ampli ad distributionem amplioris ubi non est bona consequentia. Si autem uterque terminus sit aperte etiam ut corrumpendum est genitus operari ut prius affirmativas conuertere per dislunctionem et negativas per quod est. Si vero copula sit peritivae futuri epis tunc vel proposito formata p. quod vel sine quod si per quod tunc sit conuersio omnium retentis eisdem dictiōnibus ut quod est albū fuit nigrū ergo quod fuit nigrū est albā. Similiter quod fuit album et ut nigrū ergo quod est nigrum fuit albū similiter quod fuit albū est nigrū et non nullum quod est nigrū fuit album et sic de aliis quia remanet termini modi modo et pro eisdem supponentes. Et possenti hęc conuersiones probari per silogismos expositarios. Si autem dicere propositiones accipiantur sine quod ut album fuit nigrū aut nullum album fuit nigrū hoc oportuni est addere hęc dictiōnē quod in subiecto conuertentis precedente verbo et ponere copulam et dislunctionem congruentem in predicato conuertente et album fuit nigrū ergo quod fuit nigrū est et fuit albā sic etiā termini pro eisdem et eodem modo supponentes. Deinde si subiectū sit explicatus et predicatus cum copula fuit impli- tum in eodem verbo tunc si est possibile explicandū predicationis a copula et tunc sit conuersio ut prius ut homo currit dicitur homo est currens homo currit. Homo enim currit. Aliquando autem propter forte electū vocamus in grammatica positiva vel forte ex additioē significationis non est possibilis fieri explicatio erat eadem sententia ut homo sit homo manifestum quia in talibus verbis non

est participiū presentis temporis nō fit
hinc contentiēs resolutio. Si enī dico
homo ē factus homo est amarus dubius
est an iste eſpolleane p̄mis q̄ ponētes
instantiā dicerēt q̄ in p̄mo instāti amo
r̄s homo amatur et nondū est amarus.
Et quod fuit non ē ut dicte p̄mis ideo
non est factus tūc ergo debet propō con
ueri: et additionē in subiecto huius no
minis cū verbo illo et per additionem
huius copule s̄ si sit predicatiū amplia
tiūs debet cū predictis ponit diffictio
in predicato propōis conuertētis sicut
ante dicens est ut homo amat ergo qd̄
amatūr est homo rotā intelligitur ergo
fuit erit vel potest ē rosa, et quia illa
designit corruptil et homī designant ecō
verso sc̄ q̄t̄s est et post nō erit v̄l fuit
q̄d̄ non sit ideo de illis verbis s̄it cō
uerstiones s̄c sit a. ergo quod sit est vel
erit. a. t. ac corrumptur ergo quod cor
rumptur est vel fuit. a. et si sit predi
catum post hoc verbum sit ut album
sit nigrū vel b. sit. a. securū est conu
tere ergo quod sit nigrū est vel fuit al
bus et qd̄ sit. a. est vel fuit. b. et uia de in
cepit deſinēt. H̄ de hoc verbo est sc̄do
ad accēre credo ēē dicendū q̄ debemus
ipm̄ resoluere inē tertio adiacēt. i. hoc
principiū ens singularis numeris entia
pluralis numeri sub distinctione si con
sequētia debeat ēē formalis quia de
est et exercitus est; et deus ē nō entiat
exercitū ē entia nō consequētia formalis
si sedetur. a. est ergo. a. est ens s̄i sedetur
ens vel ēt̄s ideo conuertitur. a. est ergo
ens vel entia sunt. a. tamē gratia mā
rie si apparet q̄ subiectū supponat p̄
a. t̄quo entia uno potest conuerti. a. est er
go ens est. a. et si apparet q̄ subiectū
pro nullo uno supponat sed solum colle
ctive pro pluribus que non sunt aliquid
enī dī querit. a. est g. a. ē ens entia sunt
ut populus ē ergo entia sunt populus.
Et ex his correlarie concilido q̄ nō se
quitur consequētia formalis. a. est ergo
a. est ens sed sedetur quod estens v̄l en

ta simili nō sedetur aet. b. sunt ergo. a
et. b. sunt ēt̄a q̄ si sunt nōla synomina
supponētia pro eodē simplici solē ut q̄
ambo nōla imponātur finitimi ad s̄ig
nificandi aliam petri t̄sc. a. t. b. sunt et
tamē non sunt entia s̄i ens v̄t crederet
et deus sunt et non sunt aliqua s̄i aliquid
est q̄ de nomine collectivo loqui incep
m̄. sciendū est q̄ magnū est dubitatio
quod illa conuertit exercitū est rotundus
vel exercitū est quadratū, quis falsum
est dicere q̄ quadratus est exercitus et
q̄ quadrata sunt exercitū etā grāmati
ca phibēs ne adiectum supponat nō
substantiū in neutro genere non per
mitit q̄ dicam̄ rotundus est exercitus
dico ergo q̄ q̄ hec p̄p̄ exercitus ē ro
tundus non quia est aliquid rotundus
vel aliqua rotunda ideo ad conuerten
dum oportet supponere in predicato con
uertendo substantiū illud exercitū et
tūc manifeste conuertendo substantiū
conuertitur s̄c ergo exercitus rotundus
est exercitus. Si vero predicabūt s̄i ex
plicabūt et subiectū s̄i cū copula implis
cū in verbo tūc possibilis est explicatio
ut verbū habeat qd̄ s̄bi reddat sup
positū. b. i. g. a. dec̄ te b̄i agere. i. dec̄s
ē te b̄i agere. xingit hōle; currere. i.
cōligena ē hōle currere hōle; videt
sōf. i. hōle est vidēs sortes et si nō sit
participiū verbi spōstū vel in v̄su fin
gatur nōmē et suppleantur supplenda
et exponantur exponēda donec explicatio
ut habeamus subiectū p̄t̄ ita et co
pula ut interest regis bene facete id ē
meēpēns est regis bene facere sedet al
mā meā v̄te mee id ēt̄ edēs anlās me
am est vita mea. vel aliquid v̄te mee pe
nitit me fecisse hominē. i. penitēs me ē
fecisse hōle et non cūrem̄ in presenti
negocio an hōlūmodi propōes sine ve
re secundā p̄p̄letatē sermonis aut. nō
s̄i solū quomodo sine resoluenti vel ex
plicite apparet subiectū predicabūt et
copula. Et p̄positionib̄ in quibus co
tū est in uno verbo implicatus dico et
b. i.

Defens q̄ debent latenter resoluti q̄ totum
apparet explicatio ut pluit. i. pluvia ca-
dit de nube nigris. i. nix cadit de nube
concreta. i. concretus est vel sonus in nube
vel sicut velis dicas verba exponere. si
multiter curritur. i. aliq̄s currit legit. i.
aliq̄s legit. vel forte aliquis vel aliqua
legit aut aliquid vel aliq̄ legunt. Dicunt
etiam in aliquibus conclusiōnibus obser-
vare ne p̄petratur mutationē generū grā-
maticā fiat error verbi gratia nō se-
quistur nullus senīs ē multiter ergo nul-
la mulier est senīs quia in prima propō-
ne senīs restringebatur ad masculinū
et non sic in scđa. illi non sequitur nullus
homo ē feminā ergo nulla feminā ē hō
lmo ut terminus supponat pro eodē in
alīe et p̄tē dī poni in consequētē alt
quod restrictiōnē ḡtia cōdō ad genuinū
quo sumebat in alīe dicēdo ergo nō la-
muler ē aliquis senīs. et nulla feminā
ē aliquis homo. Item oportet attendere
ad ppōnes de terminis obliq̄s de q̄bus
sunt diversae opinōes. Si enī obliquus
solus p̄cedat copulā dicunt multi q̄ ip-
se solus ē subiectū propōnis ut equum
videt sortes lmo etiā si cū obliquo rec-
tus p̄cedat verbū et obliquus p̄cedat
rectus dicunt q̄ solus obliquus ē subiectū
et totū reūlēdū est p̄dicari et dicūt debe-
re fieri resolutionē talē q̄ ille obliquus
mutetur in rectū et apponat hec copula
et in p̄dicato apponat hoc relatū qd
in tali casu in quo erat obliquus verbi
gratia equus est homo. i. equus est
quod equitā ē homo culus liber homis
alius currit et sic de aliis et tūc appetet
quod sicut et ego dico q̄ sine dubio ī tali
resolutionē ē bona phā dī ī p̄caueat
q̄ non sit subiectū illi ampliatio quia
oportet fact resolutionē p̄ dislocatio-
nē non es sequitur hōlē videt nos ergo
homo ē quē videt nos s; sequitur homo ē
vel fuit quē videt nos. et antichristi pre-
dicatioēs sunt vēture non sequitur ergo
ergo antichristus est. s; sequitur ergo est vel
erit cū non affirmo q̄ ob hoc talis obli-

qui si subiectū ppōnis īmo magis cō-
do q̄ sp̄ recēt aut expōsus aut subiectū
lectus ē pondus subiectū aut solitarie
aut cū suis determinationib; possit in
ppōne ideo credo q̄ in ista cuiuslibet hōis
alius currit hoc totū aliū homis ē
subiectū et convertebitur q̄ currēt hōis
alius. op̄z enī affirmare distributio-
nē p̄petrare hoc q̄ mutat suppō confusus
determinationā et ista nullius adictionis
veritas pars. et ista hō equus ē evidens
conuertit in ista equus videns ē homo;
Credo ei q̄ in p̄ma ppōne hec diuisio-
ne equū p̄tineat ad p̄dicatū itcet p̄ponere
tur copula et ita etiā si dico oēm equū
hō ē vidēs credo q̄ equus p̄tineat ad
p̄dicatū tamq̄ ei⁹ determinationē id con-
uerit ergo quoddā vītēs equus ē hō
verū aut hec opinio sit verā vel p̄cedēs
non speciatē determinationē ad hanc artē
de p̄tītō. sufficit enī q̄ vītēs p̄dictorū
modorum sītē bōne vītē q̄ dicte sunt.
Utile attendendū q̄ si in propōnibus
ponant q̄ sp̄alis sine arthreumata pp̄-
ter q̄ ppōnes ad exprimendā sensū cap-
indigēant pluribus exponētibus ut sūt
ppōnes p̄ceptivē exclusivē reduplicatō
sic p̄tītō sunt dicēntē p̄potheitē q̄ ca-
rēgōrīces tūtū p̄mo resolutēde in suas
exponētēs et post ea fīm exigenētā expo-
nenētū sunt convertebēde verbi gratia
oīs homo p̄petrare sortē currit et omnis hō
alius a sorte currit id convertebit ergo
currēt non ē sortes et quoddā currēt
ē homo aliis a sorte. H̄iūlē oē anīlē
quod homīs excepto currit convertebit
soltē p̄tēm ad vītē exponētē eo q̄ par-
ticularis negatīva non convertebit sic ē
ista cū anīlē ē homo vītē istā animalē
et nullū aliud ab animali ē homo nō con-
uerit ergo homo ē animal nullus homo
ē aliis ab animali et q̄a hec copulatio-
nē p̄petrare isti vītēs affirmatiōe oīs hō ē
animal id or q̄ ēt p̄tā ppō in istā vītēs af-
firmatiōe p̄tēt et forte ista ad hoc

giscutū sic albdū requirit albedo exponē
da ē q̄ scutū p̄cē cē albdū ē lpm̄ non p̄cē
cē albdū sine albedō ē sic de aliis. t̄ hec
sunt dicta de conuersationib⁹ ppōnum
ex terminis colibus formacariſi Decia
qualea cōclō ad oēm ppōdē singularem
sequit alid ppōdē q̄ conuersationē ī rēlo
vt̄ sōtes currit q̄ currēt est sōr. plato
nō currit q̄ nullū currēt ē plato eadem
et remanet sī. ppō rēloq̄s ascendens
ē ad ap̄lariōdēs scutū dicitū est nō ē sed
tur antich̄stus ē ḡrandus q̄ ḡrandū
ē antīp̄s si seq̄tūr ḡrandus estv̄l̄ erit
antīp̄s et si singlū c̄st v̄ termīo cōl̄ q̄
pp̄mē demonstratiū sibi addītū p̄t̄
Pueri simpl̄ sc̄z in allī singlēm eadē
demfato vt̄ iste hō currit q̄ currēt ē
iste hō. sīr iste hō non currit q̄ currēt
non ē iste hō. t̄ p̄ncidēntib⁹ notari q̄
ad cēm rālē singulārē sequitur p̄cūl̄
tarī v̄l̄ idēfītū excepto casu illo v̄bl̄
In illa negatua non demifare aliquid
p̄ quo k̄min⁹ cōt̄s supponeret. nā d̄mō
strato ligno nō sequit iste hō nō currit
q̄ hō non currit. q̄ Decia sexta xclō cō
uertionē p̄ p̄positionē non cē p̄fam sōr
malē sī valere hoc et p̄p̄thesi q̄ q̄lib⁹
terioz p̄o alid supponat pueri p̄ p̄po
sitionē nō est p̄p̄ pueri q̄ nō manet
idē t̄mī sī mutauit q̄ finitū z̄ finitū z̄
t̄mōi conuersio elis affirmatiue fallit
ebi p̄dicari finitū p̄ oī ente supponet
q̄ t̄b̄ t̄mī? infinitus sibi opposit⁹ p̄
nullo supponet id nō pos̄t et eo formari
affirmatiua vera v̄b̄lḡfa si seq̄t elis hō
ē ens q̄ nō t̄mī ē nō hō q̄ p̄fia ē vera t̄
sc̄ba falsa si t̄ pueri p̄cūl̄ nega
tive fallit v̄b̄ subiectū p̄o nullo suppo
nit q̄ t̄b̄ t̄mī in⁹ infinit⁹ sibi opposit⁹
p̄o oī ēte supponit id nō p̄ vere negari
de aliquo terio q̄ p̄ alid sufficere v̄b̄ḡfa
n̄ sequit ch̄sra ē nō hō q̄ nō hō n̄ est n̄
ch̄sra q̄ p̄fia est v̄b̄ et sc̄ba falsa. nō
Decia sc̄de ē v̄b̄. sc̄ta c̄s p̄ hō hō est
nō ch̄sra. sc̄p̄ p̄fia p̄ xcl̄. sc̄ba
declarat supponēdo p̄ditionē negatiō
l̄m̄tātis. q̄ p̄ ph̄beat iñ supponere

p̄h̄b̄ p̄ quib⁹ supponebat finite sump
tus et faciat cā supponere p̄ oī alio si
sit alid q̄ l̄m̄ equipollē ē dicere nō. hō
est alid ab hole vel non s̄al̄ ē alid ab
s̄al̄. n̄i q̄ alid poss̄t iterat̄ ē hāc im
mediate dicta equipollētā p̄p̄r̄ v̄se
etū supponis p̄dicari eo q̄ in rēlo meta
ph̄sice v̄rḡ oī ens oī enti ē v̄b̄ ve d̄mer
sū. sī ens nō enti nec ē idē nec diversi
sī nō idē idē p̄quis hō sic nō ch̄sra sī nō
est alid a ch̄sra T̄c̄ l̄m̄ suppositis ma
nifestū erit q̄ ad opposit⁹ s̄h̄tā seq̄tūr
opposit⁹ āntis. H̄t̄ enī p̄fia s̄h̄tā omē
b. ē. a. ergo oī nō. a. ē non. b. vel ergo
oī alid ab. a. est alid a. b. opposit⁹ iñ
l̄m̄ s̄h̄tā est quoddā alid ab a. nō est
alid a. b. ex quo seq̄tūr. q̄ alid ab. a.
est idē c̄b̄. b. eo q̄ oī ens oī enti est idē
vel alid et nos supponim⁹ t̄l̄. a. q̄ nō
a. ē entia et entia rā. b. q̄ non. b. H̄t̄n
de seq̄tūr alid ab a. est idē c̄b̄. b. ergo
b. est alid ab. a. et v̄tra ergo. b. nō est
a. sc̄tūl̄ seq̄tūl̄ concūl̄tūne videbit
Et hec contradic̄t p̄mo ānti s̄l̄ proba
retur conuersio p̄cūl̄tarī ueḡatine q̄
sī p̄ma s̄h̄tā quoddā. b. hō est q̄ q̄dā
alid ab. a. hō est alid ab. a. t̄ v̄tra
q̄ nullū alid ab. a. ē b. t̄ v̄tra q̄ nullū b.
ē alid ab. a. t̄ v̄tra q̄ oī b. est idē q̄a. eo
q̄ oī ens em̄ enti ē idē vel alid sī sic
seq̄tūr q̄oī. b̄est. a. t̄ hoc repugnat p̄t̄
me. H̄t̄l̄ sept̄m̄ conclusio ad cēm
affirmatiua seq̄tūr nega. ē. v̄ariato p̄t̄
dicato fenes finitū et infinitū cētē
ris manentibus et idē. sed hec est ne
gatua ad affirmatiua. n̄a esse forma
lem consequentiā esse tamē consequen
tiā ex hoc p̄p̄thesi q̄ quilibet termī
norū p̄o aliquo sufficere p̄fia pars
conclusionis et hoc habet v̄eritatem
eo nullo eodem supponi terminus
finitū et ipse infinitū ideo de quoq̄
q̄ alter eodē vere affimatur oīores re
liqua de eo vere negari et consequen
tiā manifeste probatur quia et opposit⁹
to consequentiā seq̄tūr opposit⁹ āntis

verbis gratia sit omnis. b. est. a. ergo
nullus. b. est non. a. vel ergo nullus b est
aliud ab a. oppositum consequens est
quoddam b. et aliud ab a. ad quod sedetur
ut illud. b. non est idem a. q. nichil est
etiam idem et aliud ergo quoddam b. non
est. a. et hoc repugnat pime et eadem modo
probaretur ista omnia omne. b. est non. a.
ergo nullus. b. est. a. q. oppositum con-
sequens est quoddam b. est. a. ergo quod
dam b. non est aliud ab a. et hoc contra-
dictum prime que dicebat omnis. b. est aliud
ab a. Sed scilicet pars conclusionis me-
festa est quod consequentia fallitur ut subsec-
tum pro nullo supponit non encedetur
chimera non est homo ergo chimera est
non homo. Tertia pars patet quia si b
est opus q. ipsum sit a. vel aliud ab a.
et si non est aliud ab a ipsum est a.
Et sic finitur primus liber q. est de con-
sequentiis in generali et cum hoc in spe-
ciali de partibus formalibus unius cathe-
goriae deinceps ad aliam et ceterum.

N secundo libro tra-
ctatur de partibus in speciali
partium ab propositiones mo-
dalia et erunt aliqua suppo-
nenda de ipsis propriebus enim supponimus q. i.
multi sunt modi propositionum modalium
et descriptiores de quibus eos et alii ma-
gistris tractaverunt sunt modales de pos-
sibili et possibili de necessario et con-
venienti vero et falso tam etiam de his possi-
bilibus tractare. Sed notandum est q. pro
positiones non dicuntur de necessario
aut de possibili ex eo q. sunt possibles
aut necessaria sicut ex eo q. in ea ponu-
tur isti modi possibile aut necessaria et
sic de aliis modis. Quidam est tamen ne-
cessaria q. non est de necessario et possi-
bilia que non est de possibili et etiam
so verbigratia nec est necessaria. Scilicet
stolidus homo est alius que tamen est pure
de mensa de necessario homo de neces-
sario erit que tamen non est necessaria si fal-
ta et impossibilis et hec est de possibili

hominem possibile est et alius que tam
est impossibilis.

Ende in secundo capitulo suppo-
nendum est q. dicere huiusmodi pro
positiones modalibus pondatur duplex
quodam enim vocantur coposites et aliae du-
arum coposites revocant in quibus modis lib
eratur ex dictis predicationibus vel converso
et voco istos modos terminos possibilis
necessarii contingens et liberi et voco
dictum illud totum quod in propositione po-
nitur post modum et copositi et negationes
aut signa aut alias determinationes mo-
di vel copule verbi gratia hec vocatur
coposita holism currere est possibile et
hec necessarii est holism est alius. et sub
iectu parte istius est holism currere et predi-
cabilis possibile subiectu alterius secunde
est necessarii et predicabilis holism est
animal. Sed diuisi vocantur in quibus po-
dicet subiectum et alterius po-
dicet modus autem se tenet ex parte copule tanquam
quodam determinatio verbi gratia homo
potest currere vel hominem possibile est
currere. Similiter homo de necessitate
est currere vel hominem necessitate cur-
rere et homini et istius subiectu est non vel
hominem. et predicatum currens copula
ab est hoc et totus potest est vel possibile et
vel de necessitate vel necessitate est et hec
enim propositione holism possibile est cur-
rere debet resolutus ista holism possibile
est et currere. Sicut ista homo currere
in istam hominem est currere.

Sequitur aliud capitulo.

Ende in tertio capitulo de propo-
sitionibz diuisi sciendam est q. que
dam sunt simpliciter affirmativa in quibus
nulla ponitur negatio re hominem
possibile est et aliis et deus necessitate est
et tamen. Alii sunt negativa et illae do-
plices q. quodam sunt in quibus negatio
tertius in modum q. scilicet precedit ipsum ve
holism non possibile est et est etiam et nul-
lis holism possibile est esse illius. Alii
sunt in quibus negatio non fertur in mo-
dus si sequitur ipsum vel holism possibile

est non esse alio et deus necesse est non esse
meum. Et aliqui dubitantes verum haec de
bentur simpliciter logando ratiocinio affirmare
esse autem negatione ad quod de quid dicere
aliqui credo esse decretum quod ipsi sunt ne
garitur. Tamen si quia hoc propositum dicitur potest
non esse a. e. quod possit isti b. non necesse
est esse a. que manifeste est negatur. Tamen si
quia propositio affirmativa non est ve
ra si aliquis terminus pro nullo supponeret et tamen dicatur vera clamaret ne
esse est non est manifestum et per consequens dicitur
interius possit le non est alio. Atque sicut in q
b. ponit duplex negatio una ad modos
alii ad predictum ut b. non possibile est non
esse a. vel b. non necesse est non esse a. et cre
do quod iste si in veritate sunt affirmativa
quia e. possunt aliquibus manifeste si
firmari hoc enim b. non potest non esse a
equipoller isti b. necesse est esse a. q. est pu
re affirmativa et sic apparet quod propositio
non modis diversis tam affirmativa
naturam non negativam: quodam sicut b. modo
negato et alio sunt de modo non negato

¶ Ita in quarto capitulo supposi
endum est quod propositio diversis de
possibili habet subiectum ampliandum pro mo
dum sequenti ipm ad supponendum non
solum probatis quod sunt si enim probatis quod pote
tis quidam non sunt sicut sic est verum q
est potest fieri et aqua si hoc non sunt ve
rum de aliquo genere qui est. et ideo hoc pro
positio. b. potest esse a. equivaleat isti quod
est vel potest esse b. potest esse a. et aliud dicunt
quod ipsa equivaleat vnu ipso hinc dislunc
te scilicet isti quod est b. potest esse a. vel quod
potest esse b. potest esse a. nam hoc ego non
credo quia manifestum differt sic dicere et si
cum ante dicebam. nam tenendo primam via
hoc est falsa deus creans per non esse de
us quia sua contradictione est vera et si
quocunq; casu posito nullum enim quod est
vel potest esse deus creans per non esse de
us nam omnis et solus Deus est vel potest es
se deus creans et ipse non potest non esse
deus Sed si teneret secundam viam quod aperte
concedere utram deus creans potest

non est deus posito casu quod deus modo
non est creans quia paradoxiter illi dicitur
cum dicitur deus creans potest non esse deus
vel quod potest est deus creans potest non esse deus
modo hoc disluncitum est concedenda quod
prima pars eius secundum casum possum
est vera quia deus creans nihil est et quod
nihil est non potest esse deus vel cum de
us creans non est deus et quod non est deus
non potest esse deus. Et notandum est quod
ille due vie convenienter quia secundum
veritas huius propositionis b. potest non
esse a. p. et tres causae veritatis prima
q. quoddam est b. et ipsum potest non esse a.
Secunda est quia quod potest esse b. i. non sicut
et ipsum potest non esse a. Tertia autem causa
tertia secundum viam est si nullum sit b. quod
potest esse a. licet posse est et hoc non sicut
sicut ad primam viam si oportet quod nullum
sit b. nec possit quod possit esse a. Similiter
et si dicam de illis de predictis vel de fu
turo nam ita propositio b. est a. et quod potest
quod est vel est b. et non est a. et non est
istius dislunctionis quod est b. est a. vel quod
est b. est a. et differunt iste unde quia
si modo deus non creans et creans creabile
hoc est falsa creans non est deus. et isti
vera secundum aliam viam. Causa autem
quare ego teneo primam viam et non secundam
quia si dico omni b. potest esse a. ibi est
enim subiectum vnu predictum etenim pro
positio simpliciter categorica et subiec
tum est simul. vnuca distinctione distribu
tum idem inclusus est videtur quod et ponatur
per predictum vnu etiam categorica de
vno subiecto et vno predicto licet predict
ampliationes subiecti fiat in subiecto ex
ponetis dislunctionis huius verbis est ad hoc
verbum potest. et cum sit idem modus ex
positio eius est universalis et particularia
rum scilicet per dislunctionem huius verbis est
ad hoc verbis potest. Si secundum alii viam
oportet particulares exponere per dis
lunctiones et universalibus quod copulativa
et eductio. istam veram teneo omnia creare
sunt deus licet modo nullus sit creans

b. iii.

tpse cēs falsa iuxta alia via tamē nō re-
puto demonstrabile quū vitragi via pos-
set tenet ppter hoc q̄ nomina et ordes
funeris signifi uine ad placitū tū se-
cundum placitū dicit ea q̄ sequitur et
sequitur altud capituli .

Si quicunq; uero capitulo s; supponendū
est illud quod aristoteles suppose
et cōteret illi q; cōpollet necesse est et ē q;
impossibile non ē et etiā equipollent neg
cētē non ē q; impossibile qm q se videt
ē manifestū q; oē illud quod necesse
est ē ipm. Impossibile est non ē ex econ
verso. et oē illud quod necesse est nō ē
ipm. Impossibile est ē. Suppono etiā q;
cōpollet impossibile et non possibile quo
niā i hoc noſe impossibile implicat nega
tio. et ideo iste equipollent b. non possibl
e est ē a. et b. Impossibile est et a. et illis
non pot et a. q; idem significat potest
ē et impossibile est ē similiter iste cō
pollent omne. Aut impossibile est ē a. et
omne b. non possibile est ē aut nullū. b.
possible est ē a. et nullū. Non pot et a.
Suppono etiā q; uniuersali affirmati
ua contradicit particulari negatiue et uniu
ersalis negatiua particulari affirmati
de eadē modo ita q; In negatiua negatio
cadit super modū verbigratiū iste con
tradicunt omne b. possibile est ē a. et
quoddam b. non possibile est ē a. simili
ter iste due nullum. b. potest esse a. et
quoddam b. potest ē a. et ita de illis.

Sequitur ait ad c. 35. Ita.
Ende in sec: o capitulo supponen-
tum est q: proprieates modales possit
poni sine aliqua restrictione subiec-
quad est vel quod fuit vel hmoi et
et. b. potest esse a. o. e. necesse est et. o.
de de alio. Aliquando enim possunt
poni addendo ad subiectum quod
quod fuit vel quod potest esse et hmoi
adigratia quod est b. p. o: et a. et tunc
restringit b. ad supponendum solum p. b. t. i. e.
e sunt b. sumi. ter quod fuit b. necesse
et res sic restringit b. ad supponendum

foliā pāo bisque ficeret b. et cum dī et
sūlē cē de fūturo. Hūlē hōc dici q: se
cē. b. uide cē cē. a. o vel q: necesse est cē
b. contingit cē a. et sic & sūlē. t̄ hoc sit
per se manifesta. Iūis ab̄ suppositis
nos p̄mo dicem⁹ de modalibus diuītio
et pos̄les de cōpōlētio. Et pāo de illis
in q̄bus subiectū capitur sine illis addi
tionibus quod est aut̄ quod p̄t cē t̄.
¶ Prīma condicō ad oēm de possibili
sc̄ q̄d cōpōlētia aliā de necessario et
ad om̄m de necessario aliā de possibili
sic sc̄ habentes q̄ ilī fūcīa cōposita ne
garlo vel ad modū vel ad dīcīu vel ad
vtrūm in r̄na nō apponat ad illud in
ella et si non fūcīa apponat in v̄a ap
ponatur in ella aliis manētribue cīs dē
verbigratia sīcē equipollent b. necesse
est nos cē a. t̄b. non possibile est et nos
a. hoc pat̄ cē bisque in quīnto ca. ut̄lo
suppositum⁹ quia idē v̄al⁹ non possibile
et l̄posibile et parti ratione equipollent
oē b. necesse est cē a. et om̄e b. non pos
sibile est non cē a. t̄ per consequēt̄ cē
nullum b. possibile est non cē a. t̄ tunc
erit sedetur q̄ dīcīorū illarū q̄d pollēt
ad inuicē. s. illē due nullū b. necesse est
cē a. t̄ oē b. possibile est nō cēa. sīcē illē
due quoddā b. nō necesse est cē a. t̄ quod b
b. possibile ē non cē a. ¶ Similiter erit
ut̄e due equipollent b. necesse ē non cē
a. et b. non possibile est cē a. q: idē v̄al⁹
et dīcī non possibile et impossibile t̄ pa
rti ratione illē eq̄pollent oē b. necesse ē
non cē a. et om̄e b. non possibile est oē
a. vel erit nullū b. possibile est cē a. et
g. sīcē h̄arū dīcīorū equipollent sc̄is
ut̄e due nullū b. necesse est non cē a. et
esse a et quoddam b. possibile est a. Ex
om̄e b. possibile est esse a. t̄ similiter
ut̄e due quoddā b. non necesse est non
dīcī. Inserendū est correlative q̄ si de
terminatum fūcīt de illis de possibili
habentibus modū affirmarum suffi
cienter erit determinatum de illis de ne
cessario habentibus modū negatur q̄
illē cōpōlētia ceteris manētribue cīs

ut appareat et nunc si fuerit determinata
est de illis de necessario difficultus modus
affirmari cui determinatio de illis de pos-
sibilitate modis negatur quia die
etiam edipollere ut dictum est ideo solus
determinatum de illis de possibili et de
necessario qd hinc modis negari affirma-
tum et quando de cetero loquemur de
illis de possibili vel de necessario semper
intelligimus de difficultibus modis affirmati-
onis et hec semper sequentibus conclusio
subiectis in memoria habeatur Item de
terminatio de illis de impossibili qd
equivalens illis de possibili qd hinc modis
negari idem enim valeret non possibi-
le et impossibile et ita illis de impossibili
et quivalentes illis de necessario sc.

¶ Secunda conclusio in omni ppositio-
ne dicitur qd necessario subiectum amplia-
tur ad supponendum pro hisq possunt et
hec coaditio manifeste apparet qd alter
ille de necessario non edipollerent illis
de possibili nisi subiecto manente coce-
datur sic ampliari ideo ista ppositio b
necessitate est esse a. exponitur quia quod
est vel potest et b. necesse est et c. et illi
modo de negationis t hic clare patet si
sic coaditio huiusmodi ampliatur in illis
de possibili quia b. potest non est a. con-
tradicit isti nullum b. potest non est c. a. que
equipolleret isti omne b. necesse est et c. a
et ita erit de exponentibus quoniam illa
quod est vel potest et b. necesse est et c. a
et ex his corollarie concludet has pro-
positiones et veras creans de necessari-
tate est deus vel creante necesse est et
deus licet potest casus qd de non est cre-
ans et similiter universalis est vera s.
¶ omnis creans de necessitate est deus
quia valet haec omne quod est vel potest
et creans de necessitate est deus et hoc
est simpliciter vera et necessaria. et
men si tales propositiones de ampliato
subiecto exponerentur per propositiones
non hypotheticas disjunctivas vel copu-
lativas scilicet particulares qd disjunc-
tio est universalis qd copularius ut

aliqui ponunt hec est falsa qd crean-
te necesse est et deum et hec esset vera
quendam creantem necesse est non et
deum casu predicto postulo si obiectetur
contra quia quod non est non est neces-
sare et deum et creans non est qd casus et
go creantur non est necesse et deus Ies
omne illud est qd de necessitate est de
si creans non est et go creans non de
necessitate est deus iste obiectiones non
valent quia hec conceditur in casu post
eo creans potest et deus etiam dato qd
hypotheticas disjunctivas exponeretur
ergo hinc est neganda nullus creans potest
et deus quia contradicit predicate ergo
equipolleret huic et similiter neganda
est ista omnem creantem necesse est non
et deus ergo contradictrio huic ultime
est concedenda scilicet illa quod illa creans
de necessitate est deus vel quedam crean-
tem necesse est et deum repugo et istas
et nichil eandem solvuntur ergo obiectio
dicendo qd omne quod necesse est est de
um immo omne quod possibile est esse
deum est et semper fuit et semper erit
ideo cuius creantur necesse est et deus illa
creantem semper necesse est esse et illa
semper fuit et est et erit si non semper
fuit creans nec semper erit creans nec
est nunc creans secundum casum possi-
tum in dictis ergo obiectioribus con-
ceduntur premisse et negatur forma si
logistica de quo in sequentibus appare-
bit. ¶ Tercia conclusio ad nullam pro-
positionem de necessario sequit aliquam
demonstrativa per seipsum quod adhuc
versalem negationis de necessitate sequi-
tur negationis deinde et loquor semper
de illis de modo affirmato et loquor et
si subiectum non sit restrictum per quod
est. Et hoc dico qd bene significatur quod
est b. necesse est et c. a ergo b. est a. primo
ergo manifestum est qd ad illa deinceps
sequitur illa de necessitate quia illa de
necessitate est et in materia contingenti
vbi non est vera illa de necessario ver-
bigratis non sequitur omnis homo cur

rie ergo omniē hōiem vel aliquem homi-
nem necessit̄ non currere. Deinde nō
sequitur omne creans necesse est eis de-
um ergo creans est deus. quia prima
et vera posito q̄ modo deus non creas
et secunda falsa. Et causa falsitatis con-
sequens est quia ex deslunecto tu conclu-
dis alteram partem similitudinē non sequi-
tur quendam planetam lucenter super
nostrum hemisferium non est sol. quia
posito casu quod planetarum solus fol-
lucet modo super omnē hemisferium
nostrum prima propositione esse vera ve-
poter per exponentes et secunda falsa.
et causa est quia subiectū in illa de ne-
cessario supponit pro aliis a sole tropo-
der ampliationē et in illa de inesse nō sup-
ponit pro aliis. Si q̄ consequentia sūt
bona omne b. necesse est non esse a. ergo
non b. est a. manifestum est q̄ si a. tam
in prima q̄ in secunda pro aliquo sup-
pone tunc in prima distributetur b. pro
omnibus pro quibus in secunda distri-
butetur et forte etiam cum hoc pro pluri-
bus ideo sī pro omni est vera prima
pro omni erit vera secunda. Si autē b.
in neutra supponit pro aliquo tunc eadē
erit causa veritatis virtusq; ideo neutra
erit vera sive alia. Si autem b. supponit
pro aliquo in prima et pro nullo in
secunda tunc secunda erit vera sive pri-
ma sive vera sive falsa ideo nullus casus
poterit dari quin prima sit vera secunda
existente falsa. ¶ Quarta conclusio ad
nullam propositionem de possibili sequi
aliquam de inesse vel contra quod ad
omniē affirmatiuam de inesse sequitur
particularis affirmativa de possibili et
loquo semper de modo affirmato. Con-
clusio probatur per hoc q̄ particularis
affirmativa de possibili contradicit vni-
uersalibus negatiuis de necessario vni-
uersalis affirmativa et particularis ne-
gatiua. et similiiter vniuersalibus negatiu-
is de inesse et particularis negatiu-
is vniuersalibus affirmatiuis. Sed iū

ter illas de inesse et illas de necessario
exceptis vniuersali negatiuis de necessari-
o nōnulla est consequentia ergo nec est
inter dictiones eas unū que sunt omnes
de inesse et omnes de possibili haec genere
lare affirmatiuam de possibili et tenet
consequentia p̄ tertiam conclusionem p̄m. si
qd ad oēm affirmatiuam de inesse sequit̄
genicularis affirmatiuam de possibili p̄ q̄
in precedenti conclusione ex dictione conse-
quentis sequit̄ dictionem affectis. Et hoc
est quarta secundi libri posse secundum
declarare si q̄ manifeste sequitur si quod
dam b. est a. qd ipsum potest esse a ma-
nifestum est etiam quod non sequitur et
alib; potest sive nigrum ergo alib; est
nigrū; nec sequitur omne currens p̄c
non esse currens ergo currens non ē cur-
rens nec etiam sequitur quoddam creās
non est deus ergo quoddam creās potest
non ē deus quia si deus non creas mo-
do prima est vera et secunda falsa et per
hac conclusionē potest confirmari prece-
dens q̄ convertuntur ad finē p̄ter ter-
tiā conclusionē p̄m libri. Etiam scie-
dum est qd ad omniē propositionē de ne-
cessario sequitur propositionē de possibili
et non exōucto quia quod necesse ē esse
hoc possibile est esse et quod necesse ē non
est hoc possibile est non esse. Sed quia
hoc est per se manifestum non signat
de hoc conclusionem. ¶ Quinta
conclusio ad omnē affirmatiuam de
possibili sequi per conversionem in ter-
minis particularem affirmatiuam b. pos-
sibili sed non vniuersalem et ad nullam
negatiuam de possibili seq̄ per conver-
sionem in terminis aliam de possibili.
Prima pars patet per silogismum ex-
positorum quia si b. potest esse a. signet
ilud b. et si hoc est tunc si hoc est vel
potest esse b. et ipsum idem potest esse a.
ergo quod potest esse a. est vel potest esse
b. Et quo sequitur quod ipsum potest
esse b. quia ad esse b. sequitur potest esse b
per precedentem conclusionem. Deinde
sequitur qd potest esse a. potest esse a. ergo

sup̄tē cē. b. et hec vītīma p̄fīa p̄t̄ q̄ ita
stup̄le sup̄pone a. in ita. a. p̄t̄ cē. b.
flūt̄ t̄ illa q̄b̄ p̄t̄ cē. a. p̄t̄ cē. b. t̄ō
c̄p̄ollēt̄. Dēmde statim patet q̄ etiā
ad vñiuerſalē affīrmatioē sequit̄ p̄t̄
converſionē p̄t̄icularis affīrmatioē q̄a
p̄t̄icularis sequit̄ ad vñiuerſalē q̄ subi
alternationē et ad p̄t̄icularē sequit̄ p̄t̄
icularis p̄t̄ conversionē ergo illa seq̄
t̄ur ad vñiuerſalē quia quicqđ seq̄t̄ur
ad consequēt̄a sequit̄ur ad aīa. H̄i q̄
non seq̄t̄ur vñiuerſalē ad vñiuerſalē
p̄b̄atur sicut in illis de inesse. Secūd̄a
pars conclōns p̄b̄as q̄ nō seq̄t̄ur oīs
deus p̄t̄est non esse creāns ergo creāns
p̄t̄ non cē deus q̄m̄ prima est vera et se
cūda falsa. Et causa hui⁹ est p̄p̄ter q̄ē
dām modū restrictionis q̄ē hoc verbū
cē op̄atur in p̄d̄icātiōnē q̄ē non operat
in subjectū vnde refert̄ quo ad p̄d̄icā
tūm noui solū quo ad verbū dicere. b.
p̄t̄ cē. a. et b. dōrēt̄ fōlīe aut̄ fōrē a.
q̄ Zēt̄a conclusio ad nullā p̄p̄ositionē
de necessario sequit̄ p̄t̄ converſionē
in terminis alīa de necessario p̄b̄atur
qui ad vñiuerſalē nō aīt̄ia seq̄t̄ur vñ
iuerſalē negatiua. Prīma p̄b̄ patet q̄
non seq̄t̄ur omnē creānt̄e necesse ē esse
deus ergo deus necesse est cē creānt̄e cur
prīma sicut vera et secunda falsa. Simi
liter d̄: p̄t̄iculari negatiuī non sequit̄
tur quoddā alīa necesse ē non cē alīa
ergo quendā alīa necesse est non esse
animal. Sed secunda p̄b̄ conclusio
prob̄it̄ quia et contradic̄t̄ rōto conseque
nō sequit̄ur contradictioni antecedē
tis sequit̄ enī quoddā a. p̄t̄ cē. b. ergo
quoddā b. p̄t̄ cē p̄t̄ precedēt̄ c̄clusio
nē. Si Tamē sciendū est q̄ omniis affī
rmatioē de necessario p̄t̄ converti sūt̄
resolutionē convergentia p̄t̄ quod verbi
gat̄a seq̄t̄ur creānt̄e necesse est cē deus
ergo quod necesse est cē deus est vel p̄t̄
esse creāns. Si sciendū est etiā q̄ affī
rmatioē de necessario possunt̄ converti
in affirmatioē de possibili vñb̄igrat̄ia
sequit̄ur. b. Necesse est esse. a. ergo

a. p̄t̄ esse. b. Causa est quia ad illā de
necessario sedetur illa de possibili vñb̄igrat̄ia
gratia seq̄t̄ur. b. Necesse est cē. a. ergo b
p̄t̄ cē. a. Deinde per converſionē ergo a
p̄t̄ cē. b. ergo de p̄mo ad vñt̄imū t̄ē
q̄ Septima conclusio cēm p̄p̄ositionē
de contingēti ad vñrumlibet habēt̄
modū affīrmari si converti in oppositas
qualitatē et b̄ modo affīrmato. sed nū
lam sic converti si conuertens vel con
ſa fuerit. De modo necessario p̄ma p̄b̄
p̄t̄ q̄ quid noīseō enī dicit̄ contingēt̄
quia p̄t̄ sic cē et p̄t̄ sic non cē seq̄t̄ur
ergo omē. b. contingēt̄ cē. a. ergo omē
b. contingēt̄ non cē. a. et ecōverso simi
liter quoddā. b. contingēt̄ cē. a. ergo
quoddā. b. contingēt̄ non esse. a. et ecō
verso. Si sc̄d̄ 3 p̄ ips̄ etiam manifesta
est. quia non seq̄t̄ur contingēt̄ ergo nō
contingēt̄ t̄mo est oppositio iste ei sunt
contrarie omē. b. contingēt̄ cē. a. et nullā
b. contingēt̄ cē. a. Manifestū est ergo
q̄ ad cēm p̄p̄ositionē de contingēti
habēt̄ modū affīrmari sedetur prop̄p̄
de possibili tam affīrmatioē q̄ negatiū
ideo b̄ dicit̄ur q̄ contingēt̄ et cē uīt̄ et ne
cessariū et impossibili et ad cēm p̄p̄os
itionē de necessario h̄yent̄ modū
affīrmatioē sedetur prop̄p̄ b̄ contingēti
b̄ his modū negatum t̄ē. Dēducas
clūsio nullam propositionē de contingēti
posse converti in terminis alīa
de contingēti sed cēm b̄ h̄yent̄ modū pos
se converti in illi de possibili. Prīma
pars patet quia noui seq̄t̄ur deū contin
git̄ cē creānt̄e ergo creānt̄e contingēt̄
esse deū. quia prīma ē vera et secunda
falsa. Cum cēm creānt̄e necesse est
deū et si affīrmatioē non convertitur
tunc negatiua non convertit̄ur q̄ requiri
pollēt̄ vel se mutuo consequit̄ur. Si
milit̄ de mō negatiō non sequit̄ur nū
lum deū necesse est cē creānt̄e ergo nū
lum creānt̄e necesse est cē deū. quia
prīma est vera et secunda falsa. Sed
sc̄d̄ 3 p̄b̄ conclusio ex hoc p̄t̄ q̄ ad quā
libet de contingēti habēt̄ modū

affirmatiū sedetur affirmatiū de possibiliū q̄ conuertitur in altam de possibiliū
ideo de primo ad vītimū lgitur tē.

Aliud capitulum

Io determinari determinandus
erit de modis cōpositis ppter
quas erit premittendā q̄ illē[quicquid
aliqui dicant] possunt fieri vniuersales
et particulares et indefinitae et singulares
verbigratia hec ē vniuersalis et possi-
ble ē b. est. a. et hec indefinita possi-
ble ē b. est. a. et alia possum dicere quoddā
possibile vel hoc possibile. Et capi pos-
sibilē non quia possit et. sed ppter pos-
sibili que ex eo dicitur possibilisq; qua-
littere ip̄a significat ita potest esse.
vnde tu propōne idē valeat dicere omne
possibile est. b. est. a. sicut dicere omnis
propō possibilis est b. est. a. et si alter ca-
peretur hoc nōmē possibile ēt equivo-
cario et vocaretur talis propō te possi-
bili et similiter est dicendum de aliis
modis. q̄ Notandum est etiā q̄ in hac p-
ositione possibile ēt b. est. a. Itud ppter-
cum b. est. a. supponit materialiter pro
tali propositione b. est. a. et non supponit
pro se quia hec oratio b. est. a. non ē pro
positio. Si autē modus predicit et dicti
subiectatur ad huc pōt ppter etē vniuersa-
lis particularis tē. vnde hec genue: sa-
lis omē quod ēt b. est. a. est possibile et
hec est particularis quoddā quod est. b.
est. a. est possibile et hec indefinita. b.
est. a. et possibile et hec singularis hoc qd̄
est b. est. a. est possibile vel etiā sicut pos-
sumus dicere hec ppter b. est. a. est possi-
bili ita possum dicere indefinita ppter
b. est. a. est possibile vniuersaliter ois
propō b. est. a. est possibile et particu-
lares quoddā b. est. a. est possibile. q̄ si
si queratur de ista propōne oē. b. est. a.
est possibile quāta sit potero dicere q̄ si
hoc totū oē. b. est. a. sit subiectū suppo-
nēs materialiter pro tali ppter oē b. est.
a. tē ipsa est indefinita. q̄ si vero dicit
rem q̄ subiectū est b. est. a. supponēs
pro tali propositione b. est. a. et hoc sig-

nō omē caperetur significative tē. Ia
propositio ēt vniuersalis et tē sensus
ois ppter b. est. a. est possibile et similiter
a dico nullū b. est. a. sit subiectū tē et
propō indefinita et affirmatiū et si sū
iectū sit solū b. est. a. et hec dicitio nō
sumat significatiue tē et ēt vniuersalis
negatiua. Tē sequuntur conclusiones
Nonā conclusio in omnibus medalib⁹
compositis in quibus dictū subiectū ad
particulārē sequi vniuersalē certis nō
mutatis verbigratia seq̄tur qdā ppter
sitio b. est. a. est possibile ergo ois ppter
positio b. est. a. est possibile et sit de ve-
ritate et falsitate contingentia et ne-
cessitate causa q̄ oīm talis propositio
nō. b. est. a. vna significat quicquid alia
significat et qualiterq; significat qd̄
si est sicut vna significat et sicut alia si
significat et si nō nō. id si vna ē vera ali
vera et si falsa falsa. Et similiter est de
possibilitate necessitate et aliis modis
et sicut dico de generali ad vniuersalē
ita dico de singulari ad vniuersalē qd̄
hec propō non pōt esse vera s. i. s. tē ppter
positio b. est. a. est possibile qd̄ ita sit
vera ois propositio b. est. a. ē possibilis
q̄ etiā hoc de negatiuaq; si quedā
propositio b. est. a. non est vera sequitur
ergo nulla propositio b. est. a. est vta.
et sic subiectū pro nullo supponit ideo
propositio negatiua ē vera aut qd̄ quedā
est propositio b. est. a. si ita nō est vera
modo ad ppterā līstrū causas sequitur
non solū qd̄ quedā talis non ē vera im-
mo etiā qd̄ nulla talis est vera et habetur
ppterā. Similiter ad tēdam causas
vertentis sequitur qd̄ nulla talis ē vera
et ois causa vertentis vniū. Si causa ve-
ritatis cuiuslibi si sine plurco id semp
sequitur inentum. q̄ Decima conclusio
quoilibet medalib⁹ compositam
in qua dictū est subiectū cōuerterit
impliciter in terminis poterit vniuersales
affirmatiū que convertit solū per ac-
cidens primo particularis affirmatiū
et quedam propositio b. est. a. est possi-

bills ergo quoddam possibile est quod est
propositio possibile est propositio b. et
a. et hoc probat sicut in illis de inesse
et posset probari per syllogismus exposi-
torum quo probato pars q. etiam vni-
uersali convertetur in illam particu-
larem quia dicitur sequitur ad conse-
quens sequitur ad antecedens. sed die-
ta vniuersali non convertetur simpliciter
quia non sedetur si omnis propo-
p. b. est possibilis q. omnis possibilis sit pos-
sibilitate b. est. a. deinde negativa etiam
convertetur simpliciter q. idem sicut
in illis de inesse utrobique enim est eadem
supponit terminorum non est ibi ampliatio
de inesse. particularis negativa in particu-
larem negativam convertetur quia p. a.
non est vera si subiectus pro aliquo sup-
ponatur nec etiam secunda. et si subiectus
pro aliquo supponitur equipollit eniver-
sali que conuertetur ideo non potest es-
se prima vera sine secunda. Deinde de sin-
gularibz apparet totus sicut in illis de
inesse. Undecima conclusio omnem modalem
compositam in qua modus habi-
etur converti simpliciter per particu-
laris negativam que non conuertitur.
hec conclusio manifesta est quodcum ad
omnes sicut in illis de inesse nisi q. vniuer-
salis affirmativa pro tanto pertinet sim-
pliciter q. manifeste conuertit in unam
particularis et ad illam particularem
sequitur vniuersalis. Duodecima con-
clusio omnem modalem affirmatiuam com-
positam de vero de possibili et de neces-
sario conuertit. Quantum ad dictum sicut
dictum q. se conuertetur voco cetera
sicut dictum q. ad dictum que sic per tran-
positionem termino: uero dicti adiuicet
et non per transpositionem etiam subiec-
ti ad totale predicatum verbi gratia.
possibile est quendam hominem corre-
re ergo possibile est quendam currentem
esse dominem. Similiter necesse est
omnem deum esse iustum ergo necesse
est quendam iustum esse deum. Simili-
ter nullum hunc est alius est verum et

go nullum alius est hunc est verum. et
tenet iste conclusiones q. quintam con-
clusione, secundum libri scz quia antecedens
est verbi p. est veri q. si possibile possi-
ble et si necessariis necessarium posito
q. simul formatur. Quod noctandu est q.
iste conclusiones non sunt donec p. sit
simpliciter nisi apposita epitheli de co-
stantia termini verbi gratia possibile est
q. talis propositio b. est a. est vera et q. ta-
lis a. est b. non sit vera q. non format
nece valet illud quod aliqui instant sciz
q. non potest formati p. sit q. vera q. for-
metur. Ideo sine suppositione postea est
aliqua tertiora si p. formati. dico p. o
q. consequentia formatur sine formatio-
ne illarum propositionum pro quibus
termini supponuntur. ut dicendo possibile
est b. esse a ergo possibile est a. est b. non
b. esse a non est aliqua propo licet suppo-
natur p. o aliqua propositione. Dico p. o
q. non sufficit ad bonam consequen-
tiam simpliciter q. impossibile sit et le.
sicut per antecedens significatur quia
sit ita. sicut per consequens significatur
formata consequentia immo simpliciter
requiratur q. impossibile sit esse b. a
sicut per abs significatur quia sit uero si
cuit per consequens significatur. Vide
non sedetur quidam propositio est affirma-
tiva ergo quedam propositio est particu-
laris quod p. quis ex contradictorio
p. sit non sedetur contradictorio alius
q. Decimatercia conclusio omnem dictum
particularis conuertit in vniuersale in
propositione modali composta affirmativa
de falso vel de impossibili sed non
conuertit vniuersale in particulare. Ita
dictum vniuersale ne quatuor particu-
lare affirmatiuum conuertit simpliciter
sed vniuersale affirmatiuum non con-
uertit hec ola tenet et hoc q. si p. sit
falsum vel impossibile oportet abs esse
falsum vel impossibile et non est necesse
conuerto quia ex falso bene sequitur
veri et ex impossibili possibile est appo-
nere hunc conclusioni sicut precedens

Hypothesi de constantia rerorum scilicet
et propositione formantur. ¶ Decima
quarta conclusio omne dictum in propo-
sitione de contingenti apostola et affir-
mativa convertit secundum oppositam qua-
litatem in dictis contradictorum non in
contrariis. sensus enim hucus propontis
contingens est dictio ad vitrum. b. est
a. est et ita b. est. a. potest et vera et po-
test et falsa id est quod oportet hunc et
suam contradictionem contradicione nec
sunt simul vere nec simul falso si de eis
erat non est ita; etenim hec posse esse
vera et falsa dominus intelligens est deus
omnen ista non potest et vera nullus in-
telligens est deus. ideo non sequitur per in-
telligens est omne intelligens et deus ergo
contingens est nullus intelligens. ¶ Deum
Decima quinta conclusio ad omnem pro-
positionem de vero composta et affirmata
tum sequi dictum suum et ecclira ei ad eis
talem de necessario sequi dictum suum et
seq. de vero et de possibili et non ecclira
so. Et ad omnem propositionem seq. propone
et possibil cui ipsa est dictum et non ecclira
verso. Et ad omnem talem de contingenti
sequi illa de possibili et non ecclira so.
hec omnia posuit simul quia sunt mani-
festa et forte. p. i. debent reputari pri-
cipia et conclusiones. ¶ Si est proprium necessaria
tia est possibilis et vera et non est et non est
vera et sequitur bene b. est. a. ergo possi-
bile est b. est. a. et non econuerso et seq-
tur etiam b. est. a. ergo verbi est b. est
a. et econtra saltem et hypothesis conse-
quentie terminatur et hoc exemplario et
claratio sufficit nichil quo ad illam con-
clusiōnem. ¶ Decima sexta conclusio si
propositio de necessario et apostola et affir-
mativa sit vera si non est ita de diuisio-
nibus de verbo. Prima pars hucus et clu-
sionis patet per illam regulam si alius sit ve-
rum his est vera si possibile possibile
si necessarium necessarium. Secunda pars
patet quia licet hec sit vera omnem crea-
rem necessaria est et deinde non oportet

et necessaria est sedetur ad illam creaturam
est deus quia forte falsa est. ¶ Ita hoc
sit vera albus potest et niger est ad
illam album est nigrum sequitur impossibile
Nota et secundum hanc conclusionem dicitur
scilicet ita cois regula possibilis potest
in eis nihil sequitur impossibile verum autem
cear omnem propositionem de possibili diuisi-
onem ponere in eis dubitatur hec est dic-
tu et dubium est vera omnis propositionem
de possibili diuisione vere correspondeat
proprio deinceps possibilis. Nam ergo
p. i. non op. si univeralis diuisio de
possibili est vera et universalis si inesse
est possibilis quis enim omnem stellam eti-
am in zodiaco possibile sit lucere su-
per hemispherium tam hec est impossibi-
lis naturaliter ob stellam etiam in zodi-
aco lucet super nostrum hemispherium. Tal-
aut univeralis si debeat ponit in eis de-
bet ponit in eis p. suas singulare diuisio-
nem etiam sedo et non oportet si particu-
laria vel indefinita de possibili diuisio
est vera et illa deinceps sit possibilis rete
tis et idem terminus quis enim albū po-
test et nigrū tam hec non est possibilis
albū est nigrū. Nam dicitur et si talis
scilicet ubi solitum est terminus cognoscatur
debet ponit in eis op. si ponit p. p. nomē de
monstratiōnē demonstratio eo pro quo
subjectū supponet. et si album potest
et nigrum runc sequitur et ita est pos-
sibilis hoc est nigrum demonstratio eo p. quo
quo affirmatiū supponet et adhuc
forte et hoc non est universaliter verum
nisi aliquando nisi mutatione predicari
scilicet quod predicatum implicat oppositionem
ad propontem de in eis et de presenti verbi
gratia iste homo potest et albū in futu-
ro tempore non sequitur hec sit possi-
bile homo est albus in futuris et
et in materia aqua possit et sub forma ac-
ris qui non est tam hec non est possibi-
lis ista materia est sub forma aquae non
est. oportet ergo remouere ad illas p. diuisio-
nem illas dictiones in futuro tge et
qui nouit. ¶ Decima septima conclusio

ad multā cōpositā affirmatiū de possibili sequi aliquā diuisiō de possibili de modo affirmatio nec ecōera p̄terq; ad cōpositam de dico affirmatio sed parti culari affirmativa. Diuīla p̄ma excep̄to manifesta est q̄a si hec est possibilis b. est. a. sedetur manifeste quoddam. b. potest et̄ a. tamē l̄s hec sit possibilit̄ et̄ currēns est equus non seq̄tūr enversa l̄ter q̄ om̄e currēns possit esse equus quia forte assūtū currēt ecōuerso autem manifesta est q̄ nihil sedetur q̄ licet oē dormiēs possit esse vigiliās tamē hec nō est possibilis dormiēs est vigiliās. H̄l̄r negatūe. q̄a l̄s oīs st̄ella sediact̄ lucēs super nostrū hemispheriū possit non lucere super nostrū. et̄ hec non est possibiliū dormiēs est vigiliās. St̄ella sediact̄ lucēs super nostrū hemispheriū H̄l̄r econ trāto l̄s hec sit possibilit̄ nullū creans est deus tamē l̄ec non est vera credēti possibile est non esse deb̄ quia oēm cre antem necessita est esse deum. q̄ Decima octava conclusio ad nullā cōpositam d̄ic̄to affirmatiū seq̄t̄ aliquā diuisiō de necessario b̄ medo affirmato Prima ex cepito probatur. q̄a ad hanc et̄ possibilēm b. est. a. sequitur q̄ b. potest et̄ a. nec et̄ p̄terq; ad eniversale negatiū diuiam seq̄t̄ cōposita de dico nega to et̄iam eniversalis p̄imo exceptio p̄ bat̄or quia ad h̄l̄c et̄ possibilē b. est. a. sedetur q̄ b. p̄t̄ et̄ a. per conuersiones precedētēm ergo per tertiam p̄mit̄ lib̄i sedetur nullū. b. p̄t̄ est et̄ ergo hec si est possibilis. b. est. a. ergo p̄d̄q̄ possibilis sedetur om̄e b. necessita est non et̄ ergo hec non est possibilis b. est. a. ad quod sedetur q̄ sua contradic̄ta est necessaria quia om̄is impossibilis; contradic̄tione necessaria sedetur ergo hanc et̄ necessaria nullū b. est. a. et̄ hec est p̄positum. H̄l̄r prima pars conclusionis per quia licet secundū aristo clē hec sit ne cessaria oīs equus ē anīal. tamē nullū equū neccsī ē et̄ anīal eo q̄ oīs equus

potest non et̄ per consequēt̄ non et̄ anīal. H̄l̄r econtrario l̄s oēm creant̄ necessita sit et̄ deb̄ si hec non est necessaria creans nō est equus q̄ possit q̄ iīm homo curras p̄ma est vera et̄ secunda falsa ligatur sc̄. q̄ Ultima conclusio ad oēm de inesse de possibili vel de necessario seq̄t̄ aliquā de contingenti medio v̄trot̄ exētib⁹ affirmatio. H̄l̄r had nullā de contingenti seq̄t̄ aliquā de inesse vel de necessario s̄ seq̄t̄ ilīmē de possibili. Prima pars per hoc patet quia ad nullā de inesse de possibili vel de necessario affirmatiū sedetur negatio b̄ et̄ dem terminis nec ad negatiū affirmatiū et̄ oīs de contingēti claudit s̄ se aut formaliter aut consecutivē affirmatiū et̄ negatiū. Secunda aut̄ pars ex hoc p̄t̄ quia contingens excellit necessaria et̄ impossibile q̄ contingens p̄t̄ et̄ secundū et̄ nec seq̄t̄ q̄ et̄ nec seq̄t̄ q̄ non est Tercia pars et̄ia patet quia contingens nec est necessariū nec impossibile ergo est possibile et̄ et̄ia possibile non ita q̄ seq̄t̄ contingit et̄ ergo possibile est et̄ et̄ ergo possibile est non esse et̄ illū contingit non et̄ ergo possibile est non esse similiiter contingit non esse ergo possibile est esse et̄ ergo possibile est non esse. Et̄ hec sunt vera tam de cōpositis q̄ de diuisiōs sicut conclusio ponit. ergo caueant sibi om̄ies ne modales diuisiōs sumant p̄o cōpositis vel econtra eis ne diuisiōs de mō ne gato sumant p̄o diuisiō de dico negatio q̄si ille differat valde sicut ap̄paruit Et̄ sic est finis secundi lib̄i Sharum.

Ntercio libro dicen̄
do erū de p̄ficiis silogisticis
pp̄ter quae erunt plura sup
ponēda Primo q̄ multi sunt
mbdi Sharum. Quidā enī tenēt solum
ḡfa materie ita q̄ nō sunt formales
sicut sunt emperimētara inductiones et̄
et̄ēplā t̄ foīte alie mūltē ut si ex impos

Ita illa conclusio de quid placet nullae tales merentur dici illogismi. formalis est consequentiarum alii etiam sunt una categorica ad unam categoricas et sic opus eas veroque termino principiare circa scriptis syllogismis reumatibus et tales sunt equipollentes substitutiones et querentes et hec variationem termini aliquibus penes finibus et infinitus et iste non sunt inductiones nec exempla nec illogismi ut omnes procedunt ex opere illogismi et ex pluribus premissis immo accipiente loquendo sunt experimentatae quia enim primis est illogismus imperfectus utrumque estemus emperimema o; esse presumpta una ad substitutionem que dicitur cum eiuscluendo ex illa presuma sibi addita est innotescit sed illogistica largior tamquam loquendo possit vocari emperimema. Si vellemus orem etiam ex una categorica ad alias vocare emperimema de illius autem phrasis satis distinxit. Alii sunt proprieates virtutis copulationis que distinctionis ad unam copulativam ex una distinctione ad orem enim copulativa sequitur quibus copulativa ei ad quamlibet proprietatem sequitur ob distinctionem distinguendo ipsum eum alia. Hoc etiam hec non sicut illogistica quia in illogismo sic dicitur alii ad assumptionem hec non principiter in tertio cum aliquis permisarum in aliis nec e contrario. Alii etiam sunt hec formales virtutis conditionis per appositorum alicuius propositionis ad propositionem conditionalem et potest ei una modo apponendum ad modum sicut in inferendo hec modo apponendum ad modum conditionalem et inferendo ad modum conditionalem in virtute illius principiis quicquid sequitur o; isto sequitur ad alios. Exempli primi sicut quod si. a. est. b. est et. a. est ergo. b. est. Exempli vero sicut est quod si. a. est. b. est et nullum b. est ergo nullum. a. est. Hoc exempli sicut est si. a. est. b. est et si. b. est. c. est ergo si

a. est. c. est. et adhuc iste. Hoc non propter reputo illogisticas sicut de quibus principaliter intendo determinare quod volo determinare de illogismis ampliis quod sunt simplices hec neque non principia vel phrasis in suis attributis. Hoc autem est consequentie formales propter formam impossibiliter accedentibus vel formam necessitatem hec. Cum est ex impossibili sequitur quod si. et quod necessaria sedetur ad quod si. propter gratia formae non impossibili est consequentia formalis de omni alia ad ipsam. impossibilitate est genita formae est copularia et in aliis non necessitatem hec constituta vel etiam in qua aliquis terminus finitus assertus retur de seipso infinito aut contra et formaliter necessaria est distinctionis et distinctionis constituta vel ex substitutione vel et in qua terminus infinitus negaret de seipso finito vel econtra. Sed adhuc istas consequentias non reputo illogisticas quia illogismus o; est ad aliquas conclusiones determinatas vel ad aliquas non ad oem et et determinato ante non et omnes indifferenter. Hoc etiam hec formales per expotes syllogismorum ab expontibus ad expostos aut ab exposta ad aliquam exponentem de quibus non est modo quod hinc iuxta non est nisi explanatio significationis syllogismorum. Deinde autem sunt hec formales ad esse quod aristoteles vocat illogismos infinitos ut si dando sufficientem distinctionem removet unum membris et concludit reliquos ut a. a. est. b. vel enim a. est. b. vel a. non est b. ergo omnis a. est. c. vel sic. omni. a est b. vel ergo. c. et quoddam a. non est b. ergo quoddam a. est. c. iste sicut tales hec debent dici illogistiche sicut non est de illis intento principali. In dictis quod in eis certe cum aliqua permisari principiat in tertio tercio in istis phrasis sicut in isto capitulo nuberare ne apparet quod est radice obiectus et adhuc alterius alii possent dari et iste videtur multi principios praeferre illas illogisticas

et quibus triplex dicitur inveniuntur? dico
re in hoc libro volum? ergo per si logis-
tis in sequentibus intelligere sed con-
sequenti? formaliter ad vii i? delusione ca-
racteris per medi? ab verae extremi-
tate dicit conclusionis? diversum et hec
omnia in primo capitulo supponantur
scitur.

N? scd? capitulo supponam? omnia
tali? s?llagismo? erig? in pmissa
conjunctione veriusq? extremitatis con-
clusio? s? cu? isti? medio propter quam
conjunctione insertur conclusio et extre-
mitatis inter se vel affirmativa vel nega-
tiva sic ergo manifest? est q? omnis s?lla
gism? per huc de s?llagismo inveniuntur?
est constitutus ex tribus terminis solus
. Ex duabus extremitatibus q? sunt teri
conclusionis, et ex tercio medio cum quo
ille extremitates coniunguntur in pmissa.
Et manifest? est et q? erunt in s?lla
gismo p? e pmissa ve in una medi? con-
tagatur cu? una extremitate et s? alia cu?
alia t? sic p? q? medi? in veraq? pmissa
accipietur et non in conclusione p?ma autem
p?missa vocatur maior; propo? et scd? mi-
nor; extremitas et accepta i? maior? pro-
posita vocatur maior; extremitas et
accepta in minor? vocatur minor; extre-
mitas. Et vira sequit? q? et his binis s?ll
agismis? sunt volum? quartuo? figure,
i? o?eni figura s?llagistica ordinatio
medi? ad extremitates in pmissa scdm
subectione explicatione hoc autem no
n? potest fieri nisi scdm quartuo? combinatio
ne. P?ma est q? medius subiectus in
major? proprie? et predicatur in minor?.
Scd? et, quod in medium predicatur in
veris Tercia est q? medius subiectus
in veris Quarta conversa i? me, s? quod
medium predicatur in maior? et p?ce
catur in minor?. S? neandis sit q? q?
ta figura, non differt a p?ma nisi scdm
transp?cti p?missiarum que idem tra
sp? n?bi operatur ad alia conclusione
inferendu? vel ad illatione impediendu?.
Et oportet quod conclusio illata sit ei?

directa i? prima figura est indirecta i?
quarta figura et eccl? eradicato sive cd
clusion? directa s? qua maior? extremitas
predicatur de minori. Et vero indirecta i? q?
minor? extremitas predicatur de maiori. Et
cu? hec sint manifesta s?perq? si determina
tur sit de prima figura s?g?nus determinare
de qua i? eam no? posuit aristoteles et

Finde in tertio capitulo supponen-
dum est q? tercio? et quibusq? s?nt
tunc s?llagism? aliqui sunt finiti aliud fin
iti, et est idem mod? s?llagismandi et eius
du?m termin? in duab? propositionib?
in qbus accipie?dus est no? variet pene
finiti et infiniti, verbigratia sicut sed
o? b. est. a. o? c. est. b. ergo o? c. est. a. uia
sedetur o? b. est. n? a. n? c. est. b. ergo
o? non c. est non. a. Et ita eti? scatur o? -
non. b. est. a. et o? c. est non. b. ergo o? c.
est. a. Si q? termin? aliud i? duab? p?o
p?nibus in qbus accipie?dus est variet
pene finiti et infiniti euc erit alii mo
di s?llagismo? de quib? postea determina
bitur ut si dicant? nulli n? b. est. a. nul
l? c. est. b. ergo nulli c. est. a. Si? aliq?
sunt s?llagismi ex tercio recentes et aliq?
ex obliquo et p?mo determinabuntur de illis q?
hunc ex recentis. Et p?mo eti? te illis qui
sunt ex pmissa deinde de mediis? adhuc
in aliquib? s?llagismis medi? est termin
us? ceteris in aliquib? medi? est terminus?
discretus. Et tales sol? vocari s?llagismi
expositio? te qbus p?o determinabimus
Sciendu? eti? q? aliqui in p?op?nib? s?ll
ag. sini subiectu? ampliatur et hoc oga
tur magn? di?iam s?llagismo? u. Et hoc
in tertio capitulo supponatur

Finde i? quarto capitulo supponen-
dum est q? s?llag?m? a?firmatiui
scitur in virtute illius principii. Quicu
q? eni? et idem sunt eadem illa sibi inuicem sive
eadem. Unde et co? quod extremitates
designantur in pmissis dici cedent i?
ni modo concludantur in conclusione et
ci cedent i?sc?r. Negatiui autem tenet
per illud principium. Quo:umcunq?
611

deo: si vni est idem alicui cui reliqui no
est idem illa non sunt inter se eadem. Et
ob hoc coningue qd affirmativa oratio in
diget concludi ex ambabus affirmatis
et negativa ex una affirmativa et alia
negativa. quoniam pproposito affirmativa
designat ptemperat, et negativa non
pdeprimit. Ergo dicas regulas
exprimere ne ad malum sensum capiantur.
Ideo de prima regula dico pmo qd si he
dictione, quecunq; et eadem qd sunt plura
numeri sumantur collectiue illa propo
non est vera quecunq; sunt eadem vni et
eadem illa sibi inuicem sunt eadem sic qd huc
sit illi idem. quoniam materia et forma sunt
etem vni et eadem compositio et non est
hoc illi eadem. Secundo dico qd nulla
diuinitus sunt eadem vni et eadem ita sc; qd
verumq; sit illi idem nisi sit instantia in
diuinitate de qua dicemus post. quia nulla
sunt que non sunt plura et ab inuicem de
uersa. et si ita est tunc nullum idem in nu
mero est quodlibet illorum. Si tunc quoniam
v3 illud principis dico qd plura nomina
bene dicuntur diuinitus eadem vni et eadem
termini discreto. nam pico sunt eadem s3
dicuntur eadem. i. quod vere predican
affirmativa v: eadem tercio discreto etiam
cum additione huius dictioris idem. et sic
et vere subtiliuntur ut huius sortes est
idem an sal et sortes est idem homini v3
etiam ex altero an sal est idem sorti et quanto
est idem sorti. Ex quo patet in terri quod
an sal est idem homini sive qd homo est
an sal. Regula ergo sic dicitur de virtu
te sermonis. Quicunque termini diuinitus
vere dicuntur idem vni termino discri
to illi vere dicuntur idem inter se. et illi
dixi non dico. sicut idem inter se s3 dicu
tur idem. Si autem non sit ibi terminus di
scrus tu: opus reguli sic ponit. quicunque
termini diuinitus vere dicuntur idem vni
tercio cõi ratione eiusdem rei pro qua ille
terminus cõi iuppone illi termini vere
dicuntur idem inter se verbi gta. Quia
eadem tercio cõi vi homini dicuntur idem
diuinitus sorti et placuisse quia plato est idem

hol et sortes est idem homini. si non potest con
cludi qd sortes sit idem plato: si quia nou
ratione eiusdem holis dicuntur sortes et
plato idem homini immo sortes est idem vni
homini et plato alteri. Si si sortes esset
idem hol et plato est idem illi idem homi
tunc coeludetur quod sortes esset plato.
Eodem modo de regula negatiuo: si dico
quod quicunque duorum terminorum vni
vere dicuntur idem alteri termino discreto
tunc alter non vere dicitur idem venus alteri
vere dicuntur non idem ideo potest infer
ri vnu de alio negative t si medium
sit terminus cõis oportet addere quod p
eadem re dicatur vnu extremo: si illi idem
et alter non idem Sed diligenter adue
tendit est qd he regule non tenent in ter
minis diuinitatis q: supponunt p: o res ipsa
simplici simplicissima simul. et p:ima
vnde licet deo simplici sit idem pater t
eadem deo sit idem filius tamen filius non
est pater et hoc licet idem pater sit et non
filius tamen falsum est quod filius deo
non sit idem in aliis in quibus est ipso
stibile quod idem simplex sit termini va
lent illae regule et aristoteles creditur in
omnibus illis regulis valere quia ratio
humana non potest inferri instantia con
tra eas sed fide sola tenet. ¶ Prima co
clusio. nulli sunt syllogismi formales se
cundum coem et consuetum modum loquen
ti. vox modum coem et consuetum mo
dum loquendi sive hac additione quod
est vel huiusmodi v: si dico sortes est ho
ho est an sal. non dicendo qd est sortes est ho
vel qd est ho est an sal aut huiusmodi
¶ I. huius coclusio est qd inueniuntur
terti in quibus talis forma non valit ppter
hoc qd sic non valebit in eis regule p:ius
dicere. verbiq; a non v3 sic iste deus est pa
ter et iste idem deus est filius ego filius
est pater. Si et non v3 iste pater non est
filius et iste idem pater est deus ergo deus
non est filius. Hinc videlicet deus deus est
pater diuinitus et filius diuinitus est deus
g: o:3 filius deus est pater diuinitus. Sic
non valer nullus filius est pater diuinitus

omnis deus est filius ergo nullus deus
est pater diuinus et sic potest instar contra
alios modos. Tertius autem secundum aliis mo-
dum locutionis illogismi de forma va-
lent in his evanescere et que sunt illa forma
relinquo theologis. Et est notandum et
semper in memoria habendum quod quia non
pertinet ad istam de predictis velta pre-
dicta determinare et quia etiam nostra sunt
significativa ad placitum ego defetero
vocabo illogismos formales contra quo-
rum formam non erit alia instantia quod
in terminis diuinis et non intelligam
per hec quod sint simpliciter formales sed
et portent soli quod non sunt in terminis
et invenientibus ad discretionem personarum
diuinarum et ceteris. Secunda conclusio. nul-
lus illogismus valeat ex ambabus negati-
vis sicut dixi loquor hic de illogismis
in quibus nullus variatur penes finitus
et infinitus. Tercia conclusio est quia in
tali dispositione nulla regularis per quam
vicius sicut illogismus teneret obsecutus
erit. unde tam tercius qui invenit dicetur
usque in termini qui dicuntur diuersi si non
de eodem vere negari beuncellus enī non
est lapis bruncellus non est hō būnelli
non est rūbilius et tamē nec affirmari
ve concludi quod lapis et hemo nec negari
ve quod hemo non est rūbilius. Tercia
conclusio. Tertiis boni illogismi ex terra
quod premissa cum contradictorio conclu-
sionis sequitur contradictria alterius
premissae. Et etiā omnis illogismus est bo-
nus et cuius aliqua premissarū adicio-
rio conclusio sequitur contradictrio
alterius premissae. Ita ergo teneret per
cuiam conclusionem primi libri ad cuiusve
denuo sciendū est quod in illogismo neu-
tra premissarum meretur dici antecedens
dico quod est verius quod veritate potest simul
conclusio esse falsa si copularia condi-
tuta ex duabus premissis est totale an-
tecedens ergo ex contradictrio conclusio
sequitur contradictrio illius co-
pulariae et illa contradictrio est dissi-
uare ex contradictrio premissarū et premissa

quod cum contradictrio conclusio acci-
pitur intermitit unā partē illius dissi-
ciue ergo alia partē oportet ferre cu
non sit vera dissiuēta nisi una quod ei
sit vera. Et sic patet prius quod conclusio
Tertia autem pars est illius manifesta quod
si et contradictrio conclusio cum una
premissarū sequatur oppositū alterius
premissae tunc contradictrio conclusio
non potest simul stare pīmille quod sunt ann
tō ex contradictrio prius inter se oppo-
stum ait. Quarta conclusio. Tercis
illogismis dati quoniam conclusio sequitur
ad eius premissas illa sequitur ad unā
illarum cum ante alterius. Et quoniam
cōclūo non sequitur ad illas premissas illa
non sequitur ad aliquā earum cum ante
alterius. Ex hac conclusione talis regula
introductionis quod si non est illogismus et
ambabus universalibus non erit illo-
gismus et una universalis et annā partē
colari ceteris universalibus. et quoniam
conclusio sequitur ex una universalis et aliis
partē. si illa sequitur ex ambabus universalibus
et consequente alterius partis et ceteris
premissa quod omnis copularia est cōseqnēta
ad copulariā constituta et una per ip-
sum et consequente alterius partis et ceteris
Quinta conclusio in eis figura vñ illo-
gismos et postea ex ambabus affirmatiū ad
enā affirmatiū et alia negatiū ad con-
clusiōne negatiū quoniam premissa fuerit
affirmatiū. Tertiis tenet per regulas in supponib⁹ assignatas. Et in ter-
cia figura illi illogismi sunt marie eū
detentes ut hoc. c. est. a. et hoc idē. c. est. b.
ergo b. est. a. quoniam cum c. est. a. sunt idē si
b. est idem cum c. et non cum a. tunc b erit
idē idem et idē quod est impossibile. Sicut
arguit sic. hoc c. non est. a. et hoc idē c. est
b. Sicut non est. a. Alioquin enim sequretur idem
impossibile sicut prius et illius illogismis
cōcessis in tertia sequitur quod valeret in scda
quod statim per conclusionē premissas fieret ter-
cia figura. Sicut sequitur quod valeret in scda
c. iu.

Ita quia per conversionem minoris fieri certa. Necandū est tñ q̄ in sillogismis negatiis si maior extremitas oī si distributa non p̄t inferri conclusio directa scđm cōm modū loquendi in q̄ negatio p̄cedat p̄dicari quia distributis illa maior in conclusione cū non esset distributa in p̄missis. Sist si maior nō si distributa non p̄t inferri conclusio indirecta s̄m modū cōsūtū loquendi p̄candes causam. Si tñ maior fuerit distributa inferri p̄t conclusio indirecta et si maior si distributa p̄t inferri indirecta. Et si neutra si distributa tñc et inferri siue distributione p̄dicari s̄m modū loquendi inconsuetū ut ansal non ē sorte hō est sorte ergo hō ansal non est. Ex quib⁹ inferendis qd ad conclusiū negatiū et directe et s̄m modū loquendi cōsuetū per sillogismū expositiū necesse ē in p̄ia et tercia figura maiorē esse negatiū et si scđa figura oī cā esse negatiū et universalē deī que p̄tē dīcā oī intelligant de sillogismis formatis ex teris cōibus et sic p̄no sequentes concēdes. **S**erita cōclusio null⁹ sillogism⁹ valit in q̄ modū in neutra p̄missa est distributū miss in minori p̄pōe sumatur mediū cū relativus idemperatris. Quia regē p̄ quāz tenet sillogismi rōfrunt si modū sit cōde qd extremitates coniungātur ei rōcē eius qd ante dīcedat. Et cū modū in neutra si distributū possibile est qd coniunctio eius cū maior extremitate si vera p̄o vno et coniunctio eius cū maior si vera p̄o alio ve per hec nulla p̄t inferri cōiunctio extremitatis inter se nisi p̄ relatiū idemperatris modū cogat teneri p̄ coherē in minori p̄pōe p̄o quo erat cī verificatio in maiorē. Sed tñc vñ sillogismus ē: tenet manifeste per regulas supradictas et est tanq̄ sillogism⁹ ex p̄storiū verbi gratia b,c,t,a,et,c,et idē b,ergo c,et,t,a,tenet ergo tales sillogismi in omnibus modis quib⁹ tenent sillogismi expositiū. Et ubi cā vñ modū

Si quē configit arguere ex duab⁹ particularib⁹. Si de cetero loquamusbi sit sillogism⁹ sine tali relatio tē. Separata conclusio in omni figura si mediū fuerit distributū in aliqua p̄missarii vñ sp̄ sillogism⁹ ad cōcludendū aliquā cōclusiōnē vñ extremitatis de alia extremitate nisi apliatio spectat et quod nō sint ābē negatiue. **C**ā est quia semp in tali dispositione saluatur una regulari superius positarū per quas tenebat sillogismi quantiā si mediū in aliqua p̄missa rū ficerit distributū tñc oī si illa p̄positio sit vera qd h̄c sit p̄o omni eo p̄ quo ille termin⁹ supponit ideo non p̄t esse alia p̄missa vera qui sit vera p̄o aliquo cōde p̄o quo maior etat vera et sic extremitates designantur coniungi rōcē alicuius cōsūtū p̄o quo mediū supponit et si mediū est distributū in vtra q̄ p̄missa tñc designarent extremitates coniungi cū dī rōne x̄s eius p̄o quo supponere. Quā autē et quare sit ex p̄ipendū ratione apliatio vñdebilis in sequentiib⁹ s̄oū diligenter attēdere ad debite cōcludendū tō vñ dirigantur ad debite cōcludētū. **S**edetur alia conclusio tē. **D**e rāua conclusio. Si maior extremitas fuerit distributā in p̄missa conclusio directa p̄t inferri vñiversalis et si non nō. Et si maior extremitas fuerit distributā in p̄missa conclusio indirecta p̄t inferri vñiversalis et si non non. Et si p̄dicatū conclusio negatiue fuerit distributū in p̄missa conclusio formanda est scđm modū loquendi consuetum. Et si ipm̄ non fuerit distributū tñc est formanda cōclusio p̄us ponēdo negatiū p̄dicato. Hec oīa pueniū p̄ decimā cōclūsiōnē p̄missib⁹ q̄: nullo mō termin⁹ dī distributū in concione q̄ nō fuerit distributū in p̄missis. S̄i p̄t distributū si fuerit distributū q̄: extremitas p̄o quibus coniungitur modū p̄o illis inferri p̄t coniungi ad alteram extremitatem et nō p̄o aliis. No: nūlū cā qd p̄ uias tres conclusioēs, s̄, sextā, septimā, et oct

tauā. & p̄ sedam manifestus est nō erat
eīm modis: utrū ad sillogismū īvenia
quaeſ triū ſigurari tam directe & in
directe in qualibet enī figura ſunt ferde
eīm cōbinacionēs cōbinando enīuerſa
le et particulaře per affirmatiuā et ne
gariuā in duabus premisiſ quām vel
ambē ſunt particulařes vel enīuerſa
les vel maior: enīuerſa & mino: par
ticulařis vel cōverso et quāz iſto: qua
tuor: modis: diuidit in quatuor: da
vel abe ſūt affirmatiuā vel abe negati
va vel maior: affirmatiuā et mino: negati
ua vel cōverso. Iſtarū autē coniugatio
nem in qualibet figura ſunt quatuor: mo
di inutiles ſez qui ſunt et ambab: ne
gariuā in eī figura eſt quinque: mo
dui inutiles. Et ambab: particulařis
affirmatiuā q: modis: tu nūlla fi
gura diuibatur deinde in prima fi
gura ſi maior: fuerit particulařis ſue af
firmatiuā ſue negatiuā et mino: enīuerſa
affirmatiuā nō eī sillogismus q: mediū
non diuibatur et ſic ſunt ſep̄ē modi in
utiles. Et octauā: eī figura ſi maior: ſe
z ſi mino: ſue particulařis negatiuā et mino:
particulařis affirmatiuā quia mediū
non diuibatur. Et alii deo modi ſunt
utiles primo enī ſi maior ſue particulařis
negatiuā et mino: particulařis affirmati
uā ſunt quatuor: modi: deo q: mediū
in mino: p̄ propone diuibatur. Sed in
iſta quatuor: modi ſi mino: ſue particulařis
negatiuā et mino: particulařis affirmati
uā ſunt ſequentiū modi: deo q: mediū
in mino: ſue negatiuā in conclusionē.
Si autē mino: ſue enīuerſa tūc q:
mino: extremitas eī ſue distributa et maior:
non concludit p̄ inferri ſin modūloqñ
cōfuetuā. Idirecte enī nō directe et ſic ſunt
iſti duo modi ſapēmo et ſiſe mino: ſum
Si autē utrāq: ſue affirmatiuā et maior:
enīuerſa quācūq: ſue mino: va
lebit sillogismus quia mediū diuibui
ta maior. Et ſunt duo modi in quōrum

quali p̄ inferri concludit tam directe
& indirecte et illi modi directe conclud
endo ſunt barbara et dārū. Et eīdē in
directe concludendo ponuntur baralip
ton et dāb̄ rī. Si vero maior: ſue enīuerſa
ſalit negatiuā et mino: ſue negatiuā
ſue enīuerſa ſue particulařis tunc
ſunt duo modi valentes ad concludendū
directe ſeſ ſeclarent et ſerio. Et in iſta
duobus modi ſi mino: ſue enīuerſa
liſ p̄ ſerio concludit idirecta et erit ce
lantes. Sed ſi mino: ſue particulařis
non poterit fieri concludit idirecta nu
ſi ſed modū loquendi conſuetuā p̄ p̄ et
hoc quā mino: extremitas ſi modi diuib
batur et ſe habem⁹ deo modi utiles
Sed illo: ſe ſequit ſalit de modū loqua
diſ ſucco. ſeſ barbara ſeclarent et dārū
ſe concludit tam directe & indirecte et
ſerio ſolum concludens directe et ſapē
mo et ſiſe mino: ſu concludēt ſitū id
recte. Et videtur mihi quod aristoteles
reputauit sillogismū non eī ſe poſſe
et p̄missis et conclusionē ſed eī ſe poſſe
et p̄missis tantum potentiibus inſerere
conclusionē. Ideo poſſi enī ſu poſſe
tem sillogismū quād illo: sillogismus poſſe
ſe concludit plura. Ideo aristoteles in p̄
ma figura p̄ter quatuor: modos: dire
cte concludentes et ſed modū loquen
di conſuetuā poſſe ſolū alio: duo: modi
qui eī ſe ſecundum modū ſe loquendi
conſuetum concludant idirecte ſeſ ſa
perim et ſiſe mino: et illas qui ſolum
concludant ſin modū ſe loquendi conſue
tum diſiſte. Enīumerauit baralip̄ ce
lantes dāb̄ rī ſebarbara ſeclarent
et dārū quia ſecondū dārū non eſſerit
ab eī. Deinde in ſecondā figura ex pu
ri negatiuā nihil ſeſtū quia mediū
non diuibatur et ſic ſunt deo modi
inutiles et alii deo modi ſunt utiles ſeſ
ceſare camēlites ad concludendū tam
directe quā idirecte. Deinde ſeſtū ſe
barao ad concludendū directe ſitū ſe
cundum modū conſuetum ſormandi
conclusionē. p̄timo in ea etiam poſſat

tertia premissa de festino et de baroco erit
alius duo modi ad excludendum solu[m] indire
ete quia possunt vocari c[on]f[er]enso et d[is]cre-
so qui probantur per reductionem ad
festino et baroco per solam transpositionem
premissarum. Alii duo modi non possunt co-
cludere nisi secundum modum loquendi
consuetum scilicet quod etraq[ue] premissa
existente particiari enat sit affirmativa
et alia negativa. Deinde in tertia figura
nihil sequitur ex puris negatione nec
ex puris particularibus quia medium
non distribuatur ideo sunt septem mo-
di inutiles et aliu nouem sunt utiles ad
concludendum etiam secundum modum
loquendi consuetum quoniam dicitur
dicitur et datur valens ad concluden-
dum tam directe quam indirecte. H[oc] si ap-
ton bocardo et ferit[ur] valens ad concluden-
dum directe solum, consilio autem
illorum trium scilicet laferon carbo[n]o et ri-
feson valet ad concludendum indirecte
solum et reducuntur ad directos per
spolitionem premissarum. Et his habi-
tus volo notare quod de certe non intentio
in sequentibus conclusionibus logi-
c[on]clu[n]sione[n]i secundum modum loquendi
consuetum et tunc arguitur sic. Cifero
est debaco laferon est debaco ergo la-
feron est cifero. ¶ Nona conclusio. pre-
dicata ampliatura non impediunt mo-
dos illogicos pre-determinatas si
cuiuslibet premisse et conclusionis sub-
iectum sumatur cum additione quod
est et omne quod est b. est. a. omne quod
est. c. est. b ergo ex quod est. b. c. est. a. et sic
de aliis figuris et modis. Causa est quod
per eadem modum loquendi prohibetur
ampliatio et etiam manifestum est quod
in illis modis loquendi quartuor primi
modi quos ponit aristoteles sunt per-
fecti tenentes evidenter aut explicite
per dicti de omni aut de nullo. et alti
modi concludentes secundum modum
consuetum quos ponit aristoteles res-
ducuntur ad illos quartuor modos sicut

c[on]clu[n]sione[n]i secundum modum loquendi sunt con-
clusiones quas ipse ponit formales. licet
enim non sequatur aristoteles est mor-
tuus ergo mortuus est aristoteles. tam
sequitur bene quod est aristoteles est mortuus
ergo qui est mortuus est aristoteles modo per conversiones reducitur ad qua-
tuor modos primo figure perfectos o-
mnes alii propter baroco et bocardo. H[oc]
tunc baroco et omnes alii modi secun-
de figure reduci possunt et probari per
impossibile scilicet quod ex malo et con-
tradictorio, conclusionis inferitur con-
tradictiorum minoris per primam figuram
ideo per tertiam conclusionem sequitur
quod boni erant si logismi ita etias bocar-
do et omnes alii modi tertiie figure per-
bantur quia et contradictione conclusio[n]is et minore inferitur contradic-
torum maioris ideo eos erant boni et ceteri.

¶ Decima conclusio maior extre-
mitas ampliatura impedit emuer tales
conclusionem directam si non impe-
dit particulariter neque indirectam emu-
tales. Hec conclusio ponitur
ita quod non sit altius terminus ampliati-
onis quam maior extremitas et tunc est
causa conclusionis quia minor extre-
mitas ampliatur in conclusione que non
ampliatur in premissis et ita si maior
extremitas sit amplius processus a
minus amplio ad amplius cum distri-
butione non vult sevalet si concludedat sine
distributione. Non enim valet omnis
homo ergo omne animal. sed bene va-
let homo ergo animal. Causa quare
non impedit conclusio emuer tales in
directa est quia in tali conclusione non
ampliatur minor extremitas ideo non
est processus nisi a non ampliato ad non
ampliatum. Et et hec iuxtaib[us]
magis sit evidens ostendo quod non
possint inferri conclusiones emuer tales
in barbara vel celarent per in-
stantias et isto contra barbara pos-

ad casus quod ois qui est vel quod erit equus
meus est iuratus romam et quod non omnis
equus est meus. Sed etas generalib[us]
equi multi qui non erunt mei nec ibane
romam sic fiat illogismus sic. Omnis
equus meus est iuratus romam et omnis
equus est equus meus ergo ois equus est iur
atus romam conclusio est falsa in casu
posteo et premisse vere ideo illogismus
non valeret. Similiter instatur contra ce
larene ponendo quod nullus equus meus ibe
romam et omnis nunc est meus et etas
erunt alii qui ibane romam sed non erunt
mei. Tunc fiat sic illogismus nullus
equus meus est iuratus romam ois equus
est equus meus ergo nullus equus est
iuratus romam. Tandem est etiam quod
predicato non ex hoc ampliatio si tam
capula in malo p[ro]positum fuerit am
pliatio et si fuerit de p[ro]posito vel si fuerit
de idem ponendum est sic ut nunc in dicta
conclusione postulum quia reuertit eas
ratio hinc et inde. ¶ Undecima conclu
sio mediū ampliatio nihil impedit in
tertia figura quia medium subiectum et
extremates predicantur et p[re]dicantes
non ampliatur per subiectum id est
tates non ampliatur sed minus ampli
ponuntur in p[re]missa quod in conclusione
Et intelligit hec conclusio quod idus me
diū termini non ampliatio. ¶ Duo
decima conclusio medium ampliatio in
prima figura et in secunda non prohibe
tene modo uniuersitatis negationis sed
prohibent ois alio modo square non prohibet
uniuersitatis negationis est quod minus ex
tremitas in p[re]missa ampliatur et in
conclusione non ampliatur modo ceteras
quod ab amplio distributo ad minus est
bona consequentia negationis. Sedetur eni
bene nullus animal currat ergo nullus
homo currat si sic non valeret consequentia
affirmativa quia potest impediti p[ro]posito
in mino amplio termino pro nullo sup
ponit. Verbi gratia si nullus est equus non se
quitor ex animali viue ergo equus vivit
Et cum in barbara p[ro]positus ponitur

¶ quāvis si difficile casu iuuenire tam
ponam quod deus per suā p[re]ceptū ab
lata faciat aliqui versus finē mundi quod
una die moriantur ois illi qui tunc erunt
fenes et remanentes iuuenies et quod postea
nullū iuuenia genere et quod illi iuuenies
vivane donec erunt fenes et tunc morian
tur et finaliter mundus tunc ergo illa te
qua posset sunt mori fenes arguatur sic
ois mortuus est iuuenis omnis fenes est
mortuus ergo fenes est iuuenis conclu
sio est falsa et tamen p[re]missa sicut vere
scđm casum positus minor enim appare
bit manifeste vera si exponatur. Simil
iter appareat quare non valent particu
lares in prima figura vel in secunda hoc
enim est quia in illogismo particulari
bus loquitur de directe conclusionibus et
mino: p[ro]positio est particularis. Opo
ret enim in his figuris maius esse uniu
ersale et malo: extrema non distribui
tur modo ab amplio: et non distribuenda
est processus ad mino amplium. Et dic
tis etiā manifestū est factis quod medium
ampliatio non impedit in his duas
bus figuris illogismo: indirecto: in q
bus mino: esset uniuersalis negationis p[ro]
p[er] causam p[ro]pter quia non im
pediebat uniuersalis negationis directo.
Apparet etiā quod illogismus affirmati
vius uniuersitatis esset bonus et p[ro]positio
nisi et suppositione constante sub
iectum supponeret p[ro] aliquo. Deinde
etiā et dictis conclusionib[us] tribus eti
mi p[ro]p[ter] diligēti cultor[um] videre quomodo
illogismi impediuntur vel non. ipsi
rentur si malo: extremitas et mediū si
erunt termini ampliatioi quoniam si fue
runt ceteri modi ampliationis et vice
quod ad p[ro]teriu vel virtutem ad futurum
nullus impeditur illogismus quia sic
non erit processus ad amplio: ad mino
amplum nec econtra id ab eoque ampli
ad eoque ampliū: si malo: extremitas
ampliū aliud quod medium tunc impedi
tur illud quod per maius extremitatem

obligat ipsius in recta concione et si
mediu[m] apliat alia iudiciorum que sibi
verum est ita quod non erit formaliter concreta
quod autem forte non alter non statim ob-
pareat instantia. Nam etiam est quod idem
dicendum si in prima vel secunda figura
fuerit in minori proportione copula solidaria
ita ut si fuerit de p[re]terito vel de futu-
ro situr si mediu[m] fuerit apliatum quo
nisi eadem ratio forte hinc et inde. Et is
per illam concione iustis determinatur et
de sibi quis sit ex p[ro]missis de p[re]terito vel
de futuro nunc restat determinandum de su-
logismo ex terminis obliquis. *ad*

Vnde de sibi quis sit ex terminis obliquis hoc quod p[ro]missus
determinatur quod obliquus terminus
qui est recto obstrutus est sicut dictum
illius recti quasi sicut adiectum est de ter-
minatio subtilius sicut ei dicendo equi
albitur ut hec dictio determinat hanc di-
ctionem homini ad supponendum solum pro
illis aliis ita si dicatur quis forte currit
hec dictio forte contrahit hanc dictem
equi ad supponendum pro illis qui sunt
fortes et ob hoc opinionem quod sicut adie-
ci n[on] nisi tueri in hunc genere subtili-
tina s[ed] non potest solitarii supponere bo-
ne totale iudiciorum proprias categorias
ita nec obliquus hoc potest agere hoc non di-
cio determinare quod non est inibi nec sicut
hec supponere p[ro]pter sequentia. Tamen
ap[er]t dicta manifestum est quod aliquando
autem via distributione distribuantur co-
gregatus ex recto et obliquo et neutro
tertium ut si dico eis astinus heis cur-
rit non distribuitur astinus nec distribui-
tur hominis sed hoc totale aggregatum
astinus hominis idem non potest intelligan-
do fieri iunctio sub astinu nec sub heis
vnde non requiritur. Nam astinus episco-
pi currit brunellus et astinus ergo brun-
ellus currit nec requiritur omnis astinus
episcopi currit forte est episcopus ergo
astinus fortis currit sed si forte non ha-
bet nisi unum astinus conclusio est falsa
hectem finis forte sunt vere. *Sed dicere*

mua in mirari propositione quod brun-
ellus est astinus holsti ne bene conclu-
dere ut ergo brunellus currit. Verum est
tamquam quod aliquando solum obliquus sine
recto distribuitur et si signum distributum
num addatur obliquum eiusdem casus est
obliquus et non eiusdem casus cum recto
et dicendo currit brunellus et astinus currit
hic distribuitur brunellus et non distribuitur
astinus nec hoc totum h[ab]et et astinus. Et
similiter est si dicetur astinus cuiuslibet
holi et currit hic est astinus supponit de-
termine quia non secundum ipsum aliud cau-
sa confunditur. Verum est tamquam quod astinus
non supponit sicut itarum sed contrarie per
obliquus sed quem distribuitur ideo dicta
propositio non est vera si nullus astinus currit
et nullus astinus et in rebus est astinus cuiuslibet
holi deinde enim aliquando rectus distri-
butur et non obliquus nec aggregatus
ex recto et obliquo immo obliquus rectus
supponit determinatus si procedat signum
distributionis et dicendi holus cuiuslibet asti-
nus currit non enim sequitur homini qui
libet astinus currit ergo quilibet homini
astinus currit tamquam in dicta proposito non
distribuitur ut iste terminus astinus semper
placere sed contractus per illum terminum
in hominibus determinante supponitur
ideo non requiritur homini quilibet asti-
nus currit brunellus et astinus et go brune-
llus currit et similiter quia non distri-
butur totum aggregatum ideo non sequitur
homini quilibet astinus currit astinus
episcopi est astinus hominis ergo astinus
episcopi currit quia forte astinus episcopo
� iacet in stabile et forte est ille homo
currit vel omnia astinus currit. Et ideo
in isto casu si vellemus sibi quis sit ex
terminis sub distributione dicte proposicio-
nis operaretur sun. e. et minorum proposi-
tionem cum ieiunio idem peractus appo-
sitio huic termino hominis ad hoc quod
nec edictum cogitetur tenet p[ro]cedit in
premissis verbigratia bene: equitur ho-
minis quilibet astinus currit astinus et
episcopi est ille homini astinus et

go affirmus episcopi curris. Sic enim satis
veneratur regula per quam dicuntur res
sorbi illo gismi affirmatus.

Linde in secundo capitulo sup
ponam⁹ qđ aliqui illo gisando
et obliqua non oportet qđ ex
tremitas illogistica vel media illogis
ticā sic extremitas aliquid p̄misit voco
enī extremitates illogisticæ qui in con
clusione inferuntur contingit semper de
qđ virgas media contingebatur in p̄mis
sis. et extremitates propositionum voco
subjecta et predicata eorum dico ergo
qđ mediis illogisticis quādōqđ nec ē sub
iectū nec predicati in maiori p̄positio
ne sed et pars subjecti et predicati. Si
tremitas nevers extremitatum est subiec
tū nec in p̄missis nec in conclusione.
Verbigratis bellus est illi gism⁹ sic hō
cēm equū est videns brunellus & equ⁹
ergo homo brunellus est videns in hoc
ab illogismo illi terminus equus est
medium qui nec ē subiectū nec predi
carum in maiorū p̄positiōne malo: vero ex
tremitas est illi duas termini homo et
videns ipsa et coniungitur cū hoc medio
equus in maiorū p̄positiōne et aperte
qđ vnu⁹ p̄o:ū duorum terminorū pon
tur in propositione a parte subjecti et
alter a parte predicationis nec sunt sub
iectū nec predicatum deinde illi ter
minus brunellus est minor et tremitas
qđ in minori p̄positiōne cū dicto medio
coniungitur et sic patet qđ nec maior
extremitas nec minor est subiectū vel
predicatum termini iobis sed maior: ex
tremitas et deinde coniungit min
or in conclusione quo ordinat coniungit
et sic sequitur ec.

Ziemius tertio capitulo sup
ponendā est qđ predicationum re
stringitur per verbum percis
dens ad supponendum p̄o suppositione
de ipse verbo, et si dicas sorores h̄en⁹ vidit

hominem album vel percussit hominem
currentem hec p̄positio non est vera
nisi homo quem vidit vel percussit fuis
set ab his quando percussit eum Ideo si
predicatus vel terminus in predicatione po
stius distribuitur non valit suppositione
sib⁹ nisi p̄o eodem tempore pro quo fie
bat distributio unde non sequitur heri
non vidi hominem currentem sorores est
homo currens ergo heri non vidi sorores
Sic nō legitur nūqđ percussuli hominem
sorores est homo tenet ergo nūqđ
percussisti sororem. Si oportet sic ar
guere heri non vidi hominem sorores est
et tunc sequitur ergo heri non vidi illi
sororem. Similiter oportet sic arguere
nūqđ percussisti hominem sorores est sed
quoniam docentes percussisti hominem sorores
erat homo tenet ergo nūqđ percussisti
sororem. Item sic: dicimus c. i. alias
quedam sunt verba que transirent in
accusatiōes quos reguntur ita qđ actus
designari per illa verba non transirent
simpliciter in res p̄o quibus illi acti
supponuntur transirent in ea medium
tibus eorum certis conceptibus dilig
entia per illos terminos p̄o eis suppon
entes. et illa verba sunt scire intellige
re, cognoscere, opinari, appetere, in li
care, videre, judicare, imaginari, et sic
de aliis. et per consequētia appetere vel
le amare desiderare, audire et cetera.
Hinc etiā promittere vendere, emere
condemnare, et consimilē quātū
ad p̄opulū potestatem habent dictio
num verborum participia ut et cetera no
mina descendētia super terminos se
quebant posse et gūm. Taliā ergo
verba vel partici⁹ aut et cetera nomina
descendētia restringuntur dicta partici
pia vel terminos sequentes se quos re
gunt ad supponendū p̄o his p̄o quibus
supponuntur non absolute sib⁹ cū app. i. i.
de p̄onis vel acceptu scđm quē cū i. i. rei
minī significat ea qđ significant id o fil
logisando non potest mutari vius ter

minus in aliis diverso ratione propter
supponit vel distributio vel ppter per
dictionem illius termini de illo alio ter-
mino aut etiam. Et hinc modus supponit as
similatur supponit simpliciter vel materia
li in qua non li sumere subiectu terro
distributo. verbigratia si oem hoc est esse
est necessariu et currens est hoc non
sequit ergo currens est analitici non ces-
satio. Hic non sequitur omnis deus est et
sp fuit deus trius in personis. et auer-
toya cognovit deus ergo cognovit deus
trinus in personis. vel etiam non sequitur
sortes ignorat primam materiam vel non ha-
sciam de prima materia et oem prima ma-
teria est natura. ergo sortes ignorat na-
tura. vel ergo sortes non ha sciam de
natura et si est ita sicut multi ponunt
sci qd lumen solis magnitudo et figura. et
videre possem lumen solis qd non videtur
solis aut lumen magnitudine vel figura
ut qd mihi apparet pto vel qd percepio
vit ante oem solis. Hic tamē dicit acsi
aut termini qd ab homini verbis aut geneti-
cipito reguntur pcedant ista verba vel
participia tunc non restriguntur ad ap-
pellandu illas rationes vel illas conce-
ptus. ¶ Decima materia conclusio omni
propone data de aliquo terro distribu-
to sive recto sive obliquo sive horum illio
gism⁹ accipiendo in minori proposito de
sub illo termino altum termini nulli ne
supponitio materialis. Quidetur mihi qd
hec conclusio tener ex natura vel ex co-
ditione distributio et est manifesta id
circo qd intelligitur per nomine distribu-
tio. Et isti syllogismi sunt tanq; perfe-
cti sicut eēne syllogismi facti in prima fi-
gura ex teris simplicibus et rectis. id
etiam ad primam figuram qd reduci secun-
dum multitudinem quia directe et imme-
diata tenent per naturam seu per condi-
tionem distribuentis et supponentis sub
terro distributo et excepto que postea
est de supponitio materiali non obstat co-
ditioni in nature distributionis qd non
est signus distributio id operari qd acci-

pirur si proprie materialiter qd opera-
retur si significatio sumeret. Hic enā
exceptio de appellatione rōtō vel conce-
ptus qd. nō obstat conditioni et nature
distributionis qd termin⁹ non distribut
is et similiatice si est quādā additio vel
determinatione subiecti intellectu vel
designata per conditiones illorū verbo-
rum verbigratia si dico sortes non cog-
noscit pma materia iste termin⁹ prima
materia non similiatice distribuit. vñ
non sequitur ergo natūra pma materia
cognoscit ad explicandum sensu ppro-
posito sic sortes non cognoscit pma materia
sortes nullā materiam pma cognoscit
secundum rationem scdm quā dicit pma
materia iste cui erat sensus illius ppo-
sitionis iō sumas sub distributione qd
natura est prima materia et cōcludes er-
go sortes naturā non cognoscit secun-
du roem fui quā dicit pma materia. Hic
mīlē si dico auertoys nō cognovit deus
trinus et omnis deus semper est et huius et p-
nus. non sequitur ergo auertoys nō cog-
nouit deus. si solis sequitur ergo nullū de
omni auertoys cognovit fui roem scdm
quā dicit deus trin⁹ pnuus etiā dicit fuit
exceptio de appellatione certi distributionis
autem vim et conditione distributionis
qd si fieret supponit sub termino distributo
pro tempore pro quo distribuebat modo
pnuus dico valebit syllogism⁹. ergo pre-
dicta non impeditur decimā tertiam con-
clusionem si facit adhuc qd cause summa-
mus minorē sub maiori et cause infera-
mus conclusionē dico ergo qd sequitur ma-
nifeste b. est omē. a. et. c. est. a. ergo b. ē
c. vel etiā c. est. b. Hic sequitur homo
oem equū videt brunnellus est asin⁹ bā.
ergo brunnellus videt. Et insister catulus
hōis asinus currat sortes est homo. et
go sortes asinus currat. Hic terra est
circundata cū spēa celesti orbis luna et
spēa celestis. ergo et c. Et similiter fui
predicta regis quilibet equus currat
brunnellus est etiam regis equus. ergo
brunnellus currat. ¶ Dēcima quarta co-

clo ob p̄p̄e affirmatis ex teō recto da
ta q̄dēq̄dā affirmativa cōnectans suble
ato recte vel oblique sumpto eodē mō
obcladi p̄tē cōnecti p̄dicato si nō obcler
aliteras ipsas aut appellatio rōnis. Lā
hui⁹ concionis est q̄ si hec illi est idē oē
q̄b h̄s aliquā attributionē ad hec habet
eandē ad illud verbū ḡfa sedetur oīs hō
currit hōlem tuvides ergo currentē tu
tu vides. H̄s sequitur oīs equus est nu
ger tu habes equū in stabulo. & tu h̄s
magis in stabulo. H̄s omis alīn⁹ cur
rit hōla est alīn⁹ ergo hōla est currēs.
H̄c enī s̄illogisavit aristoteles primo
p̄work. oīs sophia est disciplina boni est
sophia ergo boni est disciplina. Tamē
apparet alteratē temporis. non sequitur.
oīs equ⁹ currit equū habuisti in stabu
lo ergo currentē habuisti in stabulo q̄
sorte minor ē vera nō p̄o aliquo equo
p̄o qđō distributus erat in maiori ille
termin⁹ sed p̄o alio. H̄t iī p̄ regulam
idēpartis cogere l termin⁹ p̄o eodē ita
re in malo sicut in minori tunc ēēt bo
sus s̄illogism⁹ ut oīs equ⁹ currit et tu
habes aliquā illorū equorū & tu habes
aliquā currentē. H̄s appellatio rōnis
p̄ s̄illogism⁹ spedire q̄ non sedēt corru
scus est veniētu cognoscis corruscum
ergo tu cognoscis veniente. sequitur
ergo veniente tu cognoscis. q̄ Decima
quines conclo. in quaconq̄ p̄pone p̄lo
ponit⁹ termin⁹ obliqu⁹ si veamur eo
ut subiecto et residuo ut p̄dicato valēt
in qualib⁹ figura s̄illogism⁹ valēt ex ter
minio. Lā eīs quā mulei ponit⁹ q̄ fī
teritatē ille terminus obliqu⁹ est suble
ctū propōs et residuū est p̄dicari et si
non est ita sicut iti ponit⁹ et oīs talis
xp̄d equalis alteri in qua rectugloco il
ius obliqui sumpusponit⁹ subiect⁹
et residu⁹ p̄dicari sc̄dm resolutionē
alias dicram. verbigrā hec p̄p̄o alīn⁹
currit equaliter isti hō curios est alīn⁹
currit. Iō s̄illogisari p̄ de una sicut fie
ret de alia et Iō in p̄e figura vel ad ei⁹
alīn⁹ dicitur est s̄illogism⁹ sic cuiuslib⁹ hōla

affinis currit. sortes est hō ergo sortis
affinis currit. Et in secunda figura sic
cuiuslib⁹ comitis equus currit nulli⁹ cō
ricti equus currit ergo nullus clericus
eg comites. In tercia figura cuiuslib⁹
hōla affinis currit cuiuslib⁹ hōla equ⁹ am
bulat ergo aliquā cui⁹ equus ambulat est
cuius affinis currit. Si Decima figura cō
clusio formas p̄p̄o yp̄oherica dē dī
istributio aliquā p̄dicamenti in prima
carthagorica est de eius relativo. Iī sc̄da
carthagorica de om̄is terlo sumpto sub il
lo de distributio respectu eiusdē qđ et
attribuebam⁹ potest concludi⁹ relatio
attribuebat tales p̄p̄oem qđcūl dī
mī illud comedisti vel tale quātūsc̄b̄os ē
sortes tantus ē plaro vel tale qualecū
qđ emisti tale comedisti vel tale qualecū
cunq̄ sortes se h̄t ad plarōne taliter lo
hānes se habet ad roboratum vel tales
vbiq̄s s̄of legit ibi plaro audie vel ta
le qđcūnq̄ rex trascitur tūc seruit et⁹
tremūt. Voco p̄p̄oem yp̄ohericā quātū
yp̄ohericas et credo q̄ sīs versū et alit dicunt
eas eē carthagoricas iīhabent p̄p̄o
q̄atēt ad yp̄ohericas et ad metractā
sem de p̄fītis cap̄ non est quō illū evocē
tur et volo eas ad placitū vocare yp̄o
hericas relatuas. et hā conuenit sōn
sensu⁹ et de localibus et temporalibus
q̄ sunt yp̄ohericas et ratio eadē est de
aliis unde sicut aliquā expōmō in talibus
p̄p̄oib⁹ q̄stewū seu distributū dī p̄
dicamentis quantitatis vel qualitatis
vel subiecto cum suo relatio ita qđcū
expalo hec abo de p̄dicamento vbiq̄s qđ
verbī gratia sicut dico qualiscūnq̄ est
sortes talis est plaro et quātū⁹ est sortes
tantus est plaro et q̄ sortes est h̄t
plaro est. ita dico vel dicere possum vbi
cūq̄ est sortes ibi est plaro et q̄n h̄t tūc
ilē s̄illor sicut aliquādo ex p̄mō q̄stiu⁹
quantitatis et qualitatis aut subiectic
et subiecti ligō relatuas seq̄ facio dī p̄
dicamento vbi v̄l quando verbigrā sicut
dico sortes est quod p̄p̄o est et sortes

est quare aut qualis plato est ita dico
sortes cui qm & ubi plato est ergo vnde
par est ratio qd oea vocatur hypothetica
aut oea categorica Et est notandum qd
sicut in info idiomate habemus questi
us cum suis relativis appropriatis predic
mentis substantiae quatenus artis qualitatis
ita force greci habebant de aliis predica
mentis et possent nobis sponte et forte ele
vatur hoc eot questionis quod autem et
qualiter se habet non est nichil apostoli
cora de hoc sed solum qd si sine qm leua et
similiter certiora relativis appropriata
predicamentis utrum proprio erit in eis
vera. Et videtur mihi qd illi illogismi
venient ex via ei condicione distributionis
et relationis Nam ppter distributione
qd distributius predicamento appropiatu
distribuit predictam in omnes terminos
simpliciter supponens non quibus eorum
potest sumi sub eo Et relativus idem
sibi correspondet designat illud qd
sibi attribuit posse attribui qd sub illo
distributione sumitur ideo videtur mihi qd
tales illogismi dicendi sunt eanq; pfect
ei ex qd nols. Et est notandum qd illi sibi
gismi valent qualiterque sunt causa ego
rice ex quibus ratione relativa eodo
natur. Sequitur qd qualiterque sortes
est ratio plato est sortes est albus ergo
plato est alb. Similiter quantoque
tu non video causa ego non video bicus
bicus tu non video ergo bicubus ego no
video. Similiter sequitur qd quantoque sunt
sortes tunc non sunt plato heri sunt sort
es ergo heri non sunt plato. Similiter
sequitur ubique non est sortes ibi non est
plato in ecclesia non est sortes ergo in ec
clesia est plato. Nec oparetur qd in hinc
filio gismis seruentur illdem casus nam
babus categoricis prima hypothetica
sumitur sic arguere quantoque tu video
ille est albus iohannem tu video ergo
iohannes est albus. Similiter quanto
concepit mensura causa tu potes mes
surare bicubus est mensura ergo bicus
bicus tu potes measurare. Sic enim filio

glossae atque tales sibi pertinet. Sicut
cibus est disciplina hoc est genere boni et
disciplina ergo bonum est genus. Non can
dum etiam qd in hoc illogismo medio
peccante sunt ampliatio sine et am
plior non distributo coadiuvum? minos
amplia sine ex mino amplio concludunt
distributio non ei sequitur qd quid est mo
tus illud non est vius homo est motus? et
go homo non est vius nec sequitur quicquid
est vius illud non est mortua ois homo
est vius ergo nullus homo est mortuus.
Precauende sunt etiam a pte predicationi ap
pellationes temporum formarum vel ratio
num qd non sequitur qua ecclias emulsi ra
le comedisti emulsi crudus ergo comedisti
sibi crudus Nec sequitur quicquid tu cognos
cis ego illud cognoscio tu cognoscis ma
teria ergo ego cognovis materia quia
foris possibile est qd materia cognosco
et non cognosco materia. Decimasept
tima conclusio in predicto modo arguenda
. s. qd distributius predicamentorum et certi
relativus non sibi sub distributione unius
predicamenti sumere terminum alterius p
dicamenti p: erit a parte subiecti sub di
stributio sub. tunc p: sumi termini
alterius predicamenti illius p: ratio p:
habebat. Non enim sequitur qd cunctus cur
rit tantus disputat sortes currat ergo
sortes disputat. vel alios currat ergo
alios disputat. tunc bene sequitur quicquid
tu video ego video albus tu video ergo
albus ego video i: non sequitur ergo video
albus et i: est non sequatur sic qd quid vidi
si illud tu video albus vidi ergo albus
video apud te enim impedit hanc etiam
sufficiat quare sub distributione sub
p: sumi termini alterius predicamentorum et
non exverso est qd relativus substantiae de
signat idemperare simpliciter relativa ac
alium predicamento: non designat
idemperare simpliciter sed solum similis
enam est equilateralis vel eundem locum et
Proprio affirmatio qd quid sumit sub di
stributio designat etiam idemperare illi
enam pte quo subiectum suppedit ad id

pro quo predicatori supponit de quocumque
predicando sine termini multe sive spallientes
essent dicere de isto modo sillogi-
sandi quarti scrupulosam performatio-
nem diligenter indistinctus removet.
Decima octava conclusio. in aliis figura-
ri ex ambabus affirmatis et ceteris ex am-
babus negatiis sequitur conclusio negati-
va variatio modi penes finitus et infinitus
in hac conclusione dicitur obseruari quod me-
diun sic distributum saltus in una premis-
serum et quod conclusio universaliter vel particulariter directe vel indirec-
te in modi loquendi collectu vel secundum
tunc collectu sicut determinatio fuit in figura
septima et octava conclusiobus. Quia
conclusio est quia pro quoque supponit
terminus finitus pro illo non supponit in
finitus. Et pro quocumque non supponit
finitus et secundum id necesse est illa dici
non eadem quibus affirmatis consurguntur
termini finiti et ipse infiniti. Per quod
ex affirmatis sequitur negativa deinde
cetera et negativa sequitur negativa. quia
vel tertius termino: si aliis eorum
finitus supponit pro aliquo vel aliis co-
rum pro nullo supponit. si aliis eorum
pro nullo supponit tunc manifestus est
quod conclusio negativa erit vera. si autem
ex primo aliquo supponit tunc impossibiliter est
quod pro eadem negantur de eius termino:
finitus et terminus infinitus. ideo necesse est
eos pro diversis supponere: sic adhuc
conclusio negativa erit vera. Adhuc ad
malum est evidenter dicens conclusio declarat
seorsum in tribus figuris primo dico
hunc esse bonum si logismus aeternus est b. et a. et e. et c. est
non b. ergo omnia c. a. non est. et quod non de-
bet concludere ergo nullum c. est a. quia in
primitu: a non erat distributus dictus
sillogismus probatur quia ex opposito conclusio
est malorum sequitur oppositum
minorum quoniam contradictionis conclusio
nisi est quoddam. e. o. a. est. ad quod sequitur
quod a. est c. et c. sic omnia a. est. c. omnia
b. est. a. ergo omnia b. est c. ergo per con-

versione quoddam c. est b. Et hoc repugnat
dime mlo: i. dico enim quoniam in d'cto illi
logismo poterat concludi conclusio indi-
recta talis ergo quoddam a. non est. c. quia
statim manifeste ex opposito conclusio
nis et maiorem sequitur oppositum mlo
ris et hoc est quia c. est distributum in
minoru propositione. Sicut in secunda figura
bonus est sillogismus sic omnia b. est
a. omnia c. est non a. ergo nullum c. est b.
probatur quod ad illa minorum omnia c. est no
n a. sequitur hoc nullum c. est a. et ratiocinatio est illi
logismus bonus sine variatione medii
per finitus et infinitus. Similiter in tercia
figura sequitur omnia c. est a. omnia no
n c. est b. ergo quoddam b. a. non est. probatur
quia minorum conuersa sic prima figura
probatur et per impossibile quod contradictionis
conclusio est aeternus b. omnia a. est ad quod
sequitur quod omnia a. est omnia b. et quod ad
omnia c. est a. sequitur quod omnia c. est aet
ernus b. et hoc repugnat mino: i. Deinde enim
declaratur quod ex negativo sequitur ne
gativa. primo dico quod utrumque est bonus nullo
gloriosus nullum b. est a. nullum c. est non
b. ergo nullum c. est a. quod ex opposito con
clusio et malum sequitur oppositum
minorum sic nullum b. est a. quoddam c. est
a. ergo quoddam c. non est b. modo hoc con
clusio repugnat primo minorum supponen
te quod c. est sequitur enim c. est et ipsum
non est b. ergo ipsum non est b. sed ista
c. est non b. contra dicere manifeste primo
mino: i. suppositione autem producta hanc quod
c. est habetur ex positione contradictione
primo conclusio si non sit ampliatio
sequitur tamen si non sit ampliatio
quoddam c. est a. ergo quoddam c. est
ex hoc apparet statim quod in secunda
figura sillogismus est bonus sic nullum
b. est a. nullum c. est non a. ergo nullum
c. est b. quia conuersa malorum sic prima
figura. Similiter in tertia sillogismus
est bonus sic nullum b. est a. nullum c.
est non a. ergo nullum c. est b. quia
conuersa malorum sic prima figura mino
re revertatur prisa figura et illa uniuers

Sales negative sunt convertibiles item
pliicit nulli apliatio prohibeatur. Et est
notandum quod sepe verumur tali modo ar-
guendi si non noscamus formam eius.
Sed enim arguitur sic quod non est alia
non est hoc lapsum non est alia ergo lapsum
non est hoc et non valet iste modus ar-
guendi de forma intelligam? meo enim
sumi universaliter et si sumat uniuersaliter
tunc eadem equaliter illi nulli non animal
est homo et est eadem manifeste illogismus?
In prima figura medio variato penes his
nihil et infinitum. Decima non a con-
cluso ex maiore affirmativa et minorie
negativa in prima figura medio variato
penes finitum et infinitum sequitur conclusio
affirmativa supposita constantia tertio
tertiu negative. Et sicut in tercia figura
ex una affirmativa et una negativa que
cunq; fuerit affirmativa si in secunda
figura sic nihil sequitur. A causa est quare
vi in prima figura quod ad minorie que est
negativa sequitur affirmativa variato per
dictum penes finitum et infinitum supposita
constantia tertiorum et tunc erit illogismus?
In tertia figura de modo non variato,
et consimilis ea est in tercia figura scilicet
quia ad negativam eius constantia termino
rum sequitur tecum. Sed non valet in secunda
figura patet quia omnis hoc est animal et
nullus animal est non animal et non sequitur
ergo nullus est homo. Et sic finit ter-
tius liber.

Dissequenter determinabili-
mus in hoc quarto libero de
illogismis ex propribus moda-
libus. Et primo notandum est quod
modalis sitque sunt apostolus
et aliq; dicitur et in omnibus diuinitate
de necessario vel de possibili subiectu am-
pliatur ad supponendum pro his quod patitur
nisi prohibetur ampliatio quod hanc addicio-
nem quod est apposita subiecto. Ille er-
go in quibus dicta additio non apponit
vocatur simpliciter de possibili vel
de necessario sed illae in quibus dicta ad-

ditio positior vocantur de possibili vel
de necessario pro his que sunt. Notandum
est etiam propter mutationes quod in illo
rebus consuente distinguere proposites de
inesse vocans aliquas de inesse simpli-
er alias de inesse ut illae. Et non capiat
hic simpli- nesci ipsius; describitur sedo
topicorum vbi vis ampliatur dico quod sine
additione dico. Sic enim fortis est currere et
de inesse simpliciter quia sine additione re-
rum est dicere quod ipsa est de inesse. Sed
aristoteles per propositionem de inesse ampli-
tacedit propositioni de inesse quod est necessaria
ria. et per illa de inesse ut nesci incedit illa
lam de inesse que contingit sic ergo co-
nsiderandu est quod cum propositione de inesse ut nesci
sit simpliciter et absolute sermone lo-
quendo de inesse non tenet gratia forme si pos-
site inveniri in illanu in proprie de inesse
ut nesci quod si simpli- loquendo non sit for-
ma ita possibile est quod erit bona et formalis
ex hypothesi. et suppose hoc est quod illa de
inesse sit de inesse ut inesse simpliciter. et ne
cessaria. Et est notandum quod illogismo ap-
ponere dicere hypothesum id est ostendo si
ponere unam compositionem de necessario loco
illius de inesse verbigratia id est virtualiter
ad illogisandum et ad verum vel falso dicere
dum dicere quod hoc est animal cuius suppose
et proprie illa sit de inesse simpliciter et ex
primere hoc est necessariu homo est animal
Notandum est etiam quod quis aristoteles
et explicando videatur ponere tales pro-
positiones eamque veras omnis homo de ne-
cessitate est animal et de albo necessitate est
non est nigrum nisi est albus. et exemplaris redi-
citur verificatio quia simpliciter illae pro-
positiones sunt falsae esse enim quod potest
non esse potest non esse animal sed hoc ut so-
tes vel pli- potest non est. ergo hoc potest
non esse animal et hoc contradicte dicent
quod omnis homo de necessitate est animal sicut
est de albo quia albus potest fieri nigrum
Ut si hec propositio sit necessaria equus est
animal credetem quod non loquendo sit possi-
citer de propositione necessaria quod deus pos-
set simili adimpliare oculos equos et hoc.

nullus equus est. Ideo nullus equus est si
est alia et sic sita est falsa equus est anti-
mal. Ergo ipsa non est necessaria. Nam
quoniam tales possunt concedi necessitate
necessitate conditionali vel temporali se
etiam tales expositioes quod omnis homo
de necessitate est alia si ipse est et quod
omnis homo de necessitate est alia quod ipse
est. Dicendum quod aristoteles credit tales
esse simpliciter necessariae quod opinabat
eternitatem mundi et naturam uniuersalem
non posse permittere quod aliquan-
do nullus esset equus per casum et verbi
est quod non est possibile per actiones natu-
rales quales sunt super miraculo super
naturali quod aliquis nullus sit equus nul-
la terra nullus ignis. Naturaliter secun-
dum loquuntur capitulo tales tantum necessa-
rias equus est animal ignis est canthus
ad istum sensum quod non est possibile per na-
turali effigies miraculo illas falsificare et sic in posteris talibus tantum necel-
laris hec est ergo per initus supponant
et consequenter ponuntur conclusiones.
¶ Prima conclusio in omni figura ex am-
babus de possibili vel de contingenti com-
positis nihil sequitur. Si et ambabus
compositis de necessariis vel de vero se-
quitur conclusio composta de eodem modo.
Hec conclusio intelligitur attendendo si-
guras et modos quatuor ad dicta non qua-
rum ad totales propriae et quod tales pro-
positiones sunt de modo affirmato et af-
firmative quatuor forte sunt de dicto ne-
cessario tunc causa conclusionis est quod dic-
tum fuit prius quod neutra premissarum
est totale abs in sillogismo si copulativa
composta et duabus premissis est totale
aneccedens modo omnis copulativa co-
posta ex veris est vera et omnis consti-
tuta ex necessariis est necessaria; in alii
qua est constituta ex possibilibus que est
impossibilis verbis: sed hec est consequen-
ta ex possibilibus omnibus homo currit et
tamen est possibile si ergo ab omnibus sunt
necessarie totales omnis est necessaria; ideo
opus conclusionem esse necessariam si formet

et ita de vero sed si ambe sint esse sunt pos-
sibile non poterit hoc oportet totale abs
esse possibile ideo nec sequitur quod sequitur
sunt possibile verbigratis non sequitur hec est
possibile vel contingens ne currere est equus
et hec similitudine omnis homo est currere ergo
hec est possibile vel contingens omnis homo est
equus quoniam promissa sunt vere et conclu-
sio falsa. ¶ Secunda conclusio in omni sillo-
gismo et composta de necessario vel de
vero vel loco illius de necessario capere
vnam de possibili de dicto contradicitione
et loco illius de vero capere vnam de s. Mo
de dicto etiam contradicitione. Est quod ille
qua si expollentes se consequitur quod
dicto est falsum quod si una dictio
narii sit necessaria quod alia sit impossibilis
et ex duabus si una sit vera quod alia sit fal-
sa et ex duabus sit ergo est bonus sillogis-
mus. Possibile est quoddam b. non est a. et
possibile est quoddam c. non est b. ergo im-
possibile est quoddam c. non est a. Similiter
quod ad illam de veritate sequitur dictum eius et ad
illam de falso sequitur contradictionem dic-
ti sui ideo est bonus sillogismus. Falsum est
quoddam b. non est a. et falsum est quoddam
c. non est b. ergo omne c. est a. ¶ Tercia
conclusio in composta de scitu de opinatio-
ne dubitato et sic de conditionibus modis no-
naturae sillogismus. Non enim sequitur de hec scitu a.
est scitur a forte et de c. est scitur a forte
ergo omne c. esse a est scitur a forte quod
utrumque sit forte ab eo in forte non ob-
tinatur eas in sillogismo nec precepit quod
illa tercia sequitur et eius non est dimittam
laus de modalibus et loquens de divisione et
quoniam loquens de illis de possibili v. de
necessario ego in eadem solu de habebus
modis affirmatis quoniam habent nega-
tionem cadentem super dictum. Eiusdem est
opus quod ppter expollentes si sit determinata
sit de illis scitis erit determinatus de haben-
tibus modis negati loquar etiam scitis de
conclusionibus directis et sum eadem mo-
dus loquendi formatis quod determinatio
de his scrupulos consideratore possum
facilius studere de aliis. ¶ Quarta co-

cūllo in pīa figura vī sī filologismus
ex ābabus de necessario vel de possibili
aut vīa de necessario et alia de possibili
aut concōlōe talis modi qualis ē malo
¶ Ec sunt manifesta per dīctū te om̄s vel
de nullo et sunt oīs filologismi pfecti vel
quās sp̄fecti. Si ēl malo: ex pīcte ex
primatur y disjunctionē hūtus verbū cīt
ad hoc verbū potest rīc si malo: fīat de
possibili ēre manifesta sumptu sub dī
stributione maioris si gūt malo: fīat de
necessario adhuc idē redit q: ad illas de
necessario sedetur illa de possibili. Et cuī
in dicta cōclusione dīctū vel dicta post vī
sī ego q valere intelligo non qd valere
in om̄bus cōbinationib⁹ sī qd valere i
obus modis q positi fuerū valere de in
esse ¶ Quāta cōclusio in sc̄da figura ex
ābabus de necessario vel vīa de necce
sario et alia de possibili vī sī filologism⁹
ad conclusionē de necessario. sī ex āba
bu de possibili n̄xīl vī filologism⁹ qd
valeat ex ābab⁹ de possibili manifestū
est q: in his terīs cīcare deus pīma cī
cōclusio negatiua cēt falsa et i his terīs
currere hō equis cōclusio affirmativa
est falsa et sīnt media cīcare et currere
ergo nec pōt sequi affirmativa nec pōt
seq̄ negatiua gratia idēme. sed qd sequi
tur concōlō de necessario vī abab⁹
ex ābab⁹ de necessario pbat q: seq̄ ex
maiorē et opposito conclusionis sedetur
oppositū minoris qd apparet per cōclu
sionē pcedēti si filologimi hō:mentur.
¶ Sc̄da concōlō in terīa figura tēmp⁹
et ābab⁹ de possibili sedetur concōlō de pos
sibili et ex ābab⁹ de necessario cōclusio
de necessario et ex vīa de necessario et al
terīa de possibili sedetur cōclusio modi si
nullis modo magis. Tocum patet per
filologismos expositiōis quoniam i mo
di affirmatiuis si ambe sine de possibi
li sequitur manifesta talia conclusio qd
potest ēse. b. potest ēse. a. et ēse. c. mediu⁹
i modo sequitur vītra quod potest ē
se. b. potest ē. c. et ergo. b. potest ēse. a. et

in modis negatiuis sequitur ista concō
sia. quorū pōt ēse. b. potest non ēse. a. et
quo sedetur ergo. b. potest non ēse. a. et
si ambe sine de necessario tunc in modis
affirmatiuis sequitur quod necesse est cī
se. b. necesse est ēse. a. et ēse. b. necesse est ēse. a.
¶ Si vero malo: sic de necessario et mi
no: sic de possibili sedetur in modis affir
matiuis quorū potest ēse. b. necesse est ē
a. idem. b. necesse est ēse. a. Et i modis ne
gatiui⁹ sequitur quod potest ēse. b. necces
se est non ēse. a. idem. b. necesse est ēse. a.
Si autem malo: sic de possibili et maior
de necessario tūc sequitur manifesta in
modis affirmatiuis quod necesse est ēse
b. potest ēse. a. idem. b. potest ēse. a. Et in
modis negatiuis sequitur. quod necesse
est ēse. b. potest non ēse. a. idem. b. potest
non ēse. a. Item točū pbat per īposi
tive quā ex opposito conclusionis et mi
no: et q: multa dīctiū subiectū i illis
de possibili vel de nece. Tatio sepe re. trīn
gad supponendū solum pro his q: sunt
iō cōsequenter ponam de hoc concōlōnes.
¶ Septima conclusio restitūgendo pro
positiones de possibili vel de nece. Tatio
per quod est in pīma figura maiorē ext
hente de necessario vel de possibili valeat
filologismus si mino: sic de necessario. Is
non vīlet si sic de possibili vīco re. i cō
tionem per quod est quando propositione
sic formatur quod est b. necesse est ē. a.
et quod est b. potest non ēse. a. et hoc
est dictu⁹ q: in pīpositiōib⁹ de necce
sario vel subiecta ponatur supponere
solum pro his que sunt. ergo si maior sic
de necessario ēre manifesta iūped sub
distributione maioris verbigratia si dī
co omne quod est. b. de necessitate est. a.
et omne. c. de necessitate est. b. ergo nō iū
nō sub. b. nō ca que sunt b. quia omne
quod de nece. sitate est. b. est de facie. b.
et semper est. b. et constat q: propositioni
bus que sunt b. distributatur b. in me
iori propositione. Et ex hoc facta sunt

scitur et q̄ datus maior sit restrictio tñ
si minor nō restringatur cōclusio poterit
inferri sine restrictione sed si minor
restringatur cōclusio d̄i restrixi si con-
cludatur vñiversalia ne s̄t processus a
minore amplio ad magis ampliū distribu-
tum. Si autem minor sit de possibili nō
erit debita sumptio sub distributione
majoris restrictio per quod et ideo non
valebit sillogismus. Non enī sequitur nō
q̄ est lucens necesse est esse aliud alba
et ola luna potest esse lucens ergo r̄ē.
Similiter non sequitur omne quod est
currentis potest ridere omnis equus potest
et currentis ergo r̄ē. Q̄ Octaua conclusio
in secunda figura p̄missis restrictis q̄
q̄ est ex ababus de necessario vel una
de necessario et altera de possibili sequitur
conclusio de possibili vel de inēcē restri-
ciis per quod est sed non sequitur conclusio
de necessario q̄ non sequat conclusio
de necessario patet q̄ omne q̄ est plan-
eta super nostrū emispheriū necesse est
esse solem et omne quod est planetas lu-
cens sub nostrū emispherio necesse est nō
esse planetam lucentem super nostrū
hemispheriū quoniam præmissa in casu na-
turaliter possilit sicut vere et conclusio
est falsa carmen bene sequebatur ergo
nullum quod est planetas lucens super
nostrū emispheriū est planetas lucens
super nostrū hemispheriū r̄ē. Ad hanc
conclusionem sequitur conclusio d̄i pos-
sibili nūlā quod est b. est a. ergo omne
quod est b. potest non esse a. omne enī
quod non est a. potest non esse. a. ideo
sicut loquebas dicas conclusio de inēcē
ut sequitur et de possibili, q̄ autem di-
cta conclusio potest probari per proposi-
tione quia ex maiore et opposito cōclu-
sione sequitur oppositum minoris in
mittente de necessario et de inēcē sicut
patet videbatur. Non conclusio.
In tercia figura p̄missis restrictis per
quod est si utrāq̄ sit de necessario vel
de possibili sequitur semper conclusio
de necessario modo similis maioris. I.

rum potest esse notum per sillogismos
expositos et per impossibile. carmen
notandum est q̄ si minores de possibili
conclusio nō d̄i restrixi per quod est
quia minores extremitas non erat restri-
cta vel non restricta quia sicut dictum
fuit omne quod de necessitate est. b. de
facto est. b. unde licet non sequatur cre-
ans necesse est et deum ergo cōfessus
deus carmen sequitur ergo ipsum ē deus
Q̄ Decima conclusio in prima figura et
maiore de tressē et minori de possibili
nūlā valit sillogismus gratia formeva-
let et maiore de possibili et minore de
inēcē valit sillogismus ad conclusionem
de possibili particularem non ad vñis-
versalem. Prima pars conclusionis pa-
ret quia si omne currentis est equus et
omnis homo potest correre non sequit
ur q̄ homo potest ē equus. Similiter
si unum christum est deus et omnis pri-
ma causa potest creare non sequitur q̄
prima causa potest non ē deus. q̄ autem
ex maiore de possibili et minore de inēcē
sequitur particulare de possibili
manifestum est si maior explicitate expo-
natur erit enim sillogismus perfectus
per evidēcē sumptuonem sub distri-
butione maioris ut oī quod est vel potest
ē b. r. c. est. b. ergo illud c. potest ē. a.
et eadem modo est si maior sit negata
de possibili et si maior sit restricta per
quod non est minor erit cui tens sillo-
gismus sed quod non sequatur conclusio
vñiversalis patet q̄ omnis luna p̄t
ē insimus planetas et omnis planeta lu-
cens super nostrū emispheriū est luna
ponat non sequitur ergo ola planeta lu-
cens super nostrū emispheriū p̄t esse in-
fimus planeta conclusio et est falsa quia
si exponatur q̄ distributione duobus verbis
est ad hoc verbo p̄t erit manifesta de
sole qui p̄t ē planeta lucens super no-
strū emispheriū et non p̄t ē insimus
planeta. consimiliter instabat contra ce-
lare ponendo loco p̄dicte maioris af-
d. iiii.

Affirmatio sit negatiua ois luna potest
non et sol et causa quare non sequitur os
casio universalis est q: minor extremi
tas magis amplius in conclusione & in
extremo proprie et a min⁹ amplio sumum
cuius distributo ad magis amplius distri-
butus non valens sit. Scilicet est si qd
minor propo & conclusio formarent per
qd est ita qd verobq: prohibet ampliatio-
nem et in barbara et in celarent pote in
ferri sclo universalis est eten syllogismi
sicut si minor non est formata qd
est tunc modis ampliatus possit in modo
affirmativo spedire oem conclusionem
restrictam per qd est non et o: sedetur mor-
tali potest vivere antea est mortuus
ergo d est antea pote vivere si i minor
negatiua non impediret conclusio restric-
ta sic propter hoc qd subiectu conclusio
nis pro nullo pote supponeret ipsa ex his
negatiua non min⁹ est vera sicut autem
affirmativa non est vera. ¶ Indecima
conclusio in p:la figura et maiore de i
et ex minore de possibili et semper sillo-
gism⁹ ad conclusionem de possibili et p:lo
est ita q: maior: sic necessaria sicut vi
xi pauc id significat qd hoc qd dico illa
de inde est necessaria ei per hoc qd dico
confuerit aristoteles dicere ipsum esse
de inde simpliciter. Tunc ergo probatur
conclusio quia ex opposito conclusionis
et minore sequitur p:positio supponit sic
et sillogism⁹ sit hoc sic necessaria o: d.
est a. et o: c. pote et b. ergo o: c. pote et
a. tunc ex opposito conclusionis et maiore
erit talis sillogism⁹ quoddam c. necessaria
est non et a. o: c. pote et b. ergo quoddam
b. necessaria est non et a. iste sillogism⁹ est
bon⁹ per iuxtam conclusionem et eam
conclusio non stat sic necessaria prime
maioris quod sic parebit hec propo qd
dam b. necessaria est non et a. pote habere
tres causas veritatis prima est. q: a vel
b pro nullo supponit et tunc prima maior
dicta qd omne b. est a. erat falsa. id non
erat necessaria. Secunda causas veritatis est quod
aliquid est b. et ipsum necessaria est non et a.

et sic adhuc illa est falsa omne b. est a.
Tertia causa veritatis qd aliquid pote est
b. h. non est b. et ipsum necessaria est non
est a. tunc ponatur qd illud fuit b. ex quo
possibile adhuc ipsum non erit. a. adeo
tunc illa est falsa omne b. est a. ergo ipsa
non erat necessaria si forte est vera. Si
militat dico qd negatiua est bon⁹ sillogis-
mus sic hec sic necessaria nullus b. est a
et o: c. pote et b. ergo o: c. pote non est a.
q: ex opposito conclusionis et maiore, co-
clugetur conclusio qd non poterit stare et
necessitate maioris sicut dicebat b. mo-
dis affirmatis hoc enim conclusio quoddam
b. necessaria est et a. non stat sic necessaria
si illius nullus b. est a. ¶ Duodecima co-
clusio in secunda figura non valens sillo-
gismus gratia forme et una de possibili
li et alia deinde isti et hypothesi si illa de
inde sic necessaria est qd ad conclusionem
de possibili si maior sit de inde et non est
si maior sit de possibili. Ad probandum
qd nihil valens gratia forme sive maior
sit de inde et minor de possibili sive ecce
verso possum⁹ instare contraries modis
in ultius certo lucere luna in hi⁹ planeta
et sic sp: lucere mediū est luna et luna ma-
ior: et tunc iuxta infimam planetam n.los
si qualitas sp: et dicta hypothesi maiore
erit de inde probat primo de celare et se
stina q: p: conversione maioris sit prima
figura, deinde oem modi simili p:bank per
possibile q: in cesare et s: felino est mi-
nor et opposito conclusionis sequitur non
sola hec conclusio quoddam qd de neces-
sitate est b. pote et a. et quod per satis qd
sillogismus expiatorius veridigra sit pri-
mus sillogism⁹ in cesare nullus b. est a.
et hec ponatur necessaria et omne c. pote
est a. ergo omne c. potest non est b. tunc
sillogism⁹ ad impossibile sic omne c. pote
est a. et quoddam c. necessaria est et b. signe-
atur ergo illud et sic c. et dicam⁹ doc. c.
potest est a. et hoc i: c. necessaria est esse
b. sequitur manifeste ergo quoddam quod
necessaria est et b. potest est a. et hec conclu-
sio non stat sic necessitate illius nullus

bent a. et similiter in conestres et i be
roco ex minore et opposito conclusio
sequitur hec cœctilio quoddam qd de ne
cessitate est b. pde nouo et a. q non itae
et necessitate statim emine b. et a. Et
sunt alii gismus q vult q autem nichil
valeant alii gismus si minor sit de inesse
licet sit necessaria probat per instancias
quas difficile videtur suenere et ponan
ti q habitatione nostra sit in spora re
cta ita q ols stella habeat a nobis aliqui
orta et aliquando occasum tunc statut
contra cesare et festino quia omne stel
lam possibile est non et super nostrum
hemisferium et omnis stella eleuata su
per nostrum orisonem est super nostrum
hemisferium non sequitur ergo stella
eleuata super nostrum orisonem potest
non esse stella et sic de aliis. Similiter
instatur contra camestres et baroco q
dem stellam possibile est et super nostrum
orisonem et nulla stella ex his sub nostro
hemisferio est super nostrum hemisfe
riuim non sequitur ergo stella ex his sub
nistro hemisferio potest non esse stella
q Decima tercia conclusio temq l mos
di affirmatio et circu figure vs mittio
de ince et de possibili ad conclusionem
de possibili si permitta de possibili sit un
iversalis aut non grata forme et i mo
do negatiuo valet si maior sit univers
alis et de possibili alter non sita con
clusio probatur primo quatenq ad mos
veles et paupi si maior sit universalis
et de possibili ut in daturi felapet
tasi et ferison statim manifesta est q per
conuersione minoris sit prima figura h.
benis maior de possibili per conuersio
nem maioris et conclusio q et per tra
sposicionem premissarum idcirco valet q
hoc modo valent omnes illi modi. Tunc
probatur dicta xclusio quodammodo in
instiles primo si sita de possibili sit
secularis in modo affirmatiuo est in

lancia in his terminis, sol. luna planeta
lucens super nostrum hemisferium et
ita sol maior extremitas et luna minor
extremitas et planeta lucens super no
strum hemisferium sit medius. In omni
enim abutatione premissarum poteris
poni casus q permitti erant vere et sita
hinc in modis negatis si secularis sit o
possibili instans erit hinc recte sol pia
neta lucidissimus et planeta lucens sup
er nostrum hemisferium et sit medius planeta
lucens super nostrum hemisferium. Deinde et
declaratur q modi negatiui non valeant
si minor sit de possibili hinc si univer
salis q nullu creano est de ponatur e
o creano pde et prima causa. non seq
tur ergo prima causi pde non et deus.
q Decima quarta conclusio. Semper in
tertia figura vs mittio de ince et o pos
sibili ad xclusionem o possibili ex parte
si q illa de ince sit necessaria. Hec con
clusio manifesta est qdum ad illos modos
q in precedenti conclo ponebant vale
re sine hypothesi. p hypothesis enim apposita
non sedet. Nam sed felapet datu et fe
riso si habeant minoris de possibili re
ducatur ad tertiam figuram per conuersio
ne minoris qua qdum prima figura se
quebat conclo de possibili et dicas ppo
thesi ad primam figuram q conuersione ma
ioris ad xclusionem q et inspadem pmissarum.
Si hoc modo probatur per impossibile
pmo si maior sit de possibili q et oppo
site conclusio et maior sita secundum ista co
clusio quoddammodo. necesse est non et b.
q quodam conclusio et hec conclo non
stat q necessitate pme minoris q dices
bas o. c. est. b. si vero minor sit de pos
sibili tunc et opposite conclusio sit mi
nore secundum ista conclusio. x. c. necesse
est et a. q quartam conclusio et hec con
clusio non stat q necessitate pme maioris
q dicebat quoddammodo. non est. a. q De
cima quinta conclusio. Si in prima figura
ex maiore de inesse et minore et
cessario non secundum conclusio de necessa
rio nec etiam secundum conclusio de inesse null

In celaret. qd. autem non sequat cōclusio de necessario manifesta est qd. oīs dēvest creans ponatur oīs pīma causa de necessitate est dēus non sedetur qd. pīmam cām de necessitate est non creare. Qd. autem non sequat conclusio de inesse in barbara et dārii. probatur qd. posito qd. dēus mō non est creans non sequitur oīs de? est in dārii et oīm creantē necessē est cē dēus ergo oīs creans est nullus. qd. pīmisse sunt vere et conclusio falsa sīm casum qd. autem non sequat conclusio de inesse. an serio patet qd. ponam? qd. modo luna nō luceat tūc arguit sc̄. Nullus infinitus planeta altus a luna quoddā lucens de necessitate est infinitus planeta noui sed tur ergo quoddā lucens non ē altus a luna qd. cōclusio est falsa et pīmisse. sicut vere quis enī luna nō luceat tamē hec est vera quoddā lucē de necessitate est luna sicut infinitus planeta qd. sequat cōclusio de inesse in celarent probat. Et sicut illogismus sic nullū b. est. a. cīmē c. de necessitate est. b. ergo nullū c. est. a. Nam qd. ad istā nullū b. est. a. sedetur ista nullū quod est. b. est. a. pīmē dīclūsionē pīmī libri. Deinde expōmat mīnor explicata sic oī quod est vel pōt ēē de necessitate est b. et ad istā sequitur qd. oī quod est vel pōt ēē c. est. b. qd. oī quod de necessitate est b. est de facio b. runcius illogismus sic nullū quod est. b. ē. a. oī quod est vīl qd. pōt ēē. c. est. b. sequitur evidenter per dīci de nullo ergo nullus quod est vel pōt ēē c. est. a. et ad istā sequitur ultra ergo nullū c. est. a. ergo hēc conclusio sequatur a principio. Dicendū est iī qd. si minor qd. est de necessario restringeret per quod est tōtē in omnibus modis pīme figure sequit conclusio de inesse quia ad minorem de necessario sic restricta sequitur minor de inesse etiam re stricta sequitur enī quod est b. necesse est esse a. ergo qd. est b. est a. et sic ēē abe pīmisse de inesse. Qd. tēcēma sexta cōclusio ex maiore de necessario ē minore de inesse in pīma figura vīl semp illogis-

mī ad conclusionē de necessario pelcas latē sī non ad uniuersalē. Ita cōclusio probat exponitur seu modificat omni sile vel propōctionalib[er]tate sī secunda pars deinceps conclusionis probat exponeret seu modificabat dicendū est iī qd. bene sequitur uniuersalē de inesse. Qd. tēcēma septima conclusio ex maiore negativa de necessario ē minore de inesse vīl semper in sc̄da figura ad conclusiō de necessario particulaře non ad uniuersalē sī si maior sit affirmativa de necessario vel de inesse non vīl illogismus ad conclusiō de necessario valeret tūc ad cōclusiō de inesse. Prīma pīmē conclusionis ponit cesare et se si uno valeret ad conclusionē de necessario non enī uniuersalē et cā est qd. pīmē cōclusio nē magis de inesse statī sic celaret et per cōversiōnē majoris de festino sic serio sī precedenti conclusionē. Sic probatur qd. nullus mod? vīl si maior sit de inesse qd. iī cesare et festino iīstatū sic nullū certas est dēus ponam? hec et oīs pīmē cā de necessitate est dēus non sedetur qd. pīmā cām necessē est non creare. Similiter in statū cōtra camestres et baroco qd. oīs planeta lucens sūg nostrū hemispherius. Sit declaratur qd. non valeret si maior sit affirmativa quis sit de necessario ve in camestres et baroco qd. omnis pīmā cā de necessitate est dēus et nullū creans est dēus ponatur non sedetur ergo creantes est non esse pīmā cām. qd. autem dīci modi valeret ad conclusiō de inesse pīmē qd. ad istā de necessario sequitur semp illa de inesse nī si in casu qd. esset variatio solus probabis que possunt. sī iste casus non impedit veritatem conclusionis negatiue de inesse sic dīci est de cōclusiōne. Qd. decima octaua conclusio in tercia figura vīl sī illogismus ad conclusionē de necessario ex maiore uniuersali de necessario ē minore de inesse. sed de maiore ex inesse non valeret ad conclusionem directā de necessario et sic etiam ex maiore de necessario si sit particularis pīmā pīmē cōclusio nī esset in omnibus modis manifesta

der filologismos et postulatioꝝ. s. in vari-
et in seleton variis et sc̄itioꝝ. Et cum
posset probari quia et opposito conclu-
sione et minore opposito maioris p̄ de-
cimam conclusionem si nō valeat ad co-
clusiones de necessario majori ex parte de
inesse p̄ p̄imo de modis affirmatiuis
q: oīs deus est creans ponam⁹ et oīm
deum necesse est esse primum cām non se-
quitur quod p̄ima causa causam necesse est
creare tamē possi conclusio in
directa de necessario quia tripli possum⁹ p̄
multis maiorē et de necessario ex conclusio
directa. Sicut pars de modis negant
quia nullus deus est creans ponamus
et omnis deus est prima causa non seq-
tur qd̄ p̄ima causa necesse est creare
Sicut quod non valeat ad conclusionem
de necessario si maior sic particularis
licet sic de necessario manifestū est p̄mo
quia possum⁹ quod modotuna nō luceat
Instatur contra disamis sic quoddam lu-
cens necesse est esse lunam et omne lucēs
est aliud a luna non sequitur ergo aliud
a luna necesse est esse lunam immo pars
In hoc exemplo quia nec sequitur conclusio
de inesse nec de possibili tamē si ma-
ior est restricta per qd̄ est sequitur conclusio
de necessario quia p̄t videtur qd̄ filio-
gismus ex postulatioꝝ Instatur contra con-
tradiccioꝝ postulo quod modo nihil luceat
nisi stella ramen ignis potest fieri qui
est lucebit qui necesse est non esse cor-
pus celeste licet sic quoddam lucens ne-
cessere est non esse corpus celeste et omne
lucens est stella non sequitur ergo stel-
lam neceſſe est non esse corpus celeste.
tamē si maior non est restricta per qd̄
est bene sequitur conclusio de necessario.
Decimam nona conclusio semper i p̄:
ma figura et in secunda exponit de nec-
cessario et alia de inesse sequitur conclusio
de necessario ex p̄p̄x̄t̄ sc̄itioꝝ quod il-
le de inesse si: necessaria probatur con-
clusio p̄mo i prima figura quia si ma-

lo: sic de necessario et minor de inesse sed
tur sine p̄p̄x̄t̄ conclusio de necessario
per decimam quiniam conclusionem et
constat quod p̄p̄x̄t̄ non impedit di-
cram consequentiam immo potius pro-
dicta. p̄dāt̄ enim in modo universali
bus quia facit sequit̄ conclusionem uni-
versalem de necessario quia sine p̄p̄x̄t̄
si non sequitur nisi particularis. verba
gratia omne. b. de necessitate est a. et c.
.c. est. b. Hec sic necessaria sequitur ergo
omne c. de necessitate est a. quia ex ma-
jore et opposito conclusionis sequitur op-
positum p̄p̄x̄t̄ sic omne b. de neces-
sitate est a. quoddam. c. potest non e. fe-
re a. sequitur per quintam conclusionem er-
go quoddam. c. necesse est non esse. b. et
hoc conclusio non sita: cū ne: ciliat̄ p̄n
me minoris dicentes quod omne. c. est. b.
Similiter in clarent omne b. necesse est
non esse a. et omne. c. est b. hoc sic nece-
ssaria sequitur ergo omne. c. neceſſe est nō
esse. a. quia ex maiore et opposito conclu-
sionis sequitur ut prius ergo quoddam
c. neceſſe est non e. b. sed si maior sic de
esse et minor de neceſſe. Tatio adhuc est bar-
ius filologismus sic omne b. et a. hec sic
necessaria et omne. c. de necessitate est. b.
ergo omne. c. de necessitate est. a. quia ex
opposito conclusionis et minore inconvenit
non solum hec conclusio quoddam. b. po-
test non esse. a. immo etiam sequitur hoc
conclusio primo quoddam quod de ne-
cessitate est. b. potest non esse. a. vel potest
etiam videri per filologismus ex postulatioꝝ:
um et sic conclusio non sita cum neceſſe sit
eare aliud omne. b. et. a. Similiter ap-
paret de celarent. Est enim bonus
filologismus si nullum. b. est. a. hec sic ne-
cessaria et omne. c. de necessitate est. b.
ergo omne. c. neceſſe est non esse. a.
quia ex opposito conclusionis et maiore
sequitur. ergo quoddam quod de neceſſitate est b. potest est a. et hoc concio-
nū sita cū neceſſitate maiore dicuntur. nul-

M. hoc est a. et consummatur probarent variis
et ferlo. Deinde probat conclusio quantum
ad secundam figuram per conversionem maioris
universalis ens negatus de necessario
converit simpliciter si modi quattuor
sunt probant per impossibile q: cu[m] maiore et
opposito conclusionis sedetur sp[ecie] conclusio q:
non stare cu[m] necessitate minoris. Similiter si
maiore sic de inesse et minore de necesse. Tatio
nem cesare et festino ut prius reducunt ad
primam figuram per conversionem maioris came
stres de reductur per conversionem minoris
conclusionis et per transpositionem permissari
si baroco et modis eius predicti, modi probab
tur per impossibile q: ex minore et opposi
to conclusionis sedetur in tercera figura, q:
non potest stare cu[m] necessitate maioris. Ult
erius conclusio in tercera figura et mai
iore de necessario et minore de inesse valer
per illogismum ad conclusionem de necesse.
Tatio ex ipsothell. s. q: illa de inesse si necessita
ris si non valer si maiore fuerit de inesse.
Prima ergo conclusionis manifesta est si
maiore sic universalisq: sine per potest se
quira conclusio de necessario ut p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]o
decimam conclusionem et per potest non potest
consequitur si maiore singulariter in
disamis et hoc modo probat illogismus
per impossibile et ex opposito conclusionis
et maiore sedetur conclusio q: non potest stare
cu[m] necessitate minoris Secunda p[ro]p[ter]e conclu
sionis probat per instancias et primo instans
in modis affirmatiuis sic omnis gradus
zodiacus eleuatus super nostrum orison
tem est eleuatus super nostrum hemispe
riu[m] hoc est necessaria et abs gradus zodi
aci eleuatur super nostru[m] o[ri]entem de ne
cessitate est gradus zodiaci non sequitur
ergo alijs gradus zodiaci de necessitate
est eleuatur super nostru[m] hemisperiu[m]. Si
multiter instatur contra modos negationis
q: nullus gradus zodiaci ex his sub uno
hemisperiu[m] est super nostru[m] hemisperiu[m]; et
omni gradu zodiaci necesse est non esse su
per nostru[m] hemisperiu[m]. Si consequenter

utras agere de fillogismis de contingente
et ad veritatis remouenda est aliqua con
clusio secundi libri. q[uaestio] omnis propositio
contingenti ad veritatem contrahitur in oppo
site qualitate dicti si numerus in opposi
tis modis ut quod affirmativa equalis ne
gativa et negativa affirmativa. Deinde
enim remouendus est q[uaestio] de numero propositi
num de contingentibus q[uaestio] sunt compositiones
et aliae diuise sicut in illis de possibili et
hunc remotionis apponit quod de compositione
non incedo a plus loq[ui] si oia que de cetero
dicata intelligantur de diuisis. Deinde eni[m]
remouendus est q[uaestio] de partium de contingente
et quelli sunt de modo affirmativo. Hic sunt
de modo negativo sicut dictum fuit de aliis
modis aliis. Hic autem determinatio de illis de
contingenti reducatur ad demonstraciones
de illis de possibili et de illis de necessita
rio premietur est quomodo ille de con
tingenti habeant ad illas de possibili
vel de necessario. De quo sciendus est q[uaestio]
propositum de contingentibus de modo affir
matio sequitur propositio de possibili de
modo etiam affirmatio tam affirmativa
quod negativa sequitur enim a. b. contingit esse
a. vel. b. non contingit enim a. ergo b. possibile
est scilicet a. ergo b. possibile est non esse a.
Vnde hec b. contingit esse a. et equaliter isti
b. potest esse a. et potest non esse a. et si
multiter ista b. contingit non est scilicet a. quia
affirmativa et negativa de contingentibus
equipollent. Notandum est ta
men quod particularis vel indefinita
de contingentibus non equiualeat negativa
constitutae et affirmativa et negativa de
possibili nisi secunda de possibili summa
tur cum relatio idemperiat. quoniam
am hec copularia est vera quidam pla
netis potest esse luna et tamen hec est fal
sa quicquam planetam contingit esse lu
nam. Deinde ad omnem propositi
onem de necessario sicut affirmativam
sicut negativam de modo affirmatio se
quatur propositio de contingentibus de

de modo negato sedetur eas. b. Necesse est esse a. vel etiam b. Necesse est non esse a. ergo duos contingit esse a. et ergo b. aduicatur non est a. unde hec nullum. b. contingit et. a. equaliter illi omne b. Necesse est et est a. vel Necesse est non est a. si non debemus credere quod universalis decontingentia de modo negato equiuale diffidat et constitutae et affirmativa et negativa. necessario de modo affirmatio et hec est vera nullum planeta contingit et luna et si hec est falsa oem planeta ne cesset est et luna vel oem planeta necesse est non est luna. q. Uicesima prima conclusio in oem illosgismo ad aliquam conclusionem datus habene. aliquam permissionem de possibili de modo affirmatio si loco illius primis ponatur una de contingenti sive affirmativa sive negativa de modo affirmatio sequitur eadem conclusio. et ad quascumque primis non sequitur conclusio de possibili de modo affirmatio ad a i.e. non sequitur conclusio de contingenti de modo affirmatio. Tamen probat quod quartam velocem primam librum. quod illa de possibili est. Nam ad illam de contingenti nec dicebat id certe conclusio quod ex ambabus de contingenti negationis vel illogismo videntur et affirmacionis de possibili. Uicesima secunda conclusio. si quascumque primis non sequitur conclusio de necessario de modo affirmatio ad easdem sequitur conclusio de contingenti de modo negato. probat hec conclusio per quartam conclusionem primi libri sive precedens quod tales de necessario procedunt talibus de contingenti. Uicesima tercia velocem primam et tertiam figuram et maiorem decontingentiam sive de modo affirmatio sive de modo negato sedetur conclusio sumulacrum de contingenti si maior sive de necessario et si de possibili vel de contingenti hec conclusio quodcum ad primam figuram manifesta est per dictum de oem vel de nullo sicut manifesta erat quaerenda conclusio huius libri. Hoc quatenus ad tertiam figuram manifestari potest per illogismos expositorios et per impossibile sicut

manifestabatur scilicet conclusio huius libri q. Uicesima quarta conclusio. ex malo de contingenti et minore de inesse vel prima figura ad conclusionem de contingenti particulari non universalis. hec conclusio declaratur sive declarabatur secunda pro de cuncte conclusiones huius libri q. si non sequitur conclusio universalis pro quia oem huius contingit ridetur et oem currit est hoc. ponat ita et tunc conclusio universalis est falsa et si maior sive de modo negatio instantia est quia nonnullum equum contingit ridetur oem currit est equus potest ita et tunc conclusio etiam universalis est falsa et sic dicitur iste. q. Uicesima quinta conclusio et maiorem universalis de contingenti in tercia figura et minore de inesse sequitur similius conclusio de contingenti sed si maior sive particulari non sequitur conclusio de contingenti. Prima pro conclusionis probat quod in aliis modis existente figure habentur maior et universalis si minor quod ponitur de inesse conuertatur fieri prima figura q. videntur ut dicitur est in positione precedente. Hoc est per quod quis quando currit est ridetur et oem currit est equus non nullum equum contingit ridetur. Hoc est si maior ponat negationis quod equaliter affirmatio. Si ab illoquamus b. modo negato adhuc inuitus ut per quidam intelligentem non contingit creare et oem intelligi est de posse natura hec non securur. ergo debet non contingit creare. q. Uicesima sexta conclusio in prima et terciis figuris vel illogismo ad conclusionem de contingenti b. modo affirmatio nullius maior sive de contingenti de modo affirmatio nullius maior sive de contingenti etiam de modo affirmatio nullius enim per ipsum quod minor sive de contingenti quod per ipsum in prima figura quod est omnes creantur sive deus et possit est de necessitate sive deus et quod oem primam quam contingit creare non est est verum quod primam quam contingit esse deus. Similiter in modis gatibus erit manifesta quod nullum currit est lapio et oem equus contingit correre

ti non est verū qđ equum contingat non esse lapidē cū contingere tpm esse laptē dem. Sūt in tercia figura h; ols, plane ta carē luse sūt luna et oīm planetam carentē luse consigat esse sub nostro hēmisferio tñ non ē verū quod quoddam ex his sub nostro hemisferio contingat esse lund. Et si cēt maior pēt de necessario vel de possibili q: adhuc cēt vera et conclusio falsa. Sūt est in modis negari q: nullus planeta carē luse est sol et su mas minorē ut prius conclusio erit falsa si fiat de contingentē de mō affirmato. ¶ Uicissima sepeima conclusio, in scda figura nulla sequit̄ comētē de contingenti de mō affirmato q: si vera et p:emissa sūt de necessario instātia erit in his teris planeta luna lapis mediū erit planeta et in eisdē terminis ideo min⁹ erit p:missa se vere si sicut de inesse vel de possibilitate semp conclusio erit falsa de contingentē de mō affirmato et sūt abe fuisse sunt d contingentē et adhuc erit instātia in his teris curvare equ⁹ homo et mediū curvare et c. ¶ Uicissima octaua conclusio, q: ma figura et tercia val⁹ ad conclusionē reduplicatiū si maior sit reduplicatio alter non et secunda figura ad cōcluēm reduplicatiū nihil vs. Negandū est qđ ad prop̄ēm reduplicatiū quatuor: p:ncipalē cōcurrunt p:lo sōm p:ncipale, se cūdō p:dicari p:ncipale. Terciu terminus reduplicatus Et quartu reduplicatio ut homo est sensibilis inquantū alia homo est subiectū p:ncipale et sensibile est p:dicari p:ncipale et anal est terminus reduplicati⁹ et hec dictio inquantū est reduplicatio. Et est sciendū q: reduplicatio designat in ppōe affirmativa im meditatio vel precisione p:dicari p:ncipalis ad terminū reduplicari, et iteo p:dicari p:ncipale et terminus reduplicati⁹ non debet esse idem quia frustra esset designatio precisionis vel immeditationis eiusdem ad se et ideo nō est ppōe sermo dicere quod homo est alia inqua-

tūm animal vel qđ animal est sensibile inquantū sensibile, tamē aliquando ideo terminus est subiectū et etiā termin⁹ re duplicatus sūt si p:dicari p:ncipale sit subiecto p:ncipali p:ncisum reduplicatio designante immeditationē sūt et dicim⁹ hominē inquantū hominem cēt risibile sed fortis non est risibile inquantū fortis sed inquantū homo. Et istius licet propositio reduplicatio quandoq: concludatur propter solam immeditationem ut homo est animal inquantū homo et a liuando concedatur propter solam p:ecisionē et triangulus inquantū tri⁹ angulus habet tres angulos euales duobus rectis. etiamen p:oprissime illa est reduplicatio in qua simul concurrunt p:re:isslo et immeditatio; aliquando autem dictio reduplicatio sumitur improp̄ē scilicet specificē et non reduplicatio et designans rationem vel sensum secundum quē proposicio est intelligēda que sine illa specificatio non esset vera de p:op̄:erante sermonis. ut si dicamus quod homo est species secundum hec iste terminus homo supponit materialiter. Et forma secundum quod est in pura potētia est p:rima materia. ut homerus est ut poter. et huius modi propositione non sunt reduplicatio ideo nec p:op̄:ie de his non intendimus. ¶ Sed his notatis dubitatur de reduplicatio virtutum terminus reduplicatus se tenet ex parte subiecti ut quod sit pars subiecti totalis; vel se tenet ex parte p:dicari; ut quod sit pars p:dicati totalis, et etiam dubitatur quomodo convertuntur. adhuc dicendum est secundum aristotēlem quod terminus reduplicatus ponendus est ad maiorem extremitatem et illa in prima figura est p:dicatus; tam de medio quam de minori extremitate ideo terminus reduplicatus ponendus est pars p:dicati totalis. quod etiam ex hoc patet; quia si esset pars

subjecti in alia proposita runc est per
medii illogistici et tunc non ponere in
conclusionem et id naturali cadere debet
dicit homo est risibilis in hoc modo et si
aliquando dicimus quod homo in hoc modo
est risibilis si hec dicitur intelligi ac si sit
ordinarietur terminus et dicitur quod homo
est subjectus et risibile inquantum homo
est predicatorum non obstante quod propositum
placeat in hoc modo homo ante copiam et id
etiam hec propositio homo inquantum
homo est risibilis non converteritur in
idem risibile est homo inquantum homo
quia est in proprio situs dicebat vel est
falsa et non intelligibiliter dicitur prius
homo priori. Id est dicitur in illa quod est
risibile in hoc modo homo est homo immo
sores est sensibilis inquantum animal est
sensibilis et ergo quoddam quod est sensibile in
quantum animal est sores. Ita nos ergo
decimo concordatione primo manifeste est
per dicti de omni quod prima figura valeat
per maiorem ex parte reduplicatio quod sub
medio distributo sit sumptio directe et
manifeste de minori proposito est non est
vis si minor sumatur cum reduplicante
vel sine reduplicante quia verbi quod sit
sufficenter sumptio sub medio quod etiam
scita figura valeat maiore ex parte redupli
catione potest probari per illogismos et
posterioribus et per impossibile sed quod prima
figura non valeat ad secundum reduplica
tiuum in modo non ex parte reduplicantia per
quia reduplicatio non dicitur in conclusione si non sit posita in aliquis punita
rum et si poneres in minori proposito de
in qua medius predicatorum runc est per
mediu quod non ponit in conclusione. Id
non est hoc concludendum est cum redupli
catione. Et id patet de tercia figura
quia si conclusio sit reduplicans redupli
catione debet esse pars predictarum ut dicitur
est et illud predicatione erat maior extre
mitas si conclusio erat directra id opor
tebat maiorem esse reduplicantiam si et
vellemus indirecte concludere tunc mis
sere deberet esse reduplicans verbigrana

ole homo est animal et ole homo est risi
bile inquantum homo. Sed quod ergo quod
dicitur animal est risibile inquantum homo
quia transpositione predicatio fieret modus
directus. Et sic concludendum est quod ex
minoris reduplicantia potest concludi sicut
omnis homo est animal ole homo est risibile
inquantum homo ergo quod est risibile
in hoc modo homo est animal. Sed hec con
clusio non est reduplicans quod si de
subjecto reduplicatio quod autem figura
ra non valeat ad conclusionem reduplica
tiuum manifesta est. Primo quia non est
dicitur affirmativa. Secundo quia quod
quod permisum poteretur reduplicatio re
duplicatio est pars medius et in vera
quod medium est predicatorum id non est ob
hoc debet potest reduplicatio in conclusione
homo. Tercium quod tamquam omnis
figura et modus inservit negationi de
inesse sine reduplicacione potest inservire
et eisdem permissione negationem redupli
cationem quia negatione reduplicatio
sequitur ad negationem de inesse sine re
duplicacione sequitur enim de non est. E.
ergo de non est. a. in hoc modo. et et nullus
lapis est risibilis. ergo nullus lapis est
risibile in hoc modo homo et c.

q. Explicit tractatus consequentias
magistri iohannis buridanii. Impres
sus partim per Bartholomeum cellarium.